

DE GEDICHTEN
VAN DEN
SCHOOLMEESTER

MET DE OORSPRONKELIJKE ILLUSTRATIES

NEDERLANDSCHE BIBLIOTHEEK

DE SCHOOLMEESTER

**NEDERLANDSCHE
BIBLIOTHEEK**
ONDER·LEIDING·VAN·L·SIMONS

**GEDICHTEN VAN DEN
SCHOOLMEESTER**

* * * MET INLEIDING VAN * * *

* * Mr. J. VAN LENNEP * *

* * * * * EN DE * * * * *

OORSPRONKELIJKE ILLUSTRATIES

**UITGEGEVEN·DOOR·DE
MAATSCHAPPIJ·VOOR
GOEDE·EN·GOEDKOOPE
LECTUUR·AMSTERDAM**

Iets over den Schrijver en zijn Dichttrant.

Op den zeven-en-twintigsten January 1858 overleed op Cromwellhouse, Highgate, Londen, Gerrit van de Linde Janszoon, de geestige schrijver, die, onder den naam van „de Schoolmeester,” aan ons publiek zoo vele genoeglijke uren heeft doen smaken door de proeven van zijn speelsch en dichterlijk vernuft, achtereenvolgens in den almanak „Holland” geplaatst. De gretigheid in aanmerking nemende, waarmede de dichtproeven telkens werden ontvangen, daarby overwegende, dat mijn landgenooten er schade by zouden lijden, indien hun de verdere dichterlijke nalatenschap des overledenen, welke my zijn weduwe had aanvertrouwd, werd onthouden, ben ik tot het besluit gekomen, met hare toestemming, de vaerzen van „den Schoolmeester,” zoo wel die reeds

VI

in 't licht zijn verschenen als die nog alleen in handschrift aanwezig en ter openbaarmaking geschikt zijn, in een bundel te verzamelen, en ze hun aan te bieden, die smaak vinden in poëtischen luim. By die gelegenheid zal het echter niet ongepast zijn, hen eenigszins, hoezeer dan ook maar oppervlakkig, bekend te maken met den geestvollen schrijver, die zich gedurende zijn leven aan zijn lezers niet anders voorstelde dan onder den zedigen tytel der betrekking, welke hy in de maatschappy bekleedde. — Ik voldoe hierdoor niet alleen aan een gevoel van piëteit jegens een afgestorven veeljarigen vriend, maar ook aan een deel van mijn plicht als uitgever. Er is zulk een innig verband tusschen den boom en zijn vruchten, tusschen den maker en zijn gewrocht, tusschen den dichter en zijn werk, dat men, in volslagen onkunde omtrent den voortbrenger verkeerende, nimmer tot de juiste waardeering van het voortgebrachte kan geraken, en zoo zal ook niemand in staat zijn, de gedichten van Van de Linde naar eisch te beoordeelen, zoolang hy met den schrijver niet eenigermate heeft kennis gemaakt.

Gerrit van de Linde Janszoon werd op den twaalfden Maart 1808 te Rotterdam geboren, uit Jan van de Linde en Hester de Vooy, wier eenig kind hy was. Reeds op zeer jeugdigen leeftijd onderscheidde hy zich door vlugheid van bevattig en levendig vernuft, maar inzonderheid door het gemak en de netheid, waarmede hy zich, 't zij mondelings, 't zij schriftelijk, wist uit te drukken. Van zoo ver 't hem heugde was hy een beminnaar en beoefenaar der poëzy. Van dit laatste zouden nog enkele vruchten uit dien tijd kunnen getuigen, onrijpe zoo men wil, doch een verkwikkend ooft voor de toekomst belovende. Als aankomende knaap had hy in zijn geboortestad reeds eenige vermaardheid verworven, en werd hy niet zelden uitgenoodigd, op letterkundige genootschapsvergaderingen „bijdragen” te leveren, wat hy doorgaands met groote toejuiching deed. Immers, zoo hy al geen meesterstukken ten gehoor bracht, de leiding, welke hy aan zijn frissche en

buigzame stem wist te geven, de bevallige gepastheid zijner gebaren, zijn smaakvolle voordracht in een woord, aan een innemend voorkomen gepaard, zouden ook zelfs slechter vaerzen dan de zijne met welgevallen hebben doen aanhooren.

De ondervinding heeft voorlang geleerd, dat al wie een waren of vermeenden aanleg voor de poëzy bezit, ook al groeit er naderhand uit hem een Molière of een Focquenbroch, met het maken van ernstige gedichten begint. Dit moge oppervlakkig vreemd schijnen; daar men van het kind, zelfs van den knaap, veeleer by voorkeur vrolijke, dartele liederen verwachten zou. Doch bij eenig nadenken zal men erkennen, dat er in het aangevoerde feit niets is, dat verwondering behoeft te wekken. Juist omdat de gewone kring, waarin de knaap zich beweegt, die der blijheid en luchthartigheid is, heeft hy een gevoel alsof die geheimnisvolle sfeer der poëzy, waarheen hy zich begeven wil, een geheel andere, veel verhevener waereld is dan die, waarin hy zich beweegt, en alsof daarom ook de taal, welke zy ingeeft, zoo min mogelijk moet gelijken op die, welke hy gewoon is te spreken. Bovendien, hy blikst met zijn jeugdige oogen reeds terstond naar den tempel des roems; hy is op dien leeftijd, waarin men aan niets twijfelt; hy wil een Homerus, een Vondel worden, en hy begint maar terstond met het moeilijkste, een epos of tragedie. Maar hierby komt nog iets. De jeugdige geest moge vatbaar zijn om het grappige, het blijde, te gevoelen: hy is nog niet genoeg ontwikkeld om ook te vatten wat in de daad belachelijk en dwaas is. Daartoe behoort de gave der opmerking, die eerst later een zekeren graad van volkomenheid verkrijgt. Het kind weet zeer spoedig, wat smart, wat lijden is: het heeft nog geen helder begrip van menschelijke domheden, kuren en verkeerdheden: het heeft lieden van meerderen leeftijd leeren eerbiedigen, en eerst zeer langzamerhand komt het tot de overtuiging, dat bejaarde menschen somtijds al zeer kinderachtige en onverstandige dingen kunnen zeggen of doen. Ieder kind dat een gezond hoofd heeft en goed wordt opgevoed,

VIII

zal op zijn tiende jaar de „Athalie” zoo goed begrijpen, en er het schoone van gevoelen, als op zijn veertigste ; maar al moge hy lachen om de „Précieuses ridicules” en de „Femmes Savantes,” de wezentlijke *vis comica*, die er in steekt, zal hem ontgaan.

Zoo waren dan ook, in weêrwil dat zich by Van de Linde zoo wel het schalk vernuft als de gave der opmerking vroeger dan by de meesten ontwikkelden, zijn eerste gedichten van ernstigen aard, terwijl zijn aanleg tot het boertige zich op andere wijze openbaarde, en wel inzonderheid in het nabootsen van allerlei volksdialecten, het vertellen, opsmukken en uitvinden van anekdoten en kwinkslagen, en zoo voort.

Intusschen was de knaap een jongeling geworden, en in den jare 1825 werd Van de Linde naar Leyden gezonden, ten einde zich aldaar voor het predikambt bekwaam te maken. Gelijk te voorzien was, maakten zijn vlugheid van begrip, helderheid van verstand en keurigheid van smaak aan de eene zijde, zijn zucht tot gezelligheid en de levendigheid van zijn geest aan de andere hem by Professoren en Studenten aldra geacht en bemind. Hoe zijn leermeesters over hem dachten, bewijzen de vleiende getuigenissen en aanbevelingen, door de Hoogleeraren Van der Palm, Van Voorst, Van Hengel, L. Suringar, Kist en anderen, te zijnen behoeve afgegeven en thands onder my berustende; en een blijk van het aanzien, waarin hy by zijn medestudenten stond, meen ik daarin te mogen vinden, dat hy, in 1830 deel uitmakende van het korps Leydsche Jagers, door zijn krijgsmakkers tot korporaal werd voorgedragen: in welke hoedanigheid hy dan ook dienst deed en deel nam aan den veldtocht van 1831.

Weder tot het akademieleven teruggekeerd en den graad van kandidaat in de Theologie verworven hebbende, werd hy ettelijke reizen toegelaten tot het geven van proeven zijner bekwaamheid als prediker, en nam hij in verschillende gemeenten een hulpbeurt waar. Groot was de indruk en de stichting, welke hij door zijn leerredenen te weeg bracht. Na hetgeen ik

over het voortreffelijke van zijn voordracht reeds heb gezegd, zal het niemand verwonderen, dat hy van den kansel, door het plechtige en tevens innemende van zijn toon, de harten zijner toehoorders wist te roeren en te boeien; maar ook gevoelden zich deze getroffen door het gemoedelijk ernstige van den inhoud; terwijl zijn stijl niet alleen door cierlijkheid uitmuntte maar ook, als immer, onberispelijk was. Onder andere bevoegde beoordeelaars, die hem een glansrijke loopbaan als kanselredenaar meenden te kunnen voorspellen, kan ik mijn vader noemen: en ik vergeet niet licht de opgetogenheid, waarmede de waardige man, toen hy in 't jaar 1833 Van de Linde te Bennebroek had hooren prediken, den jeugdigen kandidaat met den volbrachten arbeid zijn gelukwensch toebracht en een zegenwensch tevens, die echter niet zoo als hy bedoeld was zoû vervuld worden.

Immers, geheel anders, dan men zich op goeden grond meende te kunnen voorspellen, zoû de toekomst van Van de Linde zijn, en het vooruitzicht, dat zich onder zulke glansrijke teekenen opdeed, moest in nevelen verdwijnen.

Van de Linde was wel niet in weelde grootgebracht; maar toch had het hem als knaap nimmer aan iets ontbroken; hy was aan een onbekrompen en zorgeloze levenswijze gewoon, en — waarom hier verzwegen, wat overal uit zijn schriften doorstraalt? — hy was een Epikurist: een gebrek (zoo men 't al een gebrek mag noemen), dat hy met vele beroemde mannen, onder anderen met zijn leermeester Van der Palm gemeen had, en hem zeker in diens oogen geen kwaad deed. Op het voorbeeld van den vernuftigen hoogleeraar, wiens gezach ongetwijfeld, op het stuk van smaak als wet mag gelden, beweerde Van de Linde, dat een kiesche en keurige smaak by hem, die er mede bedeed is, zich ook in alles openbaren moet, en dat iemand, die op 't punt van spijs en drank onverschillig is, laat staan iemand, die zuren wijn of sterken boter nuttigen kan, onmogelijk de schoonheden van een dichtstuk gevoelen of een cierlijken stijl kan schrijven. Ja, zoo

X

Van de Linde in elk ander opzicht vurig ingenomen was met het beroep, dat hy zich gekozen had, hy kon wel eens opzien tegen het denkbeeld, dat hem misschien op een afgelegen dorp een slechte keuken te wachten stond en daarbij geen ander gezelschap dan van ongemanierde boeren. Gewis, de verandering zou groot zijn geweest; want te Leyden bewoog zich Van de Linde in een kring van jonge lieden, even uitmuntende door talenten als beschaafdheid, en die tevens, als hy, het voorschrift van Horatius wisten te betrachten en het aangename aan het nuttige te paren.

Maar nu was er intusschen in den financieelen toestand van onzen kandidaat een noodlottige verandering gekomen. Zijn vader, door tegenspoed op tegenspoed in zijn zaken verachterd, had van lieverlede zijn geheel vermogen zien wegsmelten; wel werd de zoon door ondersteuning, van elders genoten, in staat gesteld zijn studiën voort te zetten; doch, nu hooge zuinigheid plicht ware geweest, bleek hy die kracht van geest te missen, die zich in ontbeeringen schikken kan, en ging hy voort, de levenswijze te volgen, tot nu toe geleid. Het kon niet anders, of hy moest hierdoor in ongelegenheden geraken; en deze werden nog verzwaaard door byzondere omstandigheden, welke het noodeloos is, hier te vermelden. Het gevolg van een en ander was, dat zijn kans, om ooit hier te lande den predikdienst te aanvaarden, hoe langer hoe meer bemoeielijkt werd. Het besef hiervan bracht hem, op den raad zijner vrienden en op de uitzichten, hem daartoe geopend, tot het besluit om een betrekking te zoeken aan de Kaap de Goede Hoop, of in eenige andere kolonie van Hollandschen oorsprong en nu door de Engelschen beheerd. Het was met dit doel, dat hy, in February 1834, de Akademie en kort daarop het Vaderland verliet en zich naar Engeland begaf.

Ofschoon hij van goede aanbevelingen was voorzien, waren toch in den aanvang zijn vooruitzichten alles behalve opbeurend. Hij verstond tijdens zijn ontscheping te Londen geen woord Engelsch — wat hy echter binnen een paar maanden voor-

treffelijk leerde spreken en schrijven — en, hoezeer met de meeste welwillendheid te Londen ontvangen, o.a. door den Heer Dedel, onzen toenmaligen Gezant aldaar, door den Heer H. Hope en door den geleerden geneesheer Dr. Hodgkin, met welken laatsten hy vroeger hier te lande in de Delftsche trekschuit toevallig kennis had gemaakt — toch vond hy zich langen tijd bedrogen in zijn verwachting, dat het oogmerk, waarom hy zich naar Londen begeven had, zoû kunnen bereikt worden. Wel leerde men al spoedig zijn gezelschap op prijs stellen en werd hy dan ook herhaaldelijk in deftige huizen te gast genoodigd, wat in Londen, waar de on-gastvrije gewoonte van 't fooien geven niet bestaat, aan een jong mensch zonder middelen nog al een uitsparing bezorgt; maar om zich verder het noodige te verschaffen, daartoe moesten andere middelen gevonden worden en de lessen, welke hy in 't Hollandsch en andere talen gaf, zouden, zonder bykomstige hulp, daarvoor niet toereikend zijn geweest.

Gelukkig deed zich voor hem, in 't laatst van 1835, de gelegenheid op, een kostschool over te nemen, te Ball's pond-road, Mile's end, gelegen, en later naar Wellington-road verplaatst. Hierin door de hulp van zijn vrienden en hunne betrekkingen geslaagd, mocht het hem gelukken, die inrichting al spoedig op gunstige wijze te zien toenemen; doch bloeiend werd zij eerst nadat hy, in 't laatst van 1837, het geluk had gehad, de hand te verwerven van Mejuffrouw Carolina Monteuuis, een meisje, niet alleen uitnemend door schoonheid, smaak en bevallige manieren, maar wier vader aan het hoofd eener opvoedingsinrichting naby Boulogne in Frankrijk stond, en die alzoo met kennis van zaken de zware taak aanvaarden kon, die voortaan op haar schouderen zoû rusten. De school nam van dat tijdstip af zoo zeer toe, dat Van de Linde zich genoopt vond, haar in 1843 over te brengen naar het ruime en in vele opzichten sierlijke gebouw, dat, naar men beweert, eenmaal door den grooten Olivier Cromwell bewoond, van hem

XII

zijn naam van Cromwell-house 1) ontleend heeft, en, tegen de helling van den heuvel, die naar Highgate voert, in een gezond en bekoorlijk oord gelegen, met een ruimen tuin of speelplaats voorzien, al de uitlokselen aanbiedt, welke ouders kunnen verlangen, dat, buiten en benevens een voortreffelijk onderwijs, aan hun kinderen worden verstrekt.

Het was in deze woning, dat Van de Linde zich gedurende vijftien jaren, met behulp van zijn voortreffelijke gade en een twee- of drietal beschaafde en kundige medewerkers, mocht toewijden aan het opvoeden en opleiden eener afwisselende schaar van leerlingen. Dat hy er in slaagde, niet alleen hun hart en verstand te vormen, maar ook hun achting en genegenheid te winnen, getuigt de gehechtheid, welke zoo velen onder hen, ook nadat zy zijn school verlaten hadden, hem bleven toedragen, en waarvan zy hem de ondubbelzinnigste blijken gaven. Mocht zijn werkkring als onderwijzer gezegend zijn, niet minder gelukkig mocht hy zich als huisvader gevoelen in 't bezit van vier lieve kinderen, die hy verafgoodde. Maar, was hy nimmer geheel op zijn gemak, wanneer hij maar een halven dag van de zijnen gescheiden was, hy verzuimde daarom de plichten niet, welke hy aan zijn nieuwe vaderland schuldig was. Lid geworden van de Anglikaansche Kerk, oefende hy al spoedig in zijn parochie een niet geringen invloed uit, niet alleen in kerkelijke zaken, maar ook waar 't verkiezingen voor 't Parlement betrof, of andere zaken van algemeen of gemeentelijk belang. Zijn deftig voorkomen — want hy had nooit den Predikant geheel uitgeschud en bleef zich nimmer anders dan wit gedast en in 't zwart vertoonen — wekte ontzach by de menigte, terwijl zijn veelzijdige kennis en levendig vernuft gepaard aan hoogst beschaafde vormen, waardoor zoo wel zijn

1) Van Cromwells tijd is nog een merkwaardig beeldhouwwerk in de bovenkamers van het huis en vooral de trap, waarvan de houten leuning kunstig bewerkt en met fraaie beelden voorzien is. Een teekening en beschrijving daarvan komt in de werken van het Engelsch Oudheidkundig Genootschap voor.

vrouw als hy zich onderscheidden, hem den toegang verschaften tot de huizen der aanzienlijken: en meer dan eens dankte ik hem de kennismaking met mannen, die, 't zij als Parlementsleden, 't zij uit anderen hoofde, een Europeesche vermaardheid hebben verworven.

Dan, hoezeer nu door beroep en betrekkingen zich geheel in een Engelsche sfeer bewegende, bleef Van de Linde Hollander in zijn hart, en zijn grootste geluk was Hollanders te zijnent te mogen ontfangen, waar hun steeds de meest gulle, de meest onbekrompen gastvrijheid toefde. Gewis niet een is er onder hen, die Cromwell-house bezocht hebben, of hy heeft de aangenaamste herinneringen teruggebracht zoo van de beminlijkheid der waardige gastvrouw, als van de onderhoudende wijze, waarop de gastheer, nu eens over de meest ernstige en belangrijke zaken wist uit te weiden, dan weder de aanwezigen door de kluchtige sprongen van zijn tintelend vernuft, of door pikante en met smaak voorgedragen anekdoten wist te vermaken. Ongemeen beweeglijk en levendig van gestel en daarby overal op zijn gemak, was Van de Linde, om 't even waar hy zich bevond, de man, die den toon gaf aan de konversatie, en gaarne liet men hem dat voorrecht behouden; want men was zeker, of iets leerzaams, of iets opvrolijkends te vernemen. Niemand was in staat, zich aan den aanstekenden invloed van zijn luim te onttrekken: ja, zelfs wie redenen meende te hebben, op hem misnoegd te zijn, schoot te kort, wanneer hy ze wilde laten gelden, en moest, in spijt van zich zelve, ontdekken, hoe zijn ontevredenheid als weggespoeld werd in dien stroom van de grappigste verontschuldigungen, of wel — want Van de Linde wist altijd behendig de rollen om te keeren en zich zelve als de verongelijkte partij te doen voorkomen — van de koddigste verwijten, die in onuitputtelijken overvloed zijn brein ontvloeiden.

Ik heb gezegd, dat Van de Linde zich by de Anglikaansche Kerk had aangesloten: en dit kon by niemand onder zijn bekenden in Nederland verwondering baren. Van jongs af was

XIV

hy geweest, wat men toen nog „een Oranjeman” noemde, en bovendien zeer streng rechtzinnig in de leer. Ofschoon hy aan de Akademie niet onder de toehoorders van Bilderdijk was geweest, die kort na Van de Lindes komst te Leyden die stad verlaten had, zoo had hy nog met velen van 's mans leerlingen omgang gehad, gevoelde een onbegrensden eerbied voor hem en mocht in vele opzichten gerekend worden, tot zijn school te behooren. Zoo was zijn standpunt, toen hy dit land verliet, en op dit standpunt bleef hij staan. En geen wonder. Tengevolge zijner begrippen Lidmaat geworden eener Kerk, die daarmede zoo in 't politieke als ten opzichte der leer uitnemend strookte, en die, aan haar formuleren gehecht, geen afwijkingen dultt op een liberaler grondgebied — daarby, uit overtuiging zoo wel als om 't voorbeeld, gehecht aan de trouwe inachtneming van den Sabbath, uit liefhebbery zoowel als uit plichtbesef yverig kerkganger, in 't kort, van nature reeds geheel Engelschman op dat punt en, tengevolge van zijn verblijf in Engeland, nog yveriger op dienzelfden weg voortgegaan, was hy geheel buiten den invloed gebleven, dien, sedert 1834, zoowel de hier uitgekomen theologische en politieke geschriften als de hier plaats gehad hebbende gebeurtenissen en de wrijving van denkbeelden, uit een en ander ontstaan, op onze landgenooten hadden uitgeoefend: en moeilijk kon hy zich Nederland anders voorstellen, dan gelijk hy het in 1834 verlaten had; en dan loste zich dat Nederland nog voor hem hoofdzakelijk op in Leyden, met zijn herinneringen uit den Patriotschen tijd en zijn trekschuiten, met zijn Bilderdijsche school en zijn promotiepartyen te Lisse, met zijn Professoren en zijn pooienaars, met zijn kolleges en met de troep van Hoedt en Bingley. In deze voorstelling, welke zich Van de Linde voortdurend, en spijt zijn beter oordeel, van Nederland bleef maken, vindt men den sleutel van dat kluchtig uitvaren tegen de Keezen, en van zoovele andere beelden en uitdrukkingen, die in 's mans gedichten voorkomen en die, als tot een voorbygane orde van zaken behorende, den lezer, zonder

deze verklaring, eenigszins vreemd zouden doen opkijken.

Ik ben er als van zelve toe geraakt, van zijn gedichten te spreken, en ik acht dan nu ook het geschikte oogenblik gekomen om Van de Linde als dichter te beschouwen, en zijn eigenaardigheid als zoodanig in 't licht te stellen. Die eigenaardigheid — zal deze of gene misschien aanmerken — moet uit zijn werken zelve spreken: en gaarne stem ik dit toe; maar toch is er nog wel het een en ander, dat niet zoo terstond in 't oog valt en waar op gewezen dient te worden: ja 't een en ander, dat den lezer niet bekend kan zijn en toch in acht genomen moet worden ter billijke waardeering van zijn talent.

In de eerste plaats een woord over de dichtsoort, welke Van de Linde beoefend heeft.

Niemand — hy moge voor 't overige goed- of afkeuren, — zal ontkennen, dat de manier van Van de Linde zich kenmerkt door oorspronkelijkheid, ja, dat zy, niet enkel in onze letterkunde, maar in elke bekende letterkunde, een op zich zelf staand verschijnsel aanbiedt. Zijn gedichten — op zeer enkele na — ontleenen het pikante, waardoor zy zich onderscheiden, aan de verrassende tegenstellingen, aan de zonderlinge combinatie van zeer heterogene denkbeelden en situatiën, aan een gestadig licht en bruin, schijnbaar zonder opzet, doch in der daad met overleg en zorg bijgebracht. Zy zijn niet ongelijk aan een kaleidoskoop, het oog van den geest door een bonte en vreemdsoortige mengeling van telkens afwisselende kleuren en figuren rusteloos bezig houdende. Nimmer verwijlt de Schrijver lang by hetzelfde denkbeeld: telkens spruiten daaruit andere denkbeelden voort, waarvan hy zich meester maakt, om dan weder somtijds in een enkel woord aanleiding te vinden op een geheel ander veld van beschouwing over te springen, aan dat woord de meest dwaze en ongerijmde beteekenis te geven, of er de minst te pas komende gedachte aan vast te hechten: — doch ook, juist daardoor, de vermakelijkste, de koddigste uitwerkselen te verkrijgen. 't Is niet zelden, als men

XVI

zijn gedichten leest, of men schilderijen van Callot ziet, waar het verhevene en het potsierlijke dooreen geflanst wordt en datgeen, wat uit zijn aart reeds kluchtig is, door het bykomstige nog kluchtiger gemaakt wordt. In dezen trant weet ik niet dat iemand met Van de Linde kan vergeleken worden dan misschien Henri Heine. Het onderscheid tusschen hen beiden bestaat echter daarin, dat de groote Hoogduitsche humorist meer met een bepaald doel schreef, terwijl Van de Linde alleen den gril van zijn verbeelding volgde : dat Heine vele afgewerkte en afgeronde stukken geleverd en zelfs in zijn fragmentarische vaerzen een onmiskenbare eenheid van gedachten bewaard heeft, terwijl by Van de Linde noch het een noch het ander het geval is : dat Heine maar nu en dan van die bokkesprongen maakt, waaraan Van de Linde zich van 't begin tot aan het einde toegeeft, zonder ooit vermoeid te zijn : dat eindelijk uit Heine bestendig de spottende, aan alles twijfelende filosoof, de liberale denker, de Hoogduitsche Franschman spreekt ; terwijl Van de Linde zich nimmer op het terrein van den godsdienst waagt, de politiek van den dag doorgaands onaangeroerd laat, en — zijn reeds genoemde schampscheuten tegen de Keezen daargelaten — zich nimmer eenige dan dood-onschuldige, niemand kwetsende scherts veroorlooft.

En nu in de tweede plaats, wat den vorm der gedichten betreft, ook hierin onderscheidt zich Van de Linde van al wie heden ten dage Hollandsche vaerzen schrijft. Ik zeg : heden ten dage ; want vroeger, toen aan onze schouwburgen een bepaling bestond, waarby geene stukken werden toegelaten, dan die op rijm waren, vergenoegden zich zy, die voor het tooneel werkten, en 't vaerzenmaken niet verstonden, in berijmd proza te schrijven. Maar sedert die regel is afgeschaft en hy, die geen dichter is, evengoed in 't rijmloos mag schrijven, durft zelfs geen karremans- of straatpoëet afwijken van de voorschriften der prozodie : of, ontbreekt aan hun vaerzen soms een halve voet, 't is een gevolg van onkunde en zorgeloosheid, niet van onwil of opzet. Maar vrijwillig en met opzet

bevrijdt zich Van de Linde in de meesten zijner gedichten van de slaverny van 't metrum. Niet, dat hy buiten staat was, vaerzen te schrijven, die aan al de eischen voldeden, welke zelfs een Pels zou hebben kunnen wenschen. Integendeel zal men in dezen bundel een aantal gedichten vinden, die men, wat den vorm betreft, als echte juweeltjens kan aanmerken. Maar hy was van oordeel, en ik geloof terecht, dat in de dichtsoort, welke hy zich ter beoefening koos, vorm en inhoud moesten overeenstemmen, en datgene niet deftig en afgemeten behoorde te zijn, wanneer deze louter scherts en divagatie was: en hy zou deze zijne meening hebben kunnen rechtvaardigen met het voorbeeld van den geestigen dichter der *Jobsiade*: welke boertige epos, naar ik durf beweeren, een deel van den opgang, welken hy gemaakt heeft, verschuldigd is aan de „knittel-vaerzen,” waarin hy is samengesteld.

Niemand wane echter, dat Van de Linde, al was de vorm, waarin hy zijn rijmen goot, aan geen metrischen regel gebonden, daarom dien vorm veronachtzaamde. Integendeel zal ieder, die een geoefend poëtisch oor bezit, by het overluid lezen dier rijmen gewis opmerken, dat daaraan wel een vaste voetmaat, maar geenszins een behoorlijk rhytmus ontbreekt; ja dat zy, door het verplaatsen of veranderen van een enkel woord, al licht iets stroefs of stootends zouden verkrijgen; terwijl zy nu geleidelijk voortloopen, zonder immer het gehoor te beledigen. Van de Linde, zeer keurig en fijngevoelig op het stuk der welluidendheid, ging dan ook by het samenstellen zijner gedichten allesbehalve zorgeloos te werk. Hy wist zeer goed, dat er niets zoo onpoëtisch en zoo ondragelijk is, als knittelvaerzen, wanneer zy by 't metrum, ook kadans en welluidendheid missen, en dat alzoo op 't behoud van laatst-gemelde eigenschappen by deze vaerzen nog meer dan by de gewone gelet moet worden. Die „knittel-vaerzen” kostten hem dan ook vooral niet minder moeite dan de metrische, en herhaaldelijk poogde hy er, door verandering en verschikking, klem en harmonie in te brengen. Maar niet alleen ten

XVIII

gevalle der welluidendheid bracht hy den regel van Boileau

Vingt fois sur le métier remettez votre ouvrage

in praktijk. Neen, niet een van die dichtstukjes, die by 't lezen ons als uit de pen gerold, als vruchten van den luim des oogenblikks toeschijnen, of het heeft vrij wat uren arbeids gekost en talrijke omwerkingen ondergaan. Hoewel daarvan niet onbewust, stond ik nog versteld, toen ik, by 't ontfangen en doorbladeren van de handschriften, door den dichter nage-laten, tot de ontdekking kwam, dat van byna ieder gedicht vijf of zes verschillende bewerkingen bestonden, om niet te spreken van een onnoemelijk getal stroken en snippers papier, waarop dezelfde regel (of regels) vijf of meermalen voorkwam, telkens gewijzigd, ten einde de beste lezing gekozen en in een reeds vervaardigd of nog te maken gedicht zoû geplaatst kunnen worden. Aan dat gedurig omwerken en verbeteren was het toe te schrijven, dat het zoo moeilijk viel, iets afgewerks uit zijn handen te krijgen. Van de Linde was nimmer recht voldaan over zijn voortbrengselen: jaren zijn er verlopen eer hy heeft kunnen besluiten, iets daarvan in 't licht te geven: zoo hy daartoe is overgegaan, 't is niet geweest dan ten gevolge van aanhoudenden aandrang van mijne zijde, en, wanneer ik in aanmerking neem, dat hij de vruchten van zijn geest uitsluitend aan den almanak „Holland” heeft afgestaan 1), dan kan ik niet nalaten, met een gemengd gevoel van dankbaarheid, trots en weemoed, de overtuiging te koesteren, dat hy alleen om mijnentwille zijn bescheiden schroom overwonnen en 't zich getroost heeft, hoezeer dan naamloos, als dichter op te treden.

Maar al was eenmaal het ijs gebroken, het kostte nog telken

1) Ik spreek hier alleen van de gedichten, door Van de Linde in Engeland gemaakt. Gedurende zijn verblijf te Leyden had hy in den Studenten-Almanak, waarvan hy mede-redakteur was, ettelijke gedichten, hoezeer dan zonder zijn naam, geplaatst. Twee daarvan heb ik in dezen bundel opgenomen.

reize evenveel moeite, iets uit zijn handen te krijgen. Nimmer dan met tegenzin scheidde hy van zijn papieren kinderen, die hem altijd voorkwamen, nog niet in een toestand te zijn, geschikt om ze aan 't publiek te vertoonen. En was hy eens — en wel doorgaands als de nood aan den man en de almanak bijna afgedrukt was — er toe gekomen, my de kopy te zenden, dan ging er, van dat tijdstip af, schier geen dag voorbij, waarop ik niet een brief van hem ontving, deze of gene verbetering of variante voorslaande, ja somtijds het veranderen van een enkel woord. En, was eenmaal de almanak afgedrukt en in de waereld ! wee dan my, indien ik by de korrektie een enkel abuis van den zetter over 't hoofd had gezien ! De brieven van Rousseau aan zijn uitgever Rey — dat belangrijk geschenk onlangs door mijn geachten vriend Bosscha aan de letterkundige waereldgedaan — geven staaltjens van de kittelloorigheid des beroemden Geneefschen schrijvers, en van de alles behalve malsche wijze, waarop hy den Amsterdamschen boekverkooper kon doorhalen over de minste drukfout ; — ik zou dergelijke staaltjens kunnen aantoonen van de kluchtige verbolgenheid van mijn vriend ter gelijker oorzake.

Ik kon echter niet nalaten die ontevredenheid verschoonbaar te vinden by iemand, die, maar zelden of nooit iets hebbende laten drukken, nog niet gewoon was geraakt aan die kleine tegenspoeden, door slordige korrektieën berokkend, en die bovendien te geringen dunk had van zijn dichtvruchten om zich niet te beklagen over misstellingen, die nieuw voedsel aan de kritiek konden verschaffen.

Wanneer wy nu de zorg overwegen, waarmede hy zijn vaerzen bewerkte, beschaafde, en herhaaldelijk met een versch oog overzag om ze van gebreken te zuiveren, dan zullen wy er ons te minder over verwonderen, dat alle navolgingen van zijn dichttrant, welke men ten onzent heeft beproefd, zoo jammerlijk zijn mislukt : gewis dachten zy, die zulks ondernamen, dat het genoeg was, eenige burleske beelden en tegenstellingen in mateloos rijm te brengen, om den Schoolmeester op zijde te

XX

streven. Zy wisten niet, dat daartoe meer, oneindig meer behoort: dat men, om dragelijk te zijn in een dichttrant, die, zoodra hy niet op voortreffelijke wijze behandeld is, onuitstaanbaar wordt, in de eerste plaats moet bedeed zijn met echten luim en levendige verbeeldingskracht; dat men ten andere naauwkeurig op den vorm moet letten, en dat men ten derde zoozeer niet meester over een school behoeft te wezen, als meester over de taal.

En die meesterschap over de taal is, onder al de hoedanigheden, die een dichter moeten verciëren, misschien degene, welke wy by Van de Linde 't meest te bewonderen hebben. Onverklaarbaar is het my meermalen voorgekomen, hoe iemand, die jaren achtereen in een vreemd land geleefd heeft, er burger geworden was, nimmer dan by de zeldzame overkomst van Hollanders gelegenheid vond, Hollandsch te spreken, en 't zelfs maar zeer zelden las, niet alleen de boekentaal van zijn Vaderland, maar vooral en by uitnemendheid de levende volksspraak met al haar eigenaardigheden en schakeringen had weten machtig te blijven. Ik moet bekennen, dat hy ook te dien opzichte het standpunt van 1834 niet verlaten had, en zelf er voor uitkwam, dat hy het Nederduitsch van vele na dien tijd opgekomen schrijvers niet verstond.

Diezelfde juistheid van uitdrukking, datzelfde gemak om overal 't gepaste woord te kiezen, dat afzijn van alles wat naar anglicismen of andere „ismen” zweemt — in een woord, dat echt Hollandsche van taal en stijl, 't welk zijn gedichten kenmerkt en waaraan zy ongetwijfeld grootendeels hun populariteit verschuldigd zijn, kenmerkte insgelijks zijn proza. Ongelukkig zoû het bewijs hiervan alleen kunnen geleverd worden door de uitgave zijner brieven. Die brieven waren voor hem, die ze ontving niet minder onderhoudend dan zijn gedichten; doch zy zijn, tengevolge van den inhoud, die of over zaken van persoonlijk of tijdelijk belang loopt, of uit aardigheden bestaat, waarvan het zout grootendeels voor derden zoû verloren gaan, tot openbaar-making geheel ongeschikt.

Evenmin als op de brieven, welke ik van Van de Linde ontving, kan ik den lezer vergasten op een aantal dichtvruchten — waaronder misschien de beste en bevalligste, welke hy ooit vervaardigde — die, geheel tot zijn huislijk en zielsleven betrekking hebbende, uit kieschheid moeten worden teruggehouden.

Een staaltjen echter van zijn proza, hoe onbeduidend ook, vinde hier achter eigenaardig zijn plaats.

J. VAN LENNEP.

Concept-Voorrede.

Sommige mijner vrienden hebben nu en dan eens de vraag voorgesteld: „waarom verzamelt gy niet eenige uwer verspreide rijmpjes in een zedig bundeltjen?” De aandrang was, ik beken het, nog al streelend voor mijn eigenliefde — zoo men aandrang heeten mag, wat misschien niet dan een voorbygaande inval was, die zeker meer indruk by my achterliet, dan by hen. Hoe het zij, ik leende 't oor en sprokkelde eenige verstrooide stukjens te zamen, den lezer — zoo er een gevonden mocht worden, anders beklaag ik den uitgever — nederig aangeboden. 't Werd meer gedaan voor vrienden dan vreemden en ik ben dus evenmin tuk op lof als bang voor blaam, verzekerd bovendien, dat fatsoenlijke recensenten hun kruid niet verschieten zullen op katvisch, die 't kruid niet waard is.

Overigens kan ik wel geen pecunieel belang by deze prulletjens hebben; de uitgever zal my al te spoedig bekend maken, dat het „de dood in de pot” is. Mocht er echter buiten verwachting een saldo zijn, zoo is dat bestemd voor de bevordering van een menschlievend en edel doel, het Instituut namelijk voor de zedelijke verbetering der gevangenen onder de dieren, zooals

b.v. de gekluisterde kermisbeer, de gebroekte vlasvink, 1) het gekooide tijgerbeest en konijn, en andere slachtoffers van een menschelijk despotismus, dat in onze verlichte 19e eeuw onder de dieren geen volksvertegenwoordigers erkent, behalve, zoo men wil, den papegaai, een dier echter van eene al te bepaalde kleur, en dat al te slaafsch zijn meester napraat, om een gemoedelijk en onafhankelijk lid der Tweede Kamer onder dit vee te worden genoemd. Dit gezegde gevangen vee heeft dus bepaald een verdediger, een handhaver, een John Howard van doen, doch moet, by gebrek van brood, zich voorloopig te vreden stellen met

den Schoolmeester.

N.B. Vrijwillige bydragen voor bovengemeld Instituut worden steeds dankbaar ontvangen aan de bureaux *Artis* adres Amsterdam, *Jardin des Plantes* adres Parijs, *Zoölogical Garden* adres Londen, *IJsbeeren gesticht voor vondelingen* adres Nova Zembla, alsmede by de bankiers *Martin van Aken en Comp.* adres Rotterdamsche kermis.

1) Voor hen, die met de eigenaardige taal der Vinkerey niet bekend zijn, diene, dat hier bedoeld wordt op de zoogenaamde „baanloopers,” die, met lederen broekjens aan, op de vinkebanen gezet worden om hun vliegende makkers, die in „'t hout” vallen, te lokken.

Noot van den uitgever.

EPISCHE POËZY.

De vier dichtstukken onder deze rubriek mogen met het volste recht tot het Epische *genre* gebracht worden. Immers het eerste, dat tevens als des dichters eersteling mag worden aangemerkt, daar het reeds in den Leydschen Studenten-Almanak van 1830 werd opgenomen, is het fragment eener Theogonie; in de beide volgende worden Odysseën of zwerftochten, te zee en te lande, beschreven; terwijl het vierde een toespraak behelst van een veldheer aan zijn dapperen, hoedanige wy die in onderscheidene heldendichten, als in de Ilias, de Eneïs, het Verlost Jeruzalem, het Verloren Paradijs, de Henriade, den Ondergang der eerste Wareld, enz. enz. meermalen aantreffen. Weinig of niets heb ik daarby aan te teekenen, als alleen dat, zoo het verhaal getyeld „de Boterham” naar des lezers oordeel misschien wat te onverwacht en te *abrupt* eindigt, dit daaraan te wijten is, dat de dichter niet bij machte is geweest er de laatste hand aan te leggen. Uit losse fragmenten en ruwe schetsen, onder zijn papieren gevonden, en waarin hy, onder meer, den goudzoeker voorstelt, na zijn t’huis komst het kerkhof bezoekende, waar zijn moeder begraven ligt, is my gebleken, dat het zijn bedoeling was, aan het verhaal een meer treffend en aandoenlijk slot te geven, waardoor de zedelijke strekking beter ware uitgekomen. Misschien echter zullen sommigen onder mijn lezers van gedachten zijn, dat juist dat *abrupte* van het slot iets treffends heeft, dat tevens stof tot nadenken verschaft en daarom te meer voldoet aan de eischen der poëzy, volgens welke deze, vooral waar het op de schildering van roerende toestanden aankomt, niet te ver moet uitweiden, maar veel aan de verbeelding en overpeinzing van gevoelige zielen overlaten: naar hetzelfde beginsel, volgens ’t welk de kunstenaar der Oudheid Agamemnon by de offerande van zijn dochter Ifigeen voorstelde met gesluierd gelaat.

v. L.

Proeve van Dichterlijke vlucht

(Fragment van een uitgebreider dichtstuk, getiteld APOLLO.

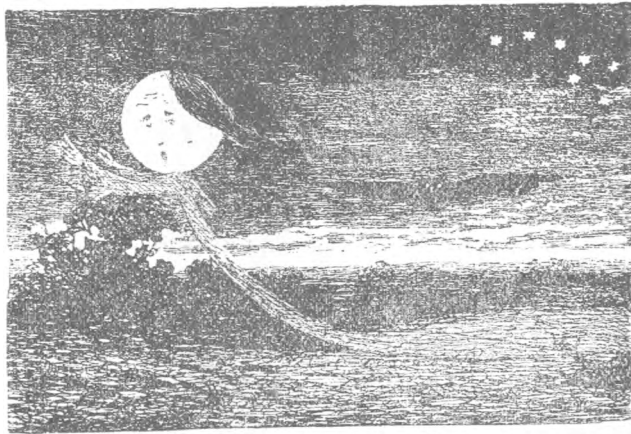
.....
Hippokreen vloeit overal:
Maar dat vreesselijk geflodder
Maakt ons halve land tot modder
En, ik vrees, tot varkensstal.

BILDERDIJK.

't Gaat wel ! Ik voel mijn borst, het aardsch gewelf ontvaren,
Op Godentoon gestemd, Homerus evenaren !
Ja ! 'k zing dien Phebus, wiens vergulde zonkaros
Den Ether-trans ontgloeit en hult in zilv'ren dos !
Die 't schuimend tweespan ment langs Amethysten banen,
Met Hermelijn omzoomd, de kristallijnen tranen,

Aurora's oog ontglipt, in gouden schalen vangt,
 Wanneer zijn gloeiende arm het nachtfloers openhangt!
 De starren vlieden heen — als tamme Philistijnen,
 Wanneer de vijand naakt, met hazenspoed verdwijnen —
 En tuimelen dooreen in 's afgronds duister krot,
 Wanneer hij 't zwerk beklimt als lichtverspreidend God!

Hem dekt een gouden lier, uit blank albast geweven,
 Met ambrozijn doorstikt en paarden, onder 't zweven.
 De wolken smelten bij zijn aanblik; 't windenheer
 Krimpt op zijn wenk zich zaam of raaskalt over 'tmeer.
 Het Oost schalmeit hem na met rozen op de wangen,
 Daar hem 't gegeluwd West als ega mag ontvangen.
 De maan, zijn broeder, bleek van opgekropten spijt,
 Dat hij den voorrang mist, ging kleur en verwen kwijt,

En dwaalt, als 't rimp'lig spook in holle najaarsnachten,
 Langa 't broederlijke spoor, en put zich uit in klachten,

Tot hem het tweespan stoort, dat door den slagboom breekt
 En hij, bij Phebus' komst van schrik geheel verbleekt.

Dien Phebus zing ik thans op onverlamde snaren;
 Hem, aller dicht'ren roem, maar moeilijk te evenaren!
 O Dagvorst! Neem mijn lied in fiere omarming aan,
 En prijkt het naast uw' zij aan 's hemels starrenbaan!
 En gy, Homeer! Juweel der dichtende Hellenen,
 Die met uw' Orpheus-lier zelfs harten maakt tot steenen,
 En, als uw' poez'le hand de gouden dichtpen vat,
 De waarheid eert, ten spijt van 't grijs Historie-blad!
 Die Hector 't strijden leert, en held Achil 't verwinnen!
 O witbesneeuwde bard! O vriend der zanggodinnen!
 Verstoot mijn dichtwerk niet, maar streef het, fier en blij,

Op vleug'len van azuur uw' Ilias voorbij!
 De laatste ster bezweek bij 't eerste morgendagen;
 De moegewaakte nacht verliet haar nevel-wagen,
 En trok, door 't licht verrast, haar vale wieken in.
 Amoon en roos ontlook, de vlugge zangerin
 Begroette veld en woud in 't vrolijk boschgeschater,
 Al dartelend gehuwd aan 't kristallijn geklater
 Van 't schuld'loos beekjen, dat langs 't spiegelgladde diep
 Van 't bergmoeras gedaald, door bosch en heuvel liep:
 Als Jupiter, vermoeid in Juno's arm te rusten,
 Haar' kuischen schoot ontsnapte en d'esmerauden kusten
 Van 't Hemelsche paleis; en, tuk op andrer min,
 Het zoet begeeren dorst der vreemde bedvriendin!

Hij naakt, waar d'afgrond d'aard behoedt voor nedervallen,
 En in zijn rotskloof stut met meer dan duizendtallen
 Van zuilen, uit metaal en fors arduin gesmeed,
 En met het zwevend stof van 't eeuwental omkleed.
 Hij hupt de bosschen rond en blozende valleien,

Waar 't herderinnental, in vrolijk spelemeien,
 Den blonden herder kust, en koost, en tiereliert,

Het draaiend orgel stuurt, by 't wederzijdsch begroeten,
 De vastgestelde maat der trippelende voeten ;
 Daar trommel, mandolijn, viool en herdersfluit
 't Muziek weergalmen doen, dat op de wolken stuit!
 De Dondergod, ontroerd en tot in 't hart bewogen,
 Bespeurt een wond'ren trek, en staart met golvende oogen
 En vonkelende borst, het hupp'lend schouwspel aan,
 Verscholen op een tak van olmboom en plataan.
 Zijn wenkbrauw volgt den zwaai dier teng're boschkoralen,
 En krimpt of zet zich uit, naar 't rijzen of naar 't dalen
 Der snelgewiekte voet, die langs den bodem zweeft,
 Terwijl het lisp'nd koeltj' in 't zedig keursjen beeft.

Eéne, onder allen, weet zijn lust het meest te wekken :

't Is blonde Leto, telg van Ceüs, in wier trekken
 Het hemellachjen speelt, dat langs haar wangen stoeit,
 En met een rozendauw de sneeuw der kaak ontgloeit!
 Ja, 't is of Phebé zelf' herleeft in haar Latone:
 De dochter des Titaans schijnt dochter van Dione.
 Haar blaauw en kwijnend oog schiet gloënde blikken rond,
 En hagelwit ivoor siert d'elpenbeenen mond!
 Het schitterend lip-koraal en 't goud der zijden wangen,
 t Schijnt al geschapen om den kus der min t' ontfangen;
 Terwijl haar blozende arm, met lieflijk dons omzet,
 Het zweet van hoofd en hals met zachte drukking net.
 Hy ziet haar, en, op eens van felle liefde dronken,
 Voelt hij zich 't hart verschroeid van d'uitgeschoten vonken
 En zweert, daar woeste drift zijn schedel zwellen doet,
 Dat hij verwinnen zal of sterven aan haar voet!!
 Gy dichtkunst! hemeltelg, in hooger sfeer geboren,
 Met Ether-walm gevoed! die langs d'onmeetbre sporen
 Des dampkrings, die deze aard omvangt en scheidt van 't *niet*,
 De toekomst en 't geen was, met éénen blik doorziet!
 O meld, kan 't zijn, my 't lot der huppelende schoone,
 En wat Jupijn ontwierp bij 't aanzien van Latone!

Het zwevende vermaak had brein en borst verhit,
 En 't lichaam afgemat. Het brandende gebit
 Verlangde laafnis en verpoozing en vermoeiing
 Werd opgevolgd door rust. Niet meer in dart'le stoeiing
 Of luchten sprong verward, maar neêrgestrekt in 't groen,
 Zat alles afgemat op 't geurig bloemfestoen,
 Of dook in 't mollig gras in sluimring neêr en rustte;
 Een ander deel sloop rond, maar loom van tred, en kuste
 De maagdelijke hand der zoete gezellin,
 Maar zag de boogpees niet, gespannen door de Min.

Latone alleen zat neêr, in diep gepeins verloren;
 Geen minnekozery kan nog haar hart bekoren;

Nog zweeg by haar de lust, met rozen overdekt,
 Waaronder 't slangebroed de drakentreden strekt.

Viool of distelbloem mocht meer haar zinnen streelen,
 Dan 't hart-innemend zoet van 't zwelgend kusjens-steelen,
 Ook thans, in eenzaamheid, en door geen knaap verzeld,
 Zweeft d'argelooze maagd langs 't groene klaverveld,
 En grijpt naar wesp of spin en volgt den bonten vlinder
 In vaart en vlucht voorbij, langs heg en struik, gezwinder
 Dan 't afgejaagde hert, dat, eindlijk achterhaald,
 Aan 't woedend hondental zijn vlugheid duur betaalt!

Doch wie vertraagt haar spoed? Wat wonder treft haar
 (oogen,
 En houdt haar blozend hart verrukt en opgetogen?
 Wat hoogt op eens den gloed van 't lelieblank satijn,
 En adelt sneeuw-albast tot golvend ambrozijn?
 't Is 't schouwspel daar ze op staart. Met zonnegloed
 (omhangen,
 Uit blank azuur gevormd, en paalen op de wangen,
 Terwijl 't fluweelen haar in golven neerwaarts spoedt,

Treedt haar met schoonen tred een jongling te gemoet.
 Zijn blik schiet vlamvend vuur, als vonken gouds, in 't
 (ronde:

De bliksem van zijn oog verbrandt en schroeit de wonde,
 Die 't hart van die hem ziet op d'eigen stond doorboort:
 Zijn stem is als 't geluid des donders, en verstoort
 Den zeeleeuw in zijn kuil: zijn' reuzenarmen spreiden
 Zich in het luchtruim uit als stammen: bosch en weiden
 Ontzet en schudt hij, als zijn voet hun bodem drukt,
 Of d'adem van zijn borst zich uit zijn kerker rukt:
 Zijn wenkbraauwbogen zijn twee blozende amberkringen
 Met vloeiend goud doorstroomd, die d'oogeleën omringen,
 Terwijl een starrenkroon den schedeltrans bedekt
 En stralend ethervuur hem aan elks oog onttrekt.

Zy ziet hem, en haar kracht begeeft haar onder 't knielen,
 Zy voelt een wond're drift, iets godd'lijks, haar bezielen;

Zy ziet hem, en de gloed van 't uitgebleekt gelaat
 Voorspelt aan 't smachtend hart den schoonsten dageraad!
 Terwijl het ongeduld (dat knabbelt op den kluister,
 Die 't Heden scheidt van 't geen de toekomst nog in 't duister
 Van 't Niet verborgen houdt) naar 't wordende gesprek
 Met tijgerklaauwen grijpt en opgesparden bek.
 „Aanminnig pronkjuweel,” (dus vangt hy aan te spreken),
 „Van 't aardrijk! by wier glans en zon en maan verbleeken,
 „Die met den rozengloed van 't goudgeel kweekend hoofd,
 „Gelijk het tweespan d'aard, zoo 't hart uws minnaars stooft!
 „Ook ik voel 't sloopend vuur in d'enge borst ontbranden.
 „Door schicht op schicht gewond, met nagelscherpe tanden
 „Voel ik my 't smeulend hart van een gescheurd. Geen' rust,
 „Geen laafnis lacht my toe aan hooger hemelkust,
 „Waar ik u derven moet! Neen, aan uw' borst te minnen
 „Uw al te zijn, zegt meer dan een Olymp te winnen!
 „Om u versmaadde ik wat de Hemel kostbaarst biedt,
 „'k Verliet om u den troon van 't opperste gebied,
 „Het land van Ambrozijn, doorstroomd met Nectarbeken,
 „En 't geurige gewest der Elyzeesche streken;
 „Om u ontvlood ik d'arm van 's Hemels Koningin!!!...
 „Val aan dit kloppend hart en voel of ik u min.”
 Gelijk een stormwind, die, in 't Westen losgebroken,
 De golven breekt en schudt, de zee van spijt doet koken,
 Het zwerk van één scheurt, dijk en dammen openspart,
 En 't aardrijk trillen doet, zoo zinkt zy aan zijn hart
 In teed're omhelzing neer. Hun beider zielen vloeien
 In duizend kussen zaam, de teedre kaken gloeien,
 De boezem hijgt naar lucht, de Min grijpt pijn en boog,
 En Amors lustpriëel ontvoert hen aan elks oog.

Slechts Juno slaat hen ga van hooge hemelstreken,
 En zweert dien smaad op 't kroost der reine maagd te wreken;
 Ja, Juno, bleek van spijt en zwart van jaloezij,
 Zwoer eeuwig onheil aan Latones kind'renrij;

Had haar in 't eeuwig Niet den moederband doen slaken,
 Zoo God Neptunus niet, van medelij aan 't blaken,
 Haar schoot bewaard had voor deez' bloedige offerrand,
 En lieflijk dons gestrooid langs Delos oeverstrand.
 Dit kwam de Droomgod reeds Latoon te kennen geven,

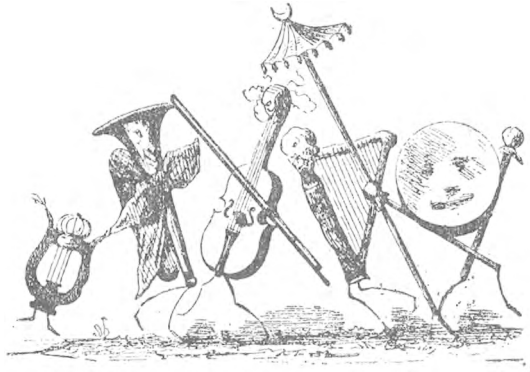

Toen d'ongeboren telg noch aanzijn had noch leven,
 En, onontwikkeld nog, in 't moeder-ingewand,
 Reeds Juno's haat betreurde en aangewreven schand.

Meld, Zangster! op den toon voor u alleen geboren,
 Al wat de Droomgod eens aan vrouw Latoon deed hooren:
 Ontkerker 't vleuglenpaar, dat aan uw schoud'ren prijkt,
 En met het smijdig goud van Pindus is verrijkt:
 Vaar buld'rend naar omhoog en schud de hemelsfeeren:

Laat geen Syrenenzang u meer naar d'aard doen keeren :
 En pluk van 't firmament het drijvend stargesteent,
 Waaraan voorwetenschap haar Hemelluister leent :
 Opdat wij hooren en omvatten, ja aanschouwen,
 Wat Morpheus raadseldroom aan Leto kwam ontvouwen ;
 Ja, voer ons, aan zijn zij en hangend aan zijn hand,
 Naar 't somber voorportaal van Leto's ledekant.

Het tripplend veldmuzijk der waternimf-najaden,

Kwam zich in 't luchtprieel van 's afgronds ether baden,
 En zwom de heuv'len langs en berg-vallei en krocht,
 Terwijl 't korallen oog het zwevend aardrijk zocht.
 't Aanschouwt het, maar van ver, en, hupp'lend onder 't
 (zweven,

Voelt zich de hofstoet naar Latone heêngedreven,
 En naakt op luchten wiek het uitgespreid verdek
 Van 't half ontworpen en nog pas voltooid vertrek.
 Hier zat de minnaar, aan Latone's zij gezeten,
 Die, sluimrend, in den slaap, haar' onspoed had vergeten!

Het oog gesloten, zag haar blik verbaasd in 't rond,
Toen in 't ontplooid verschiet haar noodlot vóór haar stond.

Een schucht're Zeemeermin, met leliën en rozen
Doorweven, zag Latoon van zoet verlangen blozen ;
En, denkend aan haar' plicht, en aan dien plicht getrouw,
Spreekt zy d'orakeltaal van 't vorstlijk hofgebouw :

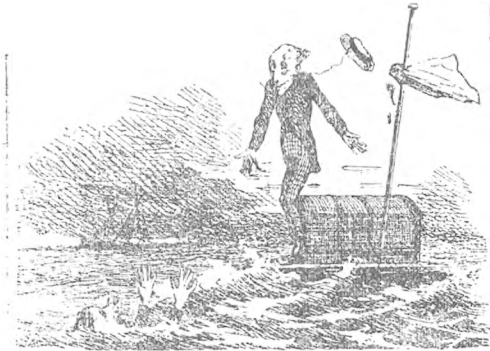

„Aanminnige! in wier schoot hèt knaapjen ligt gedoken,
„Wiens engen kerker nog geen straal heeft doorgebroken
„Van 't levenkweekend licht: het sluimert nog gerust,
„Van lot en waereld, ja, van 't aanzijn onbewust!
„Reeds slaat de wraak het ga, en drijft op vleërmuis-wieken,
„En wacht met helsche vreugd op 't eerste morgenkrieken,
„Wanneer de levensvlam het wordend wicht doorgloeit,
„Gelijk de dauwdrup in 't ontluikend roosjen vloeit!
„'t Is Juno, die van spijt en felle woede aan 't blaken,
„U zelfs één handbreed gronds op 't aardrijk wil onschaken,
„En 't kroost, in dart'le min en overspel geteeld,

„Met haar Godinnen-vloek en wraak-herauten streelt;
„Maar, grijze Zeegod nam uw kroost in zijn bescherming,
„(Als 't aardrijk u verstoot toont zelfs de zee ontferming,)
„Bestijg de nacht-kales, beklim haar ingewand,
, En vlieg, langs 't bleek arduin, naar Delos groenend zand.”

De schipbreuk.

*Oost west
t' Huis best.*

Onder de merkwaardigste tafreelen,
Waarin wy gewoon zijn de schepping te verdeelen,
Behooren vooral zekere natuurtooneelen,
Inzonderheid een vaartuig in den storm.
Wanneer iemand gerust kan zeggen : „Ik ben maar een worm,
Die noch zijn eigen kan helpen, noch zijn natuurgenooten,
Al stond hy ook op zijn achterste pooten.”
Zoo er daarom een schipbreuk voorhanden is op zee,
Ga ik liever voor mijn plezier niet meê. —
Leergierige jeugd! gy bespeurt gewis,
Dat wat ik thands op 't oog heb een schipbreuk is:

Wees daarom, gedurende de les, zeer attent.

Sta op uw eigen beenen, en, zooveel mogelijk, overend. —

— De storm, moet je weten, begint doorgaans met een stilte,

En ik had in mijn jeugd een kleinzoon, die in April te
Buiksloot moest wezen: — ik verspreek my, ik meen te

Curaçou,

Een eiland, dat je misschien te Buiksloot niet vinden zou. —

Hoe dit zij, mijn kleinzoon ging met zijn dochter en zijn vrouw

Naar zee toe, om op Ceylon kaneel te koopen,

En zoo 't meêviel, vervolgens een nieuw schip af te laten

loopen

Te Hoorn, voor de Walvischvangst bestemd in de IJs- of

Glaciale zee,

(Gelijk, toen ons land ons land nog was, menigeen vóór

hem reeds deê)

En voor verandering van lucht namen zy beiden een zuigeling

meê.

't Was eerst alles aan boord byzonder kalm: de tijd werd

met praten versleten

Over koetjens en kalfjens, en een glas wijn met een scharre-

tjen gegeten:

En daar werd, net als aan wal, geslapen en ontbeten,

En door enkelen ook veel van de zeeziekte geweten,

Waartegen dan een glaasje brandewijn 't beste remedie
werd geheeten.

De natuur was op den Oceaan ook byzonder mooi,
Al zag men er juist niet veel boekweitvelden staan of meisjes
werken in 't hooi.

Men zeilde lekkertjens voor den wind en het zeil had kreukel
noch plooi.

Ja, het ging zóó gaauw, hoorde ik mijn kleinzoon dikwijls
getuigen,

Dat een stoomboot op stapel er gerust een punt aan had
kunnen zuigen.

De zon liet, als een koningskaars, haar verkwikkende stralen

Op de kruinen onzer zweetende reisgenooten nederdalen.

De Stuurman alleen keek nu en dan bedenkelijk naar den
meridiaan,

Als of hy wou zeggen: „daar is een luchtjen aan:
 „De wolken worden in 't Westen hoe langer hoe dikker.
 „Daar is zeker iets, dat ik niet noemen zal, aan den knikker.
 „Het wordt zoo donker, en spoedig zal ik misschien
 „De punt van mijn eigen neus, laat staan die van 't schip
 niet meer kunnen zien.
 „Als de wind niet spoedig verkiest te draaien,
 „Dan gaan we allemaal *en compagnie* naar de haaien,
 „Net als op mijn eerste reis naar Sourabaaien.
 „Ik wou, dat een vijand zijn schip ons maar kwam
 praaien.
 „Ik heb het land — of liever, ik wou, dat ik het land had:
 't ziet er smeergijens uit:
 „Kijk voor de liefhebberij eens, hoe dat zwerf daar
 kruit,
 „En hoort me dat concert eens aan, dat door de zeilen fluit.”
 En zoo slaat de windzak door, vijf honderd uit.
 Doch de Kapitein en de overige passagieren,
 Benevens de onvernunftige huisdieren,
 Zaten net zoo gerust als in een wagentjen van
 vieren.

De Kapitein — dit dient hier *en passant* wel te worden
vermeld —
Want op een zee-voyagie is de kapitein eigenlijk de Ulysses
of de Eneas, *enfin* de held —
Was om de waarheid te zeggen een oude stoffel,
Die nooit een laars aantrok als hij kans had op een
pantoffel;
Voor 't overige was hy een vrijgezel van vier voet
hoog,
Die een anker op zijn rechterarm droeg — namelijk het
portret daarvan, zoo men my niet bedroeg —
Benevens een strontjen op zijn rechter oog.
Doch de Stuurman was iemand met merg in zijn
knokken,
Vijf voet vijf als hy zijn schoenen uit had, zonder
jokken,
En meer of min begaafd met de kinderpokken.

Hy hield byzonder veel van jenever, alsmede van tabak,
 Dien hy, in den vorm van een pruim, achter zijn kiezen stak,
 Overigens was hy op zee gewonnen en geboren,
 Waar reeds zijn grootvader in een veldtocht een houten
 been had verloren.
 Hy kon vloeken voor drie, en zag aan het linker oog wat
 scheel;
 Maar wanneer hy sliep, merkte men dat juist niet veel.
 — Doch, om nu tot ons verhaal te retourneeren,
 Of, in zuiver Hollandsch gezeid, terug te keeren,
 Men kon een speld in 't water hooren vallen, en de Oceaen
 Was zoo glad en blinkend als een geschuurde schuimspaan,
 Maar, juist als men in de Schipbreuk van de Medusa ziet
 vertoonen,
 Waarvan ik op 't Leydsche plein de representatie eens by
 mocht wonen,
 Daar verandert nu het tooneel en een zware storm
 verschijnt,
 Waarop de zon en tevens de kleur van den kaptein zijn
 gelaat, verdwijnt,
 Die er thands zoo bleek uitziet, als of hy in de maan
 Eigentlijk zijn stuurmans-examen had gedaan.
 De lucht wordt integendeel zoo zwart als een moriaan.
 Terwijl de zoute golven beginnen te brullen als een paar
 leeuwen,
 En verschillende zeevogels, vergezeld van dolende meeuwen,
 Hun geluid met dat der zuigelingen mengen, die thands
 overluid schreeuwen,
 In plaats van, als zy te voren deden, van honger te geeuwen.
 De Oceaen, zonder er doekjens om te winden,
 Staat op het punt, het schip met man en muis te verslinden.
 Ieder verschuilt zich nu in de masten of op het dek;
 Want in het hol is de pomp verstopt en het vaartuig lek.
 De Kapitein stelt zich in postuur, kucht, rochelt, en spreekt:
 „met uw respek,

Scheepsvolk, reisgezellen, heeren en dames en verdere
 natuur- en ambtsgenooten,
 Wy zijn op de flesch, ik zie er geen gat in en mijn kruut is
 verschoten,

Onze eenige uitkomst zit hem nu nog alleen in de booten.”

Na ontvangst van dit bericht roept de Kapitein
De reizigers bijeen, en vraagt of allen tegenwoordig zijn,
groot en klein.

Waarop een ieder voor zijn beurt antwoordt: „allen” —
Behalve de zuigelingen, die zeggen: „wij zijn in slaap
gevallen.”

Hierop bouwt men met de verloren zeilen een tent
En geeft een hamer aan den Kapitein, die zich benoemt tot
president.

En de Vergadering dus aanspreekt, met een witte das en
overend:

„Telgen en nakroost,” zegt hij, „van een en hetzelfde
voorgeslacht!

„Wy moeten hier handelen als mannen of wy worden om
zeep gebracht.

„Zoo wy hier al op ’t drooge staan, wat kan ons dat helpen?

„Wy worden eerst door de leeuwen opgegeten en vervolgens
door hun welpen,

„Die ’t voorbeeld van hun ouderen, thands op ons hevig
verbolgen,

„Natuurlijk, als zij groot zijn, wel zullen volgen.

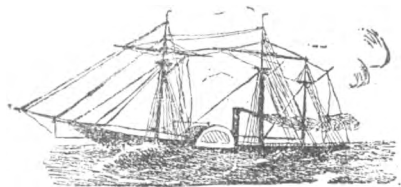
„Ik vraag dus het gevoel van al wie zich hier bevindt,
 klein of groot,
 „De afwezigen uitgezonderd, benevens den zuigeling en zijn
 tijdgenoot,
 „Wat of wy onder deze omstandigheden moeten ver-
 richten :
 „Hier blijven, dan wel het verloren anker van het uiteen-
 geslagen schip maar lichten ?”
 Hierop besloten al de aanwezigen, na lang over en weder
 praten,
 Men zou moeten handelen *regis ad exemplar*, op 't voorbeeld
 der magistraten,
 En 's morgens, by 't eerste kraaien van den haan,
 Zijn biezen pakken en weer stilletjens naar huis toe
 gaan.
 Men danst echter eerst nog met de ingezetenen een quadrieltje
 En vindt zich kort daarna in welstand met de zuigelingen
 terug in zijn famielje.

Het geschiedboek vermeldt echter niet,
 Hoe of op wat wijze dit eigenlijk is geschied.

Doch daar stoomvaart en spoorwagensedert zijn uitgevonden,
Begrijpt de lezer, dat zy 't desnoods daarmee doen konden.

Enfin, ik verhaal u wat ik van mijn kleinzoon heb gehoord,
Die een deftig persoon was en wien ik wel gelooven moet
op zijn woord.

De Boterham en de Goudzoeker.

Een verhaal in den geest des tijds.

Auri sacra fames.

Te Wormerveer
Woonde eens een Heer,
En te Overschie
Een Juffrouw die
Dien Heer zijn hert
En hand aanvaardde en mijn moeder werd.

En Moeder liep wat met haar eersteling heen.
 En Grootvader zei: „kijk, hy loopt haast alleen.”

Maar Vader zei droogweg: „dat's numero een.”

En zoo leefden mijn ouders en ik alle drie
 Als fatsoenlijke lieden op Overschie,
 En wy hadden er ieder zijn boterham
 Die ons alle drie smaakte en ons wel bekwam.

En toen er nu fluks — wat overdaad
 In hun echten staat! —
 Gelijk het wel meer in het huwelijk gaat,
 Een tweede kwam
 Om zijn boterham,
 Toen sprak mijn vader: „ik ben niet rijk,
 „Ofschoon ik reeds met een paar stamhouders prijs,
 „Ik heb geen post of geen landspensioen,
 „Wat zal ik hier met die twee spruiten doen?
 „Hoe hou ik op Overschie mijn fatsoen?
 „Is één niet genoeg voor een burgerman?
 „Wat doe ik met twee? — Wat heb ik er an?

„Zoo'n tweede sieraad
 „Van mijn huwelijksstaat,
 „Die in 's levens ontlokenen dageraad
 „Zich reeds tweemaal alhier te verslikken staat,
 „Terwijl hij in toomlooze overdaad,
 „Zijn buik als een pakschuit op marktdag laadt,
 „En zijn ouders vertroost met de hoop op zwart zaad,
 „Pak jy, kameraad!
 „Maar spoedig je biezen en poets me de plaat.
 „Jy, klaplooper, voort! of wy krijgen 't te kwaad.

„Hij eet meer dan twee
 „En hy drinkt als de zee!
 „Met zoo'n tweede letter in 't Echt - A-B-C
 „Mijns huwelijkslevens, wat doe ik er mee?
 „Is A niet genoeg? en wat heb ik aan B?"

Mijn moeder zei lachend: „op Wormerveer
 „Sprak iemand heel anders: niet waar, mijn Heer?
 „Kom, geef vrouwlief een zoen, en zeg het niet meer.
 „Zoo'n zeggen doet my en mijn kindtjen te zeer."

Maar toen er nu — weer om een boterham —
 Op nieuw een produkt uit de bloemkool kwam,
 Toen bromde mijn vader: „Wel Heerejee!
 „Daar is numero vijf! wat doe ik er meê?
 „Wat heb ik hier aan zoo'n mutsebol?
 „Mijn zak loopt leeg en mijn huis loopt vol,
 „En de affaire gaat slecht en mijn kop is op hol.
 „Op het Hof in den Haag
 „Heb ik vrind noch maag,
 „En op Overschie heb ik maag noch vrind.
 „Wat doe ik hier met zoôn vijfde kind?
 „— 't Heeft nu reeds van 't zuigen een stuk in zijn kraag —
 „Zoo'n jeugdige haai met zijn volle maag.
 „Zoo'n zuigend zoogdier, zoo'n lik-in-de-pan,
 „Zoo'n etende tering, wat maak ik er van?
 „Zoo'n vijfde kwaejongen, wat heb ik er an?"

Ons kroost was maar drie, en geen sterveling meer;
 Maar 't reek'nen ging slecht op Wormerveer.

Mijn moeder zei niets voor 't oogenblik;
 Want mijn jongste broertjen had juist de hik.

Doch toen uit de kool nu een tweetal kwam,
 En vroeg om een dubbelen boterham,
 Toen riep mijn vader, geweldig boos:
 „'t Lijkt de postwagen wel van Van Gend en Loos.
 „Ben je daar alle drie? wel dat doet my plezier,
 „En de baker er ook by en alles by nacht,
 „Waarom kom je in eens toch maar niet alle vier?
 „Een meer of een minder zegt niets op zoo'n vracht.
 „Haal het restjen nu ook maar, dan heb je net acht.
 „Godeloos! wie had ooit zoo'n famieljen verwacht?"

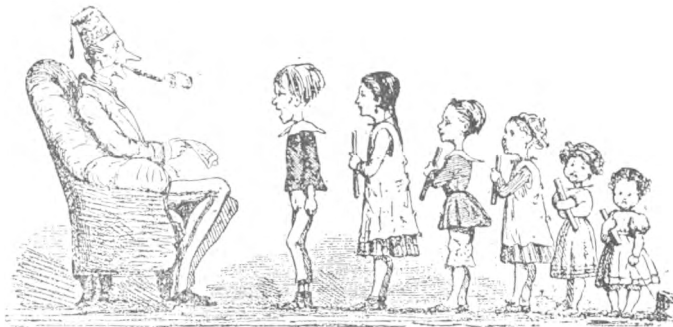
Vader dacht aan een drieling; doch 't was er maar twee,
 En hy telde in der haast onze baker nog meê;
 Maar de man in zijn drift wist niet best wat hij deê.

Maar Moederlief zei: „wel heden mijn tijd!
 „Hoe raak je nu, Vader! de klus zoo kwijt?
 „Daar is er geen een, die nog honger lijdt,
 „En heb je dan geen overleg en vlijt?”

„Ja, wel,” zei mijn vader; „maar acht is te veel,
 „En daar kijken er zeven van honger al scheel.
 — „Een ouderlijk dak en een huislijke haard
 „En ons negental kind'ren en allen gespaard!
 „Vier gespeend, vijf aan 't zuigen, en één met een baard,
 „En die beeldfraaie brieven, als Vader verjaart!
 „En ons leven is waarlijk een hemel op aard! —
 „Dat zijn allemaal praatjens, de moeite waard
 „Voor een Heer, die een koets houdt, een knecht en paard.
 „Dan is 't hemelsch aandoenlijk en machtig fijn; —
 „Maar daar moet in zoo'n hemel een boterham zijn.
 „En voor boterhammen, in aantal zoo groot,
 „(Want wij zijn met ons tien en niemand nog dood)
 „Heb ik in zoo'n hongrigen hemel geen brood.

„Ik ben op dit punt licht zoo knap niet als Poot,
 „En wat hebben wy hier aan een hongersnood?
 „Zoo'n hemel heeft veel van een ravennest.
 „Maar eventjens elf... en ik schenk je de rest.”

Mijn vader was weer in zijn rekening mis; —
 Doch wat zeit niet een man al, die driftig is.

„Wel, Vader!” zei Moederlief: „jy weet het best:
 „Maar ik heb geen vrees voor ons ravennest.” —

„Hoort, kindren!” zei Vader op 't lest; „weet je wat?
 „Het eenige, dat er nog opzit, is dat
 „Eerst je broer met zijn baard, en jylui daarna,
 „Dat elk uwer *enfin* eens uit reizen ga!
 „En dat je maar elk als je gaat en staat
 „(Want veel plunje is op reis maar overdaad)
 „Het ouderlijk huis bij provizie verlaat,
 „Tot het kindervertrek weer wat lediger staat.
 „Want al ben jelui klein, jelui bent niet zoo mal
 „Te denken, dat ik zoo'n vervaarlijk getal
 „Voor kost en voor inwoning vrijhouden zal.

„'t Is hier 't leger, de vloot en de schuttery
 „Bij mekaêr en je maakt den foerier van my.
 „Numero één snij dus uit!
 Hier heb je mijn zegen en verder geen duit,
 „En ik wou,
 „Dat, met jou
 „De rest van die bengels reeds zat in de schuit.”

't Was Vader die sprak en Vader alleen;
 Want Moeder was ziek en sloop stilletjens heen.
 En toen ik nu zag, dat ik d'oudste was,
 Toen ging ik aan 't pakken en haalde mijn pas,

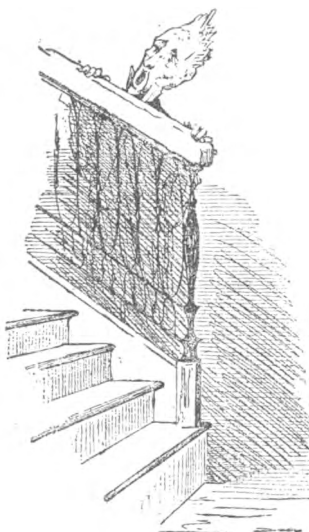
Als of het een reis naar Sebastopol was.
 Mijn pakjen was licht, en mijn beurs woog nog min;
 Doch Moederlief stak er een boterham in.

En toen eindelijk 't uur van het afscheid sloeg,
 En de Schipper — of Jantjen haast klaar was — vroeg,
 En Moeder hem zond wat de vracht bedroeg,
 Met een brief en een footjen, meer dan genoeg,
 En voor 't laatst op haar ziekbed in de armen my nam,
 Terwijl er een beek langs mijn wangen kwam,
 Toen zei zy: „hier is een zest'half of twee,
 „En een dubbeltjen, wees er maar zuinig meê.

„En daar komt uit mijn zak, jongelief, nog een duit:

„Maar Jantjen, och, geef hem niet roekeloos uit.”

„Wat of toch dat snikken en snott'ren beduidt,
 „Dat heesch en dat krijtend hyeenengeluid ?
 „Dat neusdoekverslindende neuzengesnuit ?”
 Riep Vader omlaag met een stem als een fluit :
 „Zeg, is dat gezanik daarboven haast uit ?
 „Met huilen verschiet je maar nutloos je kruit.
 „Zoo Jantjen niet oppast, mist Jantjen de schuit,
 „En wy zijn nog twee uren langer gebruid
 „Met onzen geknevelden huwelijkspruit ;
 „Want de bel heeft al tweemaal voor de afvaart geluid.”

Zoo sprak hy, en ik zei : „dag, Vader, adieu !”
 „Nou ! niets van je Fransch hier,” zei Vader : „mosieu !

„Blijf mij maar van 't lijf met die uitlandsche zeu
 „En zeg op zijn Hollandsch eenvoudig : hadie !
 „En kom je nog eens weêr op Overschie,
 „Dan hoop ik, dat ik je in je rijtuig er zie,

„Met een dubbelen, dikken boterham ;
 „Want anders waar 't best, dat je nooit hier weer kwam.”
 Ik had in de reis volstrekt geen zin ;
 Doch de Schipper riep luid : „kom maak een begin.”
 En zoo stapte ik de schuit en de waereld in.

Maar eer ik nog was aan den Leydschen Dam,
 Toen dacht ik reeds meer aan dien boterham,
 Dien ik, in de gedaante eener schatrijke vrouw,
 Aan mijn vader, by 't keeren, eens brengen zou
 Dan, ach ! aan de tranen van teederheid,
 By 't afscheidnemen door Moeder geschreid.

In de roef vond ik daadlijk een meisjes, dat,
 Op liefde prat,
 Zoo aardig en poezelig by my zat,
 Dat ik Vader zijn boterham byna vergat,
 Wanneer ik gelukkig een waarschuwend blad
 Een naamloos briefjen, van Vader bekwam
 Waaruit ik de droeve tijding vernam,
 Dat ze een weesdochter was zonder boterham.
 Dat doofde zoo aanstonds mijn liefdevlam,
 Zoodat ik subiet van haar afscheid nam
 En in 't ruim der schuit nog eens stillerjens dacht
 Aan de les, in mijns Vaders *post-scriptum* gebracht :

„Hoe lieflijk de sexie u tegenlacht,

„Het schoonste produkt van het schoone geslacht,
 „Zonder boterham, Jan! is een weërgaësche vracht.
 „Je twee broertjens zijn dood. Nu, dag Jan, goede nacht.”

Doch toen ik nu reizende verder toog,
 Toen viel al spoedig, op Schiermonnik-oog,
 Mijn rechter zoo wel als mijn linker oog
 Op een keurlijk sieraad van een maagd, zoo fraai,

Met zoo'n Fransche *toernour* en zoo'n smaakvollen draai,
 Zoo'n zwierigen zwaai,
 Dat elk een zei: „o Najade! o Syreen!
 „O Trojaansche Heleen!
 „O Penelopé! gooi dat korpetjen toch heen!
 „En baad ons, Melpomeen!
 „Niet langer in treurspel en dolk en geweën.
 „Heb medelij toch met een blaauwe scheen,
 „En leg ons wat zalf of wat kaarsvet op 't been,
 „Of wind er wat Engelschen pleister om heen:
 „Ik meen,
 „Lieve Leen!
 „S'il vous plait, permitteer,

Dat ik over u thands fatsoenlijk verkeer,
 Dat ik vrij
 „Over u, en dat gy,
 „Van uw zij,
 „Ook vrijt over my,
 „En dat wy
 , Ons gelukkig bevinden in die vrijery,
 „Tot ik ras u aanschouw
 „Aan dees borst als mijn vrouw,
 „En dat niets ons dan schei in de gansche natuur
 „Tot de leste minuut van ons levensuur,
 „Noch van u noch van mij,
 „Steeds voor wind en voor tij. . .”

Doch niet steeds is de liefde bestendig van duur ;

Want: die bruid
 , Heeft geen duit,”
 Riep eens op een wand’ling een schoenpoetser uit,
 En die maar klonk me in de ooren als dondergeluid, —
 — En gebluscht was op eenmaal mijn liefdevuur ;
 ’t Was basta hiermee en mijn vrijen was uit ;

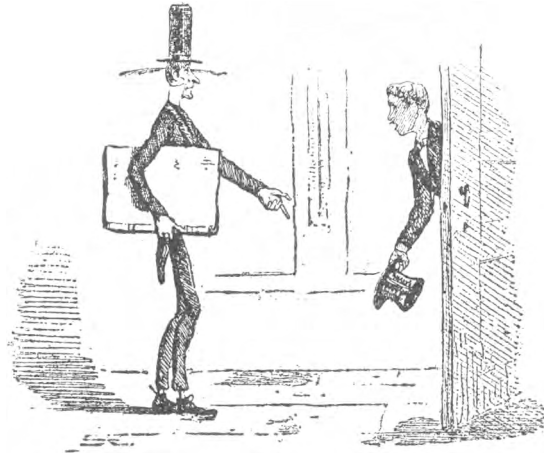

Want ik dacht by geluk
 Aan den boot'ram van Vader, dat waarschuwend stuk.
 En op 't slot van de zaak was mijn hiel zelfs niet blaauw
 En genas heel gaauw,
 Zonder kaarsvet of pleister of zalf, en ik vloog,
 Als een pijl uit een boog,
 Van Penelopé weg en van Schiermonnik-oog.
 Doch toen ik vervolgens de reis hernam
 En t' Edam
 Op de kaasmarkt kwam
 Toen vond ik zoo'n tros
 Van een deern met zoo'n blos
 En zoo beelderig haar,
 Het eenige kind van een kaas-makelaar
 In kazen, een schatrijk Edammenaar,
 Dat ik daad'lijk tot haar
 Zei: „ach, dierbare Saar!
 „Maak uw Zondagspak klaar
 „Om terstond met mekaër
 „Naar het huwelijksaltaar,
 „En te samen van daar

Hand aan hand naar 't Edammer Stadhuis te gaan." —
 En den volgenden dag was ik vroeg op de baan
 En ik belde aan het huis van mijn schoonvader aan,
 Zoo netjens gekleed als een haan

Pas gebraên,

Toen ik juist hallef acht op 't Stadhuis hoorde slaan,
 Doch hier zag ik een beer — met laarzen aan
 En zoo bleek als een roomkaas — in 't voorhuis staan
 En die zei: „je moet nimmer die gekheid begaan;
 „Want die maaklaar in kaas is op reis naar de maan,
 „En van middag nog slaan
 „Wy beeren Zijn Edeles boeltjen aan.”
 En 'k zei hierop: „dankje, Chineesche schim!

„Geen maaklaar zegge ooit: hy was Jantje te slim,
 „Lief Saartje, ik snij uit en ik laat je maar staan,
 „En 't is met mijn vrijaadje te Edam gedaan.”

En toen 't met mijn trouwen dus over was,

Schoolm. 5 en 6

Zoo kwamen de bruidsuikers minder te pas
 En ik stopte ze dus, met mijn hypocras,
 Maar stilletjes weg in mijn overjas
 En haastte my straks uit Edam van daan
 Nog zoo ongehuwd als een Kapellaan.

Maar nu kwam ik te Sneek

In de kermisweek

En ik raakte er zoo bleek

En dan weder zoo rood zoo geheel van mijn streek,
 En ik voelde in mijn hart zoo'n doorborenden steek;

Terwijl ik in Sneek

Naar niets anders keek,

Dan alleen heel den dag naar een Sneeksche apotheek;

Want hier zag ik een lijn
 Van een meiske, zoo fijn,
 Met een hand als satijn,
 En een kleur als een roos in de maneschijn;
 En dat maagdelijn
 Gaf m' een zoentjen als suiker of ambrozijn
 Of malaga-wijn,

En ik riep in vervoering: „o liefste mijn!
 „Ik verkwijn
 „En verdwijn
 „Uit het land van den levenden, lief Colombijn!
 „Of gy moet pardoes de mijne zijn.
 „Ach! zeg: ja,
 „Lieve Na!
 „En niet spaê
 „Wees mijn gaê.” —
 En het meiske zei: ja,
 „Met consent van mama;

„Want ik heb geen papa.” —
 En straks zijn wy de bruid
 En niet langer een buit
 Van het snood celibaat, dat een vrijgezel bruit,
 En wy roeien te saam in de huwelijksschuit,
 En mijn Naatjen die ziet er zoo snoeperig uit.
 (Als je durfde, dan stal je haar weg van mijn zij
 Maar laat dat maar liever; want ik ben er by).

En zoo gaan we in de wittebroodsweken vooruit.

En ik zeg tot besluit,

Dat mijn lief gezin

Met zoo'n Engelin

Van een hartsvriendin,

En een jeugdig paar tweelingen tot een begin,

Een tooneel is van trouw en van Sneeksche min....

..Maar haar Moeder te Sneek zit er warmpjes in.

En toen ik nu over den Leydschen Dam

Met Na te Overschie by mijn vader kwam,

Toen zei ik: „hier heb ik mijn boterham.”

Doch vader was, och! heelemaal van zijn streek,

En zag doodelijk bleek,

Als of hem de dood uit zijn oogen keek,

En Na dacht: „ik woû maar ik zat weer te Sneek.”

Doch eindelijk sprak hy: „wel Jan! dat is goed

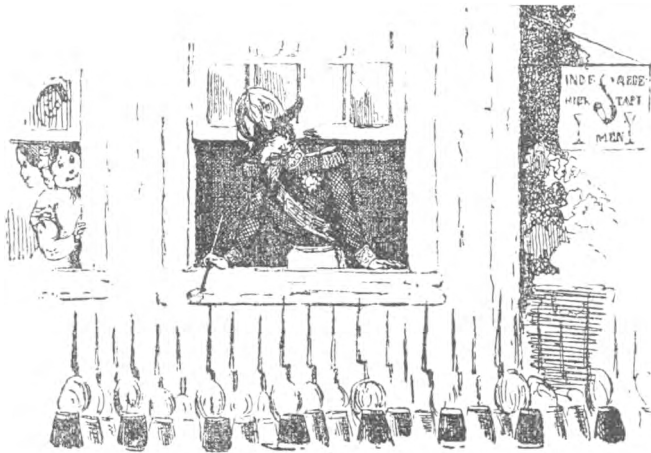
„Maar zie, in mijn huis is thands overvloed,

„En 'k behoef my niet langer te kwellen om brood:

„Want de kinders zijn weg en je moeder is dood.”

Sic transit.

Want zonder eer kan ik wel leven,
Maar zonder kop leeft held Achilles niet.
Het Bidders-oproer.
Treurspel.

(DE GENERAAL SPREEKT.)

Waarde schutters! voetvolk! ruitery! veelgeachte armee!
Dit is hier eigenlijk een veldtocht te land, en geenszins ter zee!
Wy zijn hier als Maurits voor Nieuwpoort of als de Ruiter
voor Londen,
Toen hy zijn weg, zonder Engelsch compas naar Chattam
had gevonden

En verscheidene schepen in de Medway door hem werden
 verbrand,
 Waaraan de Albionezen nog altijd hebben het land.
 Gy moet u daarom over 't zwemmen geenszins bekommeren,
 Noch met een kurken toestel voor 't vluchten u beslommeren;
 Zoo er geen kans meer over is voor de Republiek,
 Schuurt dan, op mijn voorbeeld, maar onmiddellijk uw piek.
 Want laatje vooral niet wijs maken, dat je iets zoudt hebben
 aan lauwerbladen:
 Die mogen tot ornament van een schotel dienen; — maar,
 zoo min als met petercelie of saladen,

Kan men er zijn eigen of hongerige stamhoudersmee verzaden.
 En al gebruik je ze met een kanonskogel, ze doen je geen
 goed in je maag;
 Daar is b.v. de slag van Waterloo, en die van Praag,
 Zijn natuurgenoot: wel ik zou, om al de lauwerbladen van
 de waereld, niet graag
 By ongeluk of met opzet in een van beiden hebben willen
 sneuvelen,
 Want dan zou ik er natuurlijk thans niet over kunnen
 keuvelen:
 Ik word liever in een bataille by 't nageslacht
 Door een natuurlijken dood om 't leven gebracht

Dan wel met mijn voorzaten te sneven
 Als men nog jong genoeg is om zijn gouden bruiloft te beleven.

Naardien ik onderstel, dat gy allen met my
 Op dit punt van 't zelfde gevoelen zijt, zoo ben ik nu zoo vrij,
 Om u in dit *critique* moment mijn directie te geven,
 Hoe gy 't stellen moet, om na verslagen te zijn, het nog te

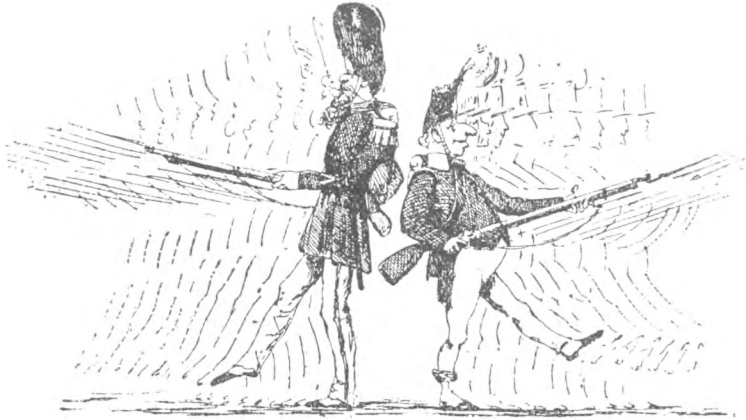
Ik onderstel b.v. drie van jelui, of zes, (overleven.
 Zijn sterk door den vyand bezet: wel dan huurje terstond
 een kales,

En eer zijn paarden de uwe met list om kunnen koopen,
 Kan je immers gemakkelijk in je rijtuig je vyand ontloopen?
 Of, ik wil eens stellen, je staat te schilderen en houdt de
 wacht,

En daar komt een vyandelijke scherpschutter aan, met een
 bril (want het is nacht) ;
 Je denkt dus : „ik moet uit den weg gaan of ik word om-
 gebracht ;”
 Heel goed ; dan hebje maar subiet, en zonder te dralen,
 Het noodige schrijfgereedschap voor den dag te halen
 En je schrijft een briefjen van dezen inhoud in je schil-
 derhok :
 „Menheer de kaptein ! neem me niet kwalijk zoo ik van
 nacht vertrok ;
 „’t Is om dat ik met den telegraaph de bedroevende tijding
 heb vernomen,
 „Dat mijn peetoom de kinkhoest heeft en ik onmiddellijk
 t’huis moet komen.
 „Ik hoop, dat de temporele absentie van een getrouw trawant
 „Geen detriment zal doen aan ons wiegjen (ik meen, het
 vaderland) ;
 „Doch zoo de vyand mijn schilderhuis soms in mijn absentie
 zou willen slechten,
 „Heb ik er mijn geweer in achter gelaten om Zijn Ed. te
 bevechten.
 „Ik verblijf, waarde kaptein van de kavallerie
 „Uw bestendige dienaar en *ami*,
 „Ahazuerus, korporaal by de genie.” —

Doch nu wil ik eens veronderstellen
 Dat een bataillon *quarré en échalon* u komt kwellen,
 En dat ik, om zoo te spreken, tot u zeg :
Pas de charge ! val aan, tot de vyand in ’t voetpad leg :
 Wel dan roepje maar dood eenvoudig onder ’t chargeeren :
 „Veel beminde vyand en andere militaire heeren !
 „Wy moesten overeenkomen, beiden maar liever om te
 keeren
 „Het is wel eens zoo gemakkelijk voorwaarts te gaan,

„Als wy beiden eerst rugwaarts in de plaats van neus-
waarts staan.”
Wat my betreft, de vijand en ik, wy hebben al dikwijls
mekaêr bevochten
En militaire laurierdrop in malkanders haren gevlochten,
— Ofschoon om de waarheid te zeggen, de reden dat ik nog leef,
Hierin alleen bestaat, dat ik nooit, als Leonidas of Gustaaf
Adolf, op het slagveld bleef.
Hoe ouwer ik word, hoe meer ik er van hou, den vrede te
bewaren.
En daarom keer ik, wat my betreft, naar mijn huisgoden en
dito-altaren.
En zoo er dan nog anderen blijven, die op 't vechten zijn
verzot,
Ik wil niemand in zijn plezier stooren en gun hun dus gaarne
dat genot ;
Maar 'k laat aan een ander het commando, net als Nappie
in Egypte,
Terwijl hy zelf naar huis voer en in een notedop van een schip te

Toulon arriveerde. Zoo luisterijk een exempel volg ook ik ;
 Ofschoon ik geen plan heb naar Toulon te gaan op dit
 oogenblik.

Ik wensch u allen dus by dezen vaarwel.
 Het leven is maar kort en een kogel byzonder snel.

Waagt u alzoo, mijn kinderen ! niet te veel aan 't oorlogsspel,
 Vader en moeder met uw spruiten ! weeuwenaar en vrijgezel !
 Doch de trekschuit zal juist van wal steken : ik hoor reeds
 de bel.

Nogmaals gegroet ! past op je tellen, Adieu !
Vive la guerre ; mais la paix vaut mieux.

DRAMATISCHE POËZIE.

De Koffij-veiling.

(Tooneelspel in vijf bedrijven, waarvan het eerste het
vermakelijk nastuk behelst.)

PROLOOG,

Te reciteeren door een acteur met één oog.

Hetgeen mijn oogen hier aanschouwen,
Wel Edele Heeren en Dames en Mevrouwen,
Noemt men gewoonlijk een publiek.

Al de sujetten zijn redelijk wel om u te dienen, daar is
niemand ziek;

Doch de eerste acteur is ongelukkig uit de stad;
Daar waren UEd. waarschijnlijk niet op gevat.
Wy hopen echter van avond zoo overheerlijk te spelen,
Dat gy, naar verkiezing, u zult kunnen vermaken of wel
verveelen,

Naar uw goeddunken, o Edele burglary,
 Want wy laten in dit opzicht alle menschen volkomen vrij;
 Terwijl de hoofdrol, op algemeen verzoek,
 Vervuld zal worden door een stomme-knecht in een zomer-
 broek.

En tusschen de bedrijven zullen de figuranten
 Gemakshalve verschijnen als muzikanten.
 Het gordijn wordt nu terstond opgehaald.
 Het stuk is oorspronkelijk en daarom geenszins vertaald,
 Waarin ons 't huislijk leven, wanneer men uit is, wordt
 afgemaald.

Het is, volgens den auteur, in vier bedrijven,
 Waarvan de meerderheid uit drie bestaat, volgens den
 tegenwoordigen regel van vijven.
 Wie echter vroeger naar huis wil, behoeft volstrekt niet te
 blijven.

Men stelt zich echter te leur,

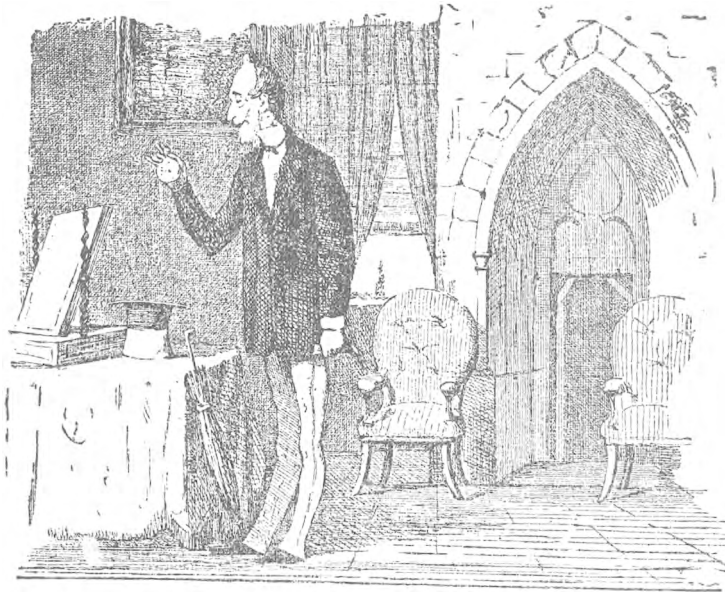
Wanneer men denkt, dat men, door vroeger te vertrekken,
 zijn geld terug krijgt aan de deur.

E E R S T E B E D R I J F.

(Het tooneel verbeeldt het kleedvertrek van mevrouw Dadelpracht, met verscheiden ameublementen. Aan de rechterzijde ziet men tusschen twee armstoelen het klooster in Gysbrecht van Amstel, hetwelk men by vergissing na de laatste representatie heeft vergeten weg te schuiven. In 't verschiet is een open raam, dat ons een landschapvertoont, voornamelijk bestaande uit een boom en een populier, mitsgaders verscheidene gaten in de wolken.)

E E R S T E T O O N E E L.

DE HEER DADELPRACHT, *alleen.*

Ik ben hier eigenlijk in de toiletkamer van mijn gemalin,

Die moeder zou kunnen wezen van een zeer talrijk gezin,
 Zoo wy slechts op eenige kinderen ons konden beroemen,
 Die haar dan natuurlijk mama en my wellicht vader zouden
 noemen.

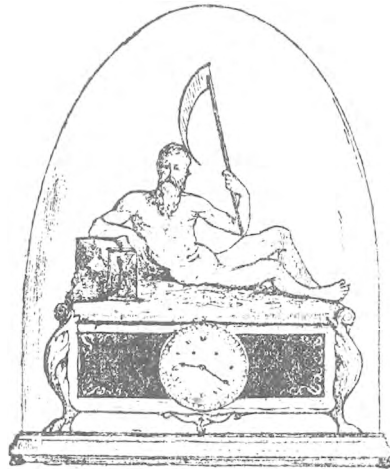
Doch daar wy volstrekt zonder kinderen zijn, zijn onze
 kinderen ook natuurlijk zonder oude lui,
 En geven dus van het papa en mama zeggen tot nog toe
 den brui.

Maar met al dat philosopheeren in de metaphysica
 Dien ik wel op mijn tijd te passen, want mijn horologie
 (ter zijde.) gaat wat na.
 Vindt het publiek niet, dat het hier zeer naar pomade ruikt
 en valsche krullen,
 Die thands, helaas! het hoofd van menige getrouwde vrouw
 Doch de beurs ledigen van haar Ed. echtgenoot, (vervullen

Die toch eigenlijk degeen is die werkt voor zijn brood?
 Overigens is echter mijn leven zeer plezierig.

Dit is eigenlijk mijn buitentjen: 't is netjes en toch niet
 zwierig.
 Wy hebben hier een fraaien tuin, benevens paarden en een
 koetsier op stal,
 Van welke laatsten ik echter maar niet spreken zal;
 Want ik rij gewoonlijk 's morgens met de trekschuit naar
 't kantoor
 En breng daar mijn dag in speculaties in de colonialen door
 Met mijn compagnon en mijn ouden kantoorbediende,
 Die Charles heet, net als Karel de Tiende,
 En nog geen bril draagt; want ofschoon stekeblind, is hy
 niet byziende;
 Vervolgens, met het schuitjen van half vijf,
 Ga of keer ik terug naar mijn buitenverblijf;
 Doch het wordt nu waarlijk tijd om naar de stad te gaan;

My dunkt, ik hoor de pendule al twintig minuten over
 negenen slaan;

Doch hoe dit ook zij:
De bel is hier dicht bij,
En ik heb mijn knecht bovendien noodig.
(*Hij schelt. De knecht komt.*)

KNECHT.

Het schellen, Mijnheer, was eigenlijk overbodig.
Ik sta altijd voor de deur, klaar en gereed
Om u te dienen, gelijk Mijnheer wel weet.

DADELPRACHT, *ter zijde.*

Of om te luisteren.
(*Luid*). Loop eens uit al uw macht naar het jagerspad,
En praai de schuit van negenen; want daar woû ik wel
meê naar de stad,
Je kunt niet missen, als je de schuit voorby ziet varen;
Want de schipper is ongehuwd sedert verscheiden jaren,
En, als hy nergens anders is, staat hy gewoonlijk voor de roef.

't Is waar, in mijn alleenspraak, anders genaamd conversatie,
Dacht ik waarlijk niet aan deze moderne innovatie,
En had ik vergeten, dat men niet, gelijk te voren,
Zich tegenwoordig kan op reis begeven zonder sporen,

DADELPRACHT.

Wat een Amsterdamsch koopman altijd onderscheidt
 Is zijn ontzachelijke punctualiteit.
 In plaats van zijn tijd te verkwisten of te verloopen,
 Breekt hy zijn belangrijkste brieven onmiddellijk open ;
 Ofschoon hy niet altijd te voren weet voor gewis,
 Welke van zijn brieven juist de belangrijkste is.

Daarom is ook Amsterdam altijd het puik der koopsteden
 geweest,

Gelijk men in de vaderlandsche historie van vreemde volken
leest.

En zijn hun onze Amstel en ons Y
Geheel geen onbekende plaatsen, geloof dit vrij.
Doch laat ons, na deze nationale ontboezeming, eens lezen,
Wat wel de inhoud dezer missive zou wezen. —
— Welnu! inderdaad een koffij-veiling, op mijn woord,

Ik moet terstond naar gezegde veiling toe, *enfin*, ik moet
Terwijl ik, wanneer deze veiling is afgelopen, (voort;
De aangekochte koffij natuurlijk voordeelig denk te ver-
koopen.

Ik schrijf een woord aan mijn compagnon en neem afscheid
 van mevrouw Dadelpracht,
 Die my, als van zelf spreekt, van avond te vergeefs thuis
 verwacht,
 Terwijl ons huwelijksbed, omkranst met myrten en populie-
 ren,
 Van nacht in eenzaamheid bruiloft zal moeten vieren.
 Hola, Jan!

KNECHT.

Mijnheer, het rijtuig is met koetsier en paarden voor de deur.

DADELPRACHT.

Gy zijt zeer gezwind, naar ik met genoeg bespeur,
 Doch ik zou wel eens even met den koetsier willen spreken,

En vervolgens van mevrouw afscheid nemen, afschoon
 zulks mij 't hart zal breken.
 Roep daarom Andries hier zonder tijdverlies,
 En pak vervolgens mijn *chemin de fer*, ook wel geheten valies.

KNECHT.

Heel goed Mijnheer. *(Hij roept den koetsier.)*

DADELPRACHT.

Wel, Andries, is alles klaar ?

KOETSIER.

Meer dan vaardig, Mijnheer ! en 't is het mooiste spulletjen
met mekaâr,
Dat een blindeman zou kunnen zien tusschen Amsterdam
en Alkmaar,
De paardjens, Mijnheer, zijn zoo levendig als Engelsche hans-
worsten,
En zouden terstond met UEd. op hol gaan, zoo zy namelijk
dorsten.
Doch dat is eigenlijk minder ; want Andries zit niet voor
niet op den bok,
En ZEd. daar zijnde, bennen ze zoo mak als opgezette
leeuwen in een duivenhok.
Enfin, eer Mijnheer zijn neus maar eventjes kan snuiten,
Is hy reeds vertrokken en te Naarden geweest en zit hier weer
Zoo heeft hij toch waarlijk dubbel plezier (buiten.
Van zijn twee paarden en zijn knappen koetsier.

DADELPRACHT.

Ik ben altijd over uw diensten tevreden geweest ; doch hebt
gij wel gerekend op een lange voyage ?

KOETSIER.

Ik heb, net als de Franschen, moed voor alles, Mijnheer, of,
als wy 't onder ons noemen, *courage*.

DADELPRACHT.

Is het rijtuig, *enfin*, is alles in orde?

KOETSIER.

Mijnheer, alles is pront.

DADELPRACHT.

Dat mag ik hooren: zoo vertrekken wij maar terstond.
Maar *a propos*, over 't uithalen?.....

KOETSIER.

Mijnheer, de natuurlijke historie
Van 't uithalen weten die dieren zoo goed als ik, en dat by
memorie;

Want zij kunnen lezen noch schrijven en vragen dus nooit
naar een boek,

Waar ik, als koetsier, de noodige informatie in zoek ;
 Doch zij bezitten iets zeer remarquabels, genaamd instinct,
 Hetwelk in die redelooze dieren meer dan de rede in UEd.

en andere menschen blinkt.

En zoo zeg ik, bij voorbeeld, tot uw paarden, ik meen met
 mijn toomen rechts of links af !

En zij doen terstond het tegenovergestelde van 't geen ik niet
 hebben wil, en dat op een draf.

DADELPRACHT.

Genoeg ! hul uw hoofd thans in castoor, anders genaamd
 bever.

KOETSIER.

Om je de waarheid te zeggen, Mijnheer, had ik liever een
 glaasjen jenever,
 Tegen de morgenlucht ; doch altijd met UEd. verlof.

DADELPRACHT.

Heel goed! schuur thands UEd. piek, of volgens de Engelsche
 dictionnaire: *be off*.
 (KOETSIER *off*).

DADELPRACHT, *alleen*.

Mijn hart voel ik thands, gelijk een bloem in den dauw, door
 verscheiden emoties begoten
 Nu het afscheid genaakt van de vrouw, door my gehuwd
 te Voorschoten,
 Terwijl zy den volgenden morgen reeds aan den Leydschen
 dam
 My tracteerde aan 't ontbijt op mijn eersten getrouwen
 boterham.

Hoe zal ik mijn gevoel, anders genoemd sentimenten, behen-
 dig genoeg kunnen bedekken,
 Om geen tranen op haar kinderloos gelaat of iets dergelijks
 te verwekken?
Enfin, de man is heer van de schepping, wat de Fransen
 noemen sinjeur;
 Spelen wij derhalve thands de rol van een man en geenszins
 van een acteur.
 Doch zij nadert.

KNECHT.

Mijnheer ! Mevrouw wensch U te spreken.

DADELPRACHT.

Laat ons dan zonder complimenten het ijs des afscheids breken.

KNECHT, *stil tegen Mevrouw.*

Mevrouw ! zeg vooral niet, dat ik u dien brief gaf.

MEVROUW, *ter zijde.*

Reken op de bescheidenheid eener vrouw,
Die u gewis zal beloonen voor uw vaardigheid en uw trouw.
De brief is veilig, wees daar zeker van, in mijn handen.

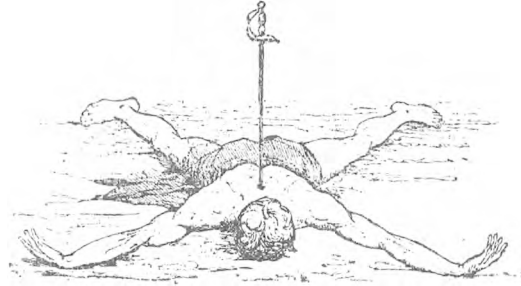
DADELPRACHT.

O Pronk- en puikjuweel der vereenigde Nederlanden,
Met uw corresponderende armen en handen,
Hoe zijt gij nog zoo laat en negligé ?
Deel mij het geheimzinnige van dit raadsel mee ?

Helaas ! een vrouw zonder haar huwlijksman is gelijk een
volant zonder kuifjen.
De brief van Naarden kwam deze morgen eerst aan ;
Doch de slapeloosste nacht heeft hij mij reeds doen
ondergaan,
Benevens onderscheidene cauchemaren en droomen,
Die als molensteen op het hart van uw gade zijn
gekomen.
„Waarom,” riep ik in mijn echtelijk verdriet,
„Ruk ik thands mijn hairen niet uit, of verdestrueer ik mijn
nagels niet,
„Of word ik, gelijk Camilla, niet dood gestoken
„Door een broër, met wien zij zoeven nog familiär had
gesproken ?
„Waarom steek ik mijn getrouwde hand niet in 't vuur als
Mucius Scevola,

„Of mijn zwaard in mijn eigen als Cato van Utica ?

„Waarom. . .”

DADELPRACHT.

Lieve Euphemia, gy zijt buiten u zelve,
Dus de Romeinsche geschiedenis *a propos* van een reisjen
naar Naarden op te delven.
Doch op wat wijze, verklaar my dit, overdierbaar lief!
Bekwaamt gij kennis aan dien onzaligen particulieren brief ?

MEVROUW.

Helaas! ik hoorde zonder te luisteren, terwijl zoo veel
anderen luisteren zonder te hooren.
Ik stond bij geval achter ginds beschot, of liever klooster,
en zoo trof die treurmaar mijn ooren,
En zag ik ten duidelijksten mijn onzalig en verlaten lot
Van achter dat klooster, of liever, dat kloosterachtig beschot.
Thands ga ik in de voorkamer een tapijtwerk borduren
En wederom ontrafelen in de nachtelijke uren,
Gelijk eertijds Ulysses of liever Penelopé,
Ofschoon man en gade eigenlijk één zijn en diensvolgens
Enfin, ik zal miserabel zijn, dierbare schat! (geen twee.

Tot dat UEd. terugkeert, zonder, als ik hoop, kou te hebben
gevat.

DADELPRACHT.

Zooveel blijken van huwelijksliefde in de daad,
Stellen zelfs een Amsterdamsch koopman geheel buiten staat
Het afscheid van zijn gemalin verder te rekken.
Ik moet terstond van hier, of, met andere woorden, vertrek-
ken.

Vaarwel....nog eens....vaarwel! adieu, Euphemia....

MEVROUW.

Helaas! mijn leed

Is onbeschrijfbaar....vaarwel!

DADELPRACHT.

Nogmaals, adieu! — Andries, is alles gereed?

KOETSIER, *van buiten.*

Mijnheer, de paardtjens loopen reeds, om zoo te zeggen,
 Als twee honden, die in de verte een been zien leggen.
 Doch, als paarden betaamt van opvoeding en fatsoen,
 Durven zy het natuurlijk zonder Mijnheer niet doen,
 En staan ze dus hier te wachten als geduldige lammeren
 Tot UEd. en Mevrouw eindelijk gedaan hebt met jammeren.

DADELPRACHT.

Vaarwel, voor 't laatst, Euphemia!

MEVROUW.

Helaas! zy hoort u niet; zy is sprakeloos.

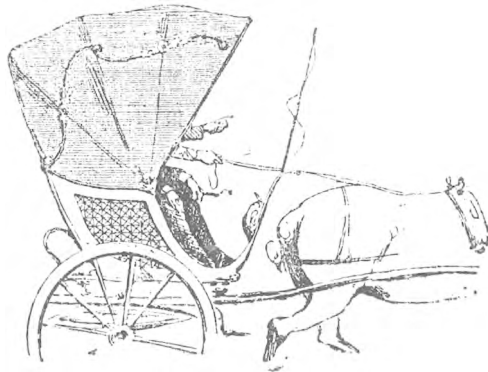
DADELPRACHT.

Vaarwel!

Ik retourneer ten spoedigste, anders genaamd snel.

TWEDE TOONEEL.

(Het tooneel verbeeldt een fourgon.)

Met Andries, den beminde van uw onderdanige dienaress,
en de twee Isabellen,

Die net zoo heeten als ik alleen, en mekaâr altijd in 't meer-
voud verzellen.

Dit alles dient voor my nog te worden opgelost,
Zoowel als die brief, zoo geheimzinnig hier gebracht met de
post.

Doch daar ik Mevrouw hoor schellen, moet ik terstond van
Want het publiek ziet altijd een kamenier, (hier;
Die oplettend haar plicht betracht, met veel plezier.

TWEEDE TOONEEL.

(Het kleêvertrek van Mevrouw Dadelpracht)

MEVROUW, tegen Kamenier.

Helaas! ik ben nu wel verplicht, mijn weduwelijke eenzaam-
Door eenige variatie op te vrolijken, beste meid! (heid

En my te verstrooien met gezelschap en andere gasten ;
 Ik zal u derhalve met de invitaties belasten.
 Een bal is te fatigant ; doch een theeparty

Of conversatione is iets, dat zeer gezocht is in de Maatschappy.

KOETSIER, *komt binnen.*

Ik kom thands met voorzichtigheid u berichten, Mevrouw,
 En zonder u ongerust te maken, dat gij u gerust kunt steken
 in de rouw,

Aangezien er thands volstrekt geen nood is,
 Dat de heer Dadelpracht altemet niet dood is,
 Zoo men ten minsten in 't water vallen, verdrinken en
 naderhand finaal overrijden
 Met den naam mag vereeren van overlijden.

MEVROUW.

Helaas ! wat zegt gy ? — Dus buiten verwachting te worden
 beroofd
 Van een egâ, zoo teeder bemind !

KOETSIER, *stil tegen Kamenier.*

Heb jy dat ooit geloofd ?

KAMENIER.

Neen, en zy ook niet; — doch is Dadeltjen waarlijk in
't water overleden?

KOETSIER, *stil.*

Mondjen dicht, zeg ik. —

(*Luid.*) Ach! ach!

MEVROUW.

Ik wenschte, dat het gisteren of morgen was. Het heden
Is my als de ballast van een zinkend schip, hetwelk
In een zeeslag naar den kelder gaat. De kelk,
De bittere beker van mijn onheil doet my stikken onder
het drinken.

KOETSIER, *stil.*

Niet als ze met mijnheer de Luitenant eens mocht klinken.

KAMENIER, *stil.*

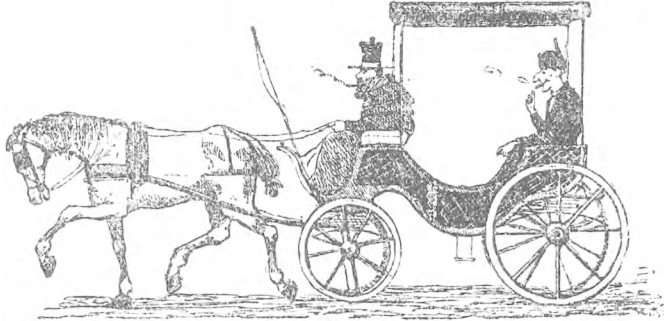
Mondjen dicht, zeg ik nou.

MEVROUW.

Trouwe paard- en fourgonmenner, is er hier geen bidder
in de buurt?

KOETSIER.

Neen, mevrouw! maar wel iemand die vlugge speelwagen-
tjens verhuurt,
Waarmeê ik naar 't naaste dorp voor een bidder kan rijden

Eer UEd. tijd heeft om een pen te versnijden
Om. . . .

MEVROUW.

Om wat te calligrapheeren.

KOETSIER.

En om 't overlijden
(Zy wou wel dat het waar was) van wijlen den heer Dadel-
pracht.
Te communiceeren aan UEd. en zijn familiair geslacht.

MEVROUW.

Helaas! wat zal dat in geheel Nederland een consternatie
 wezen,
 Als zy in de Haarlemmer courant die finale annonce lezen!

Een man, die zich in de huislijke, mitsgaders menschen-
 waereld zoo verdienstelijk heeft gemaakt!...
 Ik ben zeker, dat nu de dood zijn zoo stevige leven heeft
 geslaakt,
 Men het gemeentebestuur niet zal kunnen beletten,
 In zijn vervoering den overledene op te doen zetten.

By gelegenheid, dat de Schrijver my, op Highgate zijnde, het voorgaande fragment voorgelezen, en ik hem gevraagd had, waar al die dwaasheid nu op neër zou komen, bekende hy my, zulks niet te weten, als hebbende die tooneelen maar volgens den luim van 't oogenblik, en zonder bepaald plan, nedergeschreven. Ik betuigde mijn leedwezen hier over, en spoorde hem ernstig aan, te beproeven, of het hem niet mogelijk zijn zoû, een schets van een drama of ander dichtstuk op te stellen, waarin (al mocht voor 't overige het geheel zoo ongerijmd en fantastisch mogelijk zijn) zich voor 't minst eenige orde en regelmaat bevond, en die schets dan uit te werken. Hy beloofde my, te beproeven of hy aan mijn verlangen kon voldoen, en werkelijk gaf ons gesprek geboorte aan den „korten Inhoud” van een nieuw Drama, in hetwelk de tooneelen uit het voorgaande fragment eenigszins gewijzigd hadden kunnen worden opgenomen, doch welk drama hy niet verder bracht dan tot op de helft van het Eerste Tooneel. Toen schijnt hem de lust ontzonken te zijn; misschien hinderde het hem, dat het hoofddenkbeeld van het drama niet nieuw was; misschien ook zag hy geen kans, om, gedurende vijf bedrijven, in denzelfden trant voort te schrijven, zonder zijn dichtluim te verliezen en zijn lezers te vermoeien. Het kan zijn, dat hy gelijk had in het niet toegeven aan wat misschien een onbillijke eisch van mijne zijde was. In elk geval wil ik het fragment van deze tweede proeve ter verheerlijking van 't huislijk geluk van den heer Dadelpracht niet aan den lezer onthouden. — Zy overtreft, in mijne schatting, de eerste nog in uitgelezen dwaasheid.

v. L.

Altijd in de Contramine.

KORTE INHOUD.

Eerste Bedrijf. — Het landhuis van den heer Dadelpracht. Conversatie tusschen hem, zijn knecht, koetsier en huisvrouw.

De karnenier zoekt mevrouw te wikkelen in een minnehandel met zekeren Luitenant der kurassiers.

Het tooneel verandert in den fourgon van den Heer Dadelpracht. Gezegde verliefde makelaar bedenkt onder 't rijden, dat gezegde Luitenant in zijn absentie zijn vrouw wel zou kunnen van 't spoor leiden, en zendt daarom zijn koetsier terug om zijn vrouw te verbieden, gezegden Luitenant by zich te ontfangen. De koetsier keert naar huis

met het achterste gedeelte van het rijtuig, terwijl Mijnheer met het voorste gedeelte voortrijdt.

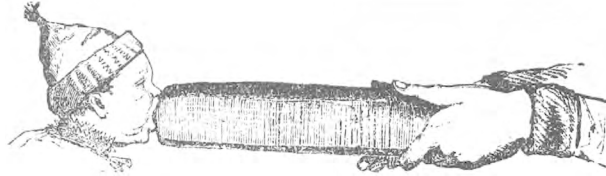
Tweede Bedrijf. — De koetsier komt thuis; doch is wijzer dan zijn heer, en, begrijpende, dat de vrouwen, van Eva af, altijd in de contramine zijn, verbiedt hy uit naam van Mijnheer aan Mevrouw, op Mijnheers rijpaard in de geut te rijden.

Mevrouw, alleen gebleven, verwondert zich over het zonderlinge verbod van Mijnheer. Zy beklaagt er zich over tegen haar kamenier, en, haar trek tot het verbodene niet kunnende bedwingen, laat zy het paard van stal halen. (Dewijl echter de eerste acteur, die de rol van 't paard vervullen moest, ziek of weg is, wordt, in plaats van een paard, een groote Nêfoundlandster gehaald, waarop Mevrouw in de geut gaat rijden.)

Derde Bedrijf. — De zuigeling van Mevrouw, een veelbelovende knaap van drie maanden, houdt een roerende alleenspraak om het gemis van Mama, en den honger ƚdien hy heeft.

De kamenier en de knecht troosten het kind met een Deventerkoek.

De Luitenant komt, is verwonderd Mevrouw niet te vinden, en gaat haar opzoeken in de geut.

Vierde Bedrijf. — De Luitenant ontmoet Mevrouw in de geut, en doet haar een liefdes-declaratie. Mevrouw, welke het rijden zeer veramuzeert, gelast hem, uit den weg te gaan. Hieraan niet gauw genoeg voldoende, wordt hij overreden en bijt hem de Newfoundlander een stuk van zijn neus af.

De hond begint de katten na te jagen, en eindigt met

Mevrouw van boven neer te gooien, gelukkig in een doornenhaag, waardoor de val gebroken wordt.

Vijfde Bedrijf. — Mijnheer komt thuis, vindt den Luitenant zonder neus en Mevrouw veel hebbende van een stekelvarken, den zuigeling ziek van 't koek eten en alles in rep en roer. Zich informeerende, verneemt hy van den koetsier de toedracht der zaak en wenscht zich zelven geluk, dat zijn bevel niet stiptelijk is uitgevoerd.

E E R S T E B E D R I J F.
E E R S T E T O O N E E L.
DE HEER VAN DADELPRACHT, *een geretireerd*
Makelaar : **SOPHIE.**

VAN DADELPRACHT.

O gezellige slaapkameraad van mijn jeugdig buitenleven,
(Want dit is het tweede jaar, dat wy uit de stad zijn gebleven)
Overmorgen wordt het net een dag of drie
Dat ik vandaag u aan mijn hart druk, veelbeminde Sophie!
Prachtig pronkjuweel van de gehuwde schepping!
De schoonste klaprozen zijn gedoemd ter verleppling;
Doch gy zijt een Phoenix, Mevrouw,
(Die ik voor al de klaprozen niet geven zou),
Altijd even jeugdig en bevallig en voor uw leeftijd nog zoo
gaauw;

Met oogen, die als de gepolijste spiegels by de Romeinen,
Of de glimmende knopen van een liefhebberyknecht, in
't donker schijnen.

Ja, Cleopatra had Julius Cezar (van wege *l'amour*) in hare macht,

Doch UEd. heeft bij voortduring tot slaaf en echtvriend
den heer Julius Dadelpracht.

Ach! zoo ik nog iets in 't leven mocht begeeren,
't Ware, u nogmaals voor de eerste reis te kunnen ver-
é-pouseeren.

Als ik u zie, zoo denk ik dat mijn huis op een bloempot gelijk.
 Waar een prachtige roos van buitengemeene schoonheid in
 prijkt.

En, zoo ik de teugels van mijn verbeelding liet schieten,
 Dan ware de tuinman reeds hier om u te begieten.

Wat geef ik met zoo'n lot uit de loterij om 's levens nieten
 Zoo'n schat voor iemand, als ik ben, min of meer oud,
 En wiens *chevelure*, als men die op de keper beschouwt,
 Machtig veel heeft gekregen van peper en zout,
 Is, vooral omdat ik daarbij nog rijk ben, geen wissewassie.
 't Is California, gemultipliceerd met huwelijksliefde en kuische
 passie.

En daarom, o levenszorgen, ver van hier!
 Ik neem, als een Arabische Phoenix die van zijn renten
 leeft, mijn plezier.

En onbekommerd met *un parfait amour*
 Verblijf ik uw echtvriend en getrouwe koekeloer.
 O, veradoreerde Sophie!

SOPHIE.

Dadelpracht, schei er uit.
 Van uw liefelijk mingekewel is 't betoverend geluid

My precies gelijk het amoereux lente-tierelieren
 Der nachtegalen en andere muzykale dieren,
 Die ik van tijd tot tijd in den heer van Aken zijn menagerie,
 Of wel in 't opgezet Muséum te Leiden zie.
 Doch bescheidenheid, mijn Heer! is 't hoofdsieraad onzer
 En mijn wangen worden zoo rood als bloed. (sexe

DADELPRACHT.

Ach Sophie! bedek ze
 Met geen zakdoek, kerkelijk ingezegend vermiljoen!
 Permitteer mijn echtgloed ze te verzegelen met een kus,
 anders genaamd: zoen.

SOPHIE.

Schei uit, minzieke makelaar, verliefde Amsterdamsche
 Cupido...
 Doch 't is tijd voor mijn zangles.

(Zij zingt.) Do, re, mi, fa, sol, la, si, do.

DADELPRACHT.

Hou me vast: o hemel! dit brengt my geheel van mijn koers,
 't Is net als de psalmwijzen van den ouden Heer Tours.
 Dit hemelsch maatgezag, dit melodieus fol de rol de roldie
 Is sprekend de gewezen Componist, de Heer Mendelsohn
 Bartholdi.

Sophie! zoo ik aan uw japon het tegendeel niet zag,
 Ik hield u voor Brachthuizen of wijlen Sebastiaan Bach.
 Zoo'n Italiaansche Saffraan in een eerste-chanteuse —
 anders gezegd pruime-dante — gorgel,
 Is een schooner sieraad in een getrouwd meisjes dan 't
 Haarlemmer orgel.

De fraaiste orkanen te Milaan in het Schalen-tooneel
 Zijn hierbij een stomgeboren stadsomroeper met een zeere
 keel.

DIDAKTISCHE POËZY.

Kort begrip der Romeinsche Historie.

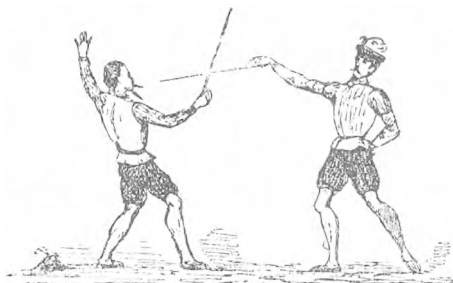
Neque haec non evenerunt.

De Romeinsche Historie

Is een buitenkansjen voor iemand zonder memorie,
Die vaak reeds vergeet,
Eer hy 't nog half weet,
Hoe Romulus eigenlijk heet.

Dit laakbaar treurspel
Eischt wijders een taai zenuwgestel,
Of men voelt zich bij de eerste bel
Reeds niet al te wel,
En, als 't scherm opgaat, totaal van zijn stel.

Het tooneel verbeeldt namentlijk een duel, —

Of zoo gij wilt, het misdadig sneuvelen,
 Op zeven heuvelen,
 In een broedermoord,
 Van één hunner, die natuurlijk smoort —
 En dat wel aan de stadspoort —
 Tusschen een paar tweelingen

Die het levenslicht te gelijk ontvingen

En eertijds geërmd naar dezelfde borst gingen,
 En, schoon zy van honger dikwijls scheel keken,
 Echter frappant op malkaër geleken,
 De één vooral — sints, helaas! bezweken —
 Die hier met zijn broeder den draak komt steken,
 En, in gedachte, haasjenover speelt met den stads wal.
 „'t Geen UEd.,” herneemt Romulus, „in alle geval,
 „Siamees! — of zijt gy mal,
 „En is uw respect voor my, als stadsburgemeester, niemen-
 „Geen tweemalen hervatten zal. dal? —
 „Sta dus maar even pal;
 „Zoo wy nu al
 „Het jachtroer in den grond verstonden,
 „Hadt gy er al „hagels” gaauw uw lijk in gevonden,

„Maar bij gebrek aan brood,
 „Ik wil zeggen lood,

„Maak ik u, by deze, op mijn manier maar dood.”

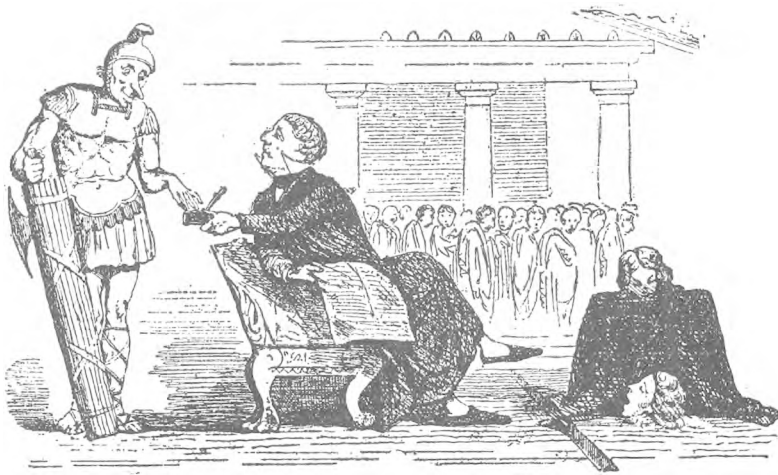

Het eenig antwoord, dat Remus nu overschoot,
 Was, volgens Niebuhr, „sakkerloot,
 „Hoe afgedraaid snood!
 „Nu ben ik, net als Semiramis en Poot,
 „Insgelijks van mijn leven ontbloot,
 „In 's aardrijks scho....oot;
 „Maar een ezel sto....oot.....”
 Ziedaar, zegt Niebuhr, wat in de geschiedenis
 Van dit merkwaardig antwoord voor handen is.

En dit zijn nog maar de wittebroodsweken
 Van een geschiedverhaal, dat de menschheid doet verbleeken,
 Of 't moeten menschen zijn in de maan,
 Of onmenschen! die geen hart in hun kalfsborst hooren
 Dit droevig sterfgeval (slaan.

Is nog niemendal
By 't geen aanstonds volgen zal.

Waar Brutus namentlijk de onthoofde krullebollen
Van zijn ontslapen stamhouders voor zijn vadervoeten
ziet rollen,
Daar hij aan hun kermen zich volstrekt niet stoort

En zich Oostindiesch doof houdt, ofschoon hij heel goed
hoort;
Zoodanig heeft hij zijn gevoel van ouwen heer versmoord!
O! bloedrood beul en vader! wy kunnen u wel missen
In de Romeinsche en Algemeene geschiedenissen,
Ja, Consul-Generaal van ontaarde memorie,
Wat mij althands betreft, zelfs in de natuurlijke Historie,
Daar ontstaat een wapenstilstand in 't menschelijk bloed,
Als men onder 't lezen zulke gruwelen ontmoet:
Het vaderhair stijgt een vader te bergen,

Of een vader moet kaal zijn, dus de natuur te zien tergen!
 Het ouderlijke hart krijgt kippetjensvel,
 En vraagt: „Ben ik soms, by abuis, in 't wassenbeelden spel?”
 Dat komt er, helaas! van,
 Als men denkt dat men buiten een koning kan.

Het snood assassinaat

Van Caesar in den raad,
 Dat dien onverlaat
 Van een tweede Brutus alles behalve mooi staat,
 Maakt een gevoelig mensch óók kwaad,
 Dat ondankbaar verraad! —
 Doch de fiksche soldaat
 Nu dat zijn taptoe slaat,
 En dat hy ziet, dat hy 't hoekje om gaat,

Houdt zich byzonder cordaat.
 Terzijde zegt hy, half in zijn hoed:
 „Caesar, jongelief, hou je goed,
 „Julius, daar het toch zoo wezen moet,
 „Vooral geen hazenbloed.”

Maar naauwlijks ziet hy Brutus, of hy uit —
 Terwijl hy een traan inslikt en overluid
 Voor de laatste maal zijn neus in zijn toga snuit —
 Dat onvergetelijke: „*Tu quoque !*”
 Als of hy zeggen wou: „Doe jy ook mee?
 „Wel foei, dat's al té!”
 Hierop steekt hij, net als Snoek,
 Zijn hoofd in zijn omslagdoek,
 En geeft, naar men in Rollin leest,
 Eigentlijk op die manier den geest,
 Hy kan nu met Rollin zeggen: „Ik ben er geweest.”
 Maar had Caesar, in plaats van te sneven,
 Aan zijn gemalin gehoor gegeven,
 Dan kon Caesar nog van zijn renten leven!

Op mijn woord, daar is
 In die weergasche geschiedenis
 Niets dat niet hartverscheurend is.
 Behalve, evenwel, dat lieve meisjes,
 'k Wil 't kwijt zijn of 't Lactantia was of Lijsjen,
 Maar ik voel dat ik bloos,
 Op den naam van die lenteroos,

Die een gespeend vader in prison aan de borst verkwikt,
 Tot de bejaarde zuigeling hikt
 In 't gulzig zuigen, en zich verslikt.

Dit is een van de weinige oasisen, 1)
 Die een historisch reiziger verfrisschen
 In deze historische wildernissen,
 En, zoo hij bij geval van speenen iets weet,
 Wou hij wel dat zij 't voor lastige zuigelingen nòg deed,
 Vooral als er geen pap in huis is
 En de bakker om 't hoekjen niet t'huis is.
 Doch onder 't algemeen „moord” roepen en „brand,”
 Van dees Jobsbode, met zijn bebloede Staats-Courant
 In zijn afgekapte hand,
 Is er toch één passage potsierlijk amusant,
 En daar ik mij altijd om dood heb gelachen:
 Ik meen, als Cornelia, de moeder van de Grachen,
 Die famielje, weet ge, daar de Keezen zoo op prachen,
 Haar vieze snotknaapjens, in hun morsige kleëren
 Die op school malkaer niets als kattedkwaad leeren,

1) Zoo veel had de Schoolmeester nog van 't Grieksch onthouden, dat hij ten minste geen *oasen* schreef als onze hedendaagsche poëten doen. De man zou 't woord ook niet verstaan hebben.

En 't gezag van den ondermeester reeds mineeren,
 Aan een juffrouw uit Campania, die bij geval komt deju-
 neeren,

Voor juweeltjens aan wil smeeren!....
 Als men niet wist wat een keezenfamielje was,
 Zou men 't niet gelooven ofschoon men 't las;
 Doch keezen zijn honden, al willen zij 't niet weten,
 En dus natuurlijk van 't hondjen gebeten.

Aan den maagdenroof
 Was, naar ik geloof,
 Weinig of niets te doen;
 Daar *moet* een juffrouw zijn in iedere famielje van fatsoen;
 En 't huislijk leven onder de Romeinen
 Had, al gaauw, zonder 't verschijnen
 Van eenige vrijsters en maagdelijnen
 (Uit de fraaie sexe, gelijk van zelf spreekt,) moeten kwijnen.
 Doch dit, zooals ik zei, is, naar ik geloof,
 Het eenig excuus voor den zoogenaamden maagdenroof.
 Want 't was anders allesbehalve *comme il faut*,
 De buurt quasi op „twaalf blaadjens en Lotto
 „En naderhand een spulletjen Domino

„Met een keteltjen Bisschop of een glaasjen Curaçao,
 „En, tot slot, misschien, Patertjen langs den kant of zoo,

„Familiaar te inviteeren
 En — terwijl de Heeren
 Zich in 't lottospel amuseeren,
 Of, voor 't eerst, rooken probeeren

Uit uw vreemde, lange pijpen,
 En 't Sabijnsche brein zich gek zitten te slijpen
 Om die uitheemsche dubbele negens te begrijpen,
 En met hun rug aandachtig naar 't „Patertjen” toe staan, —
 Dan de kat in den donker te knijpen,

En met de spinnende poesjens uit poeieren te gaan,

Dat stond u, *qua* Sabijn, toch ook niet aan?
 't Was althans heel hatelijk voor de bloedverwanten,
 Dat koekeloeren vooral van egaës en galanten.
 Doch de kuikentjes, naar Stuart beweert,
 Waren er nog al gaauw onder geresigneerd;
 Wat is er, dat de jeugd, als ze wil, niet gaauw leert?
 Na dato was er om dezelfde maagdelijnen,
 Tusschen de hanen van de Sabijnen
 En de Romeinen,
 Die haast geen nagels meer hadden van spijt,
 Nog byna een bloedige strijd;
 Maar het werd nog te goeder tijd,
 En met veel tegenwoordigheid
 Van geest door de kippentjes bygeleid.
 De schoone sexe, zooals Niebuhr zeit,
 Raakt de klus zoo zelden kwijt.

Daar is in de Romeinsche historie veel,
 Waarop ik met Niebuhr over 't geheel
 Volkomen ja op zeg
 En dat ik dus, net als hij, ter zijde leg;

Maar hy snoeit wel wat ál te veel weg:
Zijn laatste editie behelst, naar ik meen,
Den band en den tijtel alleen.
Zoo dit het geval met onzen Wagenaar was,
Geloof ik, dat ik dat sprookjen nog eens las.

Natuurlijke Historie voor de Jeugd.

INLEIDING.

In mijn natuurlijke Historie voor jongelui,
Maak ik met opzet geen gewach van de regenbui,
Omdat kinderen in Holland zelfs familiaarder zijn
Met den regen, dan wel met den zonneshijn.

Ik heb my dus liever daartoe willen bepalen
Om hun iets nieuws uit het beestenspel der natuur te
verhalen.
Iets, waar een ander ('t is me 't zelfde of hy dood is dan
leeft)
Zijn natuurlijke Historie geen hand water by heeft.
Doch dit is juist het laken,
Waar ik een rok van voor de Natuurlijke Historie wil maken.

By voorbeeld, aangaande een dier zijn instinct,
 Waarom een ezel, die dood is, niet drinkt,

Of waarom, als 't je blijft, een hond dadelijk stil
 Blijft staan, zoo dra hij niet langer loopen wil,
 Waarom een haas, die in 't duin loopt, het land heeft aan
 een jager,
 En een runderhaas daar-en-tegen, of een gebraden speen-
 varken, aan een slager.
 Voorts wil ik de jeugd attent maken op een beest zijn overleg:
 Want immers ging die mopshond te Kampen voor 't vuur
 uit den weg?

Op zijn volharding by zijn beroep:
 Of zat niet Van Rijn 1) soms dagen lang op een stoep?
 Op de naastigheid van zoo menig dier,
 By voorbeeld, zoo iemand als een mier:
 Op de beesten hun eigendommelijken aart;
 — Of waarom is een oud beest zoo bejaard?
 En een dood beest in den regel zoo bedaard,
 En met meer dergelijke belangrijke zaken
 Zou ik wenschen hen bekend te maken.
 Daarom geef ik nu dit boek

1) Een beroemde New-Foundlander, voor ruim 40 jaren te Leyden
 zeer bekend.

In uwe hand, en verzoek,
 O jeugd en kinderen!
 Dat niets u in 't leeren moge hinderen.
 Ontbreekt voorts aan dezen of genen regel somwijlen een
 voet,
 Anderen hebben er zoo veel te meer; dat's door elkanderen
 goed.

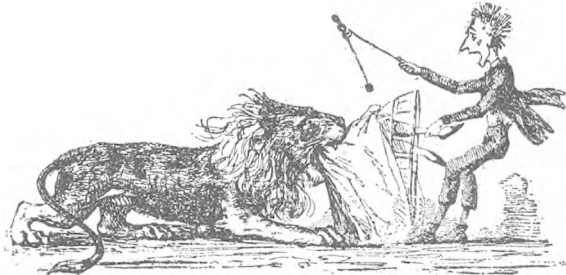
DE LEEUW.

Een leeuw is eigenlijk iemand,

Die bang is voor niemand.

Zijne oogen en zijn neus
 Zijn grooter dan die van een reus,
 En zijn muil
 Is een ware moordkuil;
 Met zijn klaauw
 Is een leeuw geweldig gaauw;
 Met zijn staart
 Gooit hy een schutter van zijn paard;
 En met zijn tanden
 Durft hy de heele schutterry wel aanranden.
Enfin, hij is altijd het verscheurendste beest
 Onder de dieren geweest.
 Onlangs heeft hy immers in Londen

Nog een juffrouw verslonden;
 Doch, nu ik my bezin,
 Was hy het niet: het was de leeuwin.

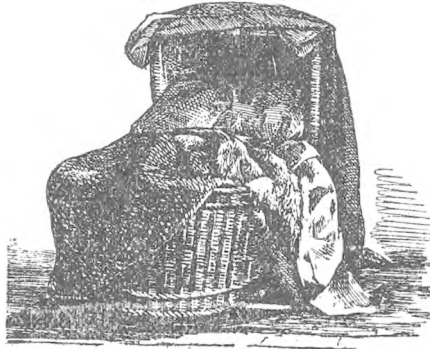
De leeuw wordt viervoetig geboren:
 Twee van achteren en twee van voren;
 Of, volgens anderen, twee aan zijn rechterhand,
 En de twee anderen aan dezen kant.

De leeuw zijn gemalin
 Is mevrouw de leeuwin,
 En de jongelui, zoolang zy zich met de borst behelpen
 Noemt men gewoonlijk : welpen.

Gouden leeuwen en leeuwen van hout,
 Mitsgaders de Hollandsche worden heel oud ;
 Men ziet ze nog wel op uithangborden en schilden, doch
 zeldzaam in 't woud.
 Komt ooit een ware leeuw rechtstreeks op u aan,
 Dan is 't beste om maar regelrecht uit den weg te gaan ;
 Doch niet als hy opgezet of dood is ;
 Daar er in dat geval volstrekt geen nood is.

DE OLIFANT.

„Onze wieg,” zegt een Oostindisch olifant,

„Staat gewoonlijk in ons geboorteland,
 Net als die van mijn Afrikaanschen bloedverwant

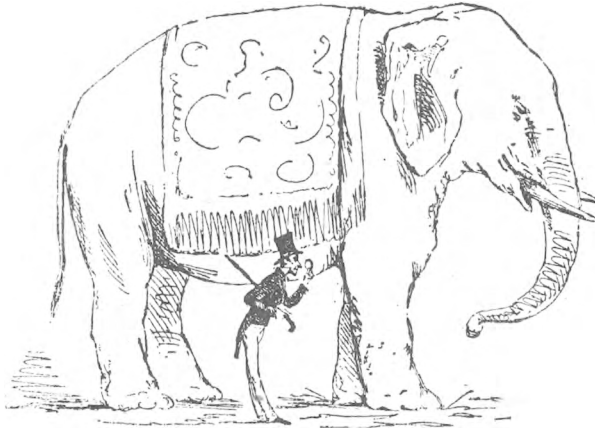
„En we zijn beiden twee beesten uit den deftigen middel-
 stand ;
 „Want aan *edele leeuwen, tijgers royal*, en adellijken in dien
 trant,
 „Heeftmen in onze famielje reeds van kindsbeen af het land.”

— Als of een naturalist,

Die zijn vak kent, dit niet wist! —

„Waarschijnlijk,” vervolgt hy, „omdat wy op de jacht
 „Wel eens door hen worden omgebracht,
 „En hen dus niet van de voordeeligste zij leeren kennen.”
 Gelukkig, o jeugd! dat wij dat niet bennen!

Als een olifant een ijsbeer of gild-os ontmoet,
 Vraagt hy doorgaands aan van Aken: „Wat is dat voor
 kleingoed ?”

Omdat hy zelf zoo groot is; want op zijn voorzaten zag
 men, in vroeger tijden,
 Immers heele krijgsbenden in een kasteel naar 't leger rijden.
 Doch niets, helaas! is bestendig op aard:

Diezelfde krijgslui rijden thands meer te voet of te paard!
 Zoo men aan den schijn het oor wou leenen,
 Vroeg men licht: „Heeft menheer het water ook in de
 beenen?
 „Want wáár is eigenlijk 't onderscheid tusschen zijn kuit en zijn scheenen?”
 „Doch,” antwoordt de opzetter van 't kabinet te Weenen,
 „Hij scharrelt er met allebei toch nog al kras overheenen,
 „En dat in een Oostindisch moeras,
 „Weêr of geen weer, door 't hemelhoogste gras,
 „Of 't iemand van menheer van der Hoop zijn harddravers
 „En toch betaalt hy jaarlijks zeker (was:
 „Voor zijn winterhielen zooveel niet als gy, aan den stads-
 apteker.”

Doch niet alleen is een olifant
 De kolossaalste viervoet op 't vaste land,

(Zoo gy den *basilosaurus* 1) uitzondert, of sprakelooze
 wallevisch, —
 Ook een buitenkansjen voor een baker, en de corpulentste
 van alle visch).
 Hy is bovendien begaafd met een uitmuntend verstand,
 En voor zoo'n zwaar zoogdier, zoo buitengemeen by de hand,
 Meer dan de slankste minister, diplomaat-aspirant,
 Of politiek prestidigitateur calminant,
 Onder zijn lichtere natuurgenooten in de staats-courant.
 Want met zijn tubuleuze, subconische proboscis —
 Die, *sub rosa*, een reus by de staart van een os is, —
 (Behalve dat hy er de zwaarste zesponders meê licht van 't
 affuit,
 Voor de grap een pomp er van maakt of een spuit,
 En er in de menagerie de vetkaarsen meê snuit)
 Blaast hy immers regulier onze kindersprookjens uit,
 Speelt een *sans-prendre* op de diatonische fluit,
 Vangt zoo vlug een vlieg of een vijfjen, als een bedelaar
 een duit;
 Zoekt, op 't kantoor, een ongelukkigen zesthalf in een zak
 schellingen uit,
 En smeert er een ouwen heer, daar hy een puist aan heeft,
 ongemanierd meê den huid;
 Pakt hem by zijn gepoeierd schorseneeltje, of zijn glimmende
 knoopen,
 En *ketent Heemskerkjen aan 't hart*, dat zijn oogen er van
 overloopen;
 Trekt er vervolgens een halfjen „groenlak,” voor u of zijn
 eigen meê open,
 En komt deftig zijn „zoute bolletjen” in uw glaasjen doopen.
Enfin, met zijn pachydermateuse snuit

1) *Basilosaurus*. Zie over de *Cetacea* in 't algemeen: „Brand's Megatherium,” „Owens Zeuglodon,” en vergelijk ons populair volkspel: „Jonas in de Wallevisch.”

Voert onze proboscideaansche guit
 Allerlei antediluviaansche snakerijtjens uit.
 Als hy echter netelig wordt, zendt hy, helaas! zijn hoeder
 Er wel eens *ad patres* meê, of naar zijn moeder,
 En stort hem dus op een ontijdige baar ;

Want, zoodra hij 't land aan u krijgt, zijt gy in doodsgevaar.
 Als gij dus, bij geluk, eens onder zijne voeten mocht
 belanden,
 Zeg dan maar „menheer, mijn leven is in uwe handen.”

Doch de zwartste bladzijde in een olifant
 Is, dat hy strikken voor zijne natuurgenooten spant,
 En, zonder een blos op zijn wangen,
 Zich niet schaamt zijn naasten te helpen vangen.

Een museum voor de geologie, alias, kennis der aard —
 Zijn leêg hok in een gewezen dierengaard, —
 Of wel 't afgebroken spel van professor van Aken, —
 Is nog altijd de beste manier om hem te genaken ;
 Of men moet van een olifant zijn halsvriend willen maken,
 Waardoor zoölogische Jonathans wel eens aan 't sneuvelen
 raken.

Gelukkig dat de Natuurlijke Historie aan ieder beest
Zijn specifieke „zwaarte“ geeft en eigenaardige leest:
Of wat werd er van menschen in hun ledekanten,
Als vlooien ’s nachts zoo zwaar en zoo groot waren als
olifanten?
Voor zoo’n natuurmysterie staat ‘t kloekste brein stok stil,
Net als een horlogie van bordpapier, dat niet langer loopen wil
Als wy trouwens zulke Gordiaansche knoopgaatjens willen
denoueeën,
Dan zijn wy allen nog maar Alexandertjes in de lange kleeren!

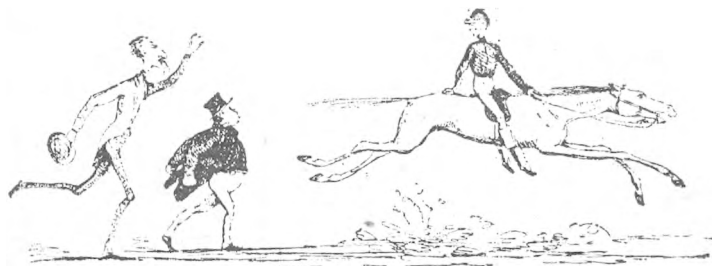
Een olifant is dol op juttepeeren
 En zit er een Bengaalsch fruitmeisjen wel eens om in de
 Doch het *ame* van zijn geluk (veëren.
 Is, *entre nous*, een bejaard rhinoceros in den druk,
 Liefst zonder hoorn op zijn neus, en met een kruk ;
 Want op dit dier zijn *remarques* is hy zeer kittelloorig,
 En een menagerie is zeer gehoorig !

Hoogmoed brengt echter de besten tot den val:
Hy waant zich al te vaak een afgod, in de Oost vooral,
Waar men hem over 't paard licht. Doch hier is men niet zoo
mal.
Aan zulke afgodendienaars doet Holland voorloopig niemen-
dal.
Onze jeugd geeft aan *olifantolatrie* dus geen gehoor:
Wij respecteeren hem eenvoudig als uitvinder van ons ivoor.

HET PAARD.

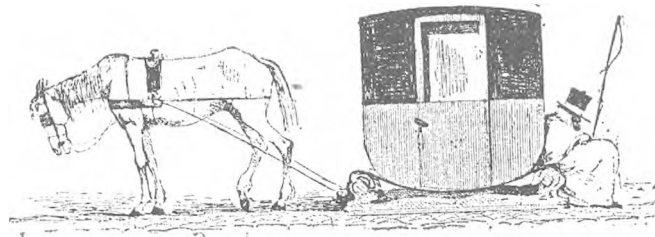
Een Peerd, een Peerd! mijn boeket voor een Peerd
Richard III.

Een paard,
Naar den aart
Is er nog eer dan zijn staart;
Hy doet het te voet
Net zoo gauw en zoo goed
Als een ander te paard het doet.
En je kijkt niet om
Of hy is al weêrom.
Met niemendal op zijn rug
Is hy byzonder vlug,
En met iemand onder den man
Is hy in 't loopen nog zoo'n jan
Dat j'em met je beien niet inhalen kan,

Of, zeg je daarop geen ja,
Loop hem dan maar eens eventjens na

Met je grootmama ;
 Want eens onder zeil
 Gaat hy net als een boog uit een pijl.
 Hij steekt vervolgens met meer gemak
 Een heel leger dan een leger een heel paard in zijn zak,
 (Gelijk de jeugd leest in dat mooie
 Beleg van Penelopé en de stad van Trooie),
 En draagt naderhand zelfs den Generaal,
 De straat nog langs in zegepraal,
 Als namentlijk 't beleg is voltooid.
 Maar de Generaal draagt hem zelden of nooit,
 Vooral niet wanneer het ijzelt als het dooit,
 Of de lieve straatjeugd met sneeuwballen gooit.
 Enfin, hy heeft nooit gedaan ;
 Maar is nacht en dag op de baan.
 Nog vangt uw levenstoorts niet aan,
 Of gy ziet hem by 't licht van de maan,
 Reeds in 't *vigilant* aan de onderdeur staan,
 En om de baker en de bloemkool gaan,
 Of hy trekt u met uw ouders naar 't doopen,
 — Tenzij gij, *qua* koppig zuigeling, „liever wou loopen
 „En onderweg wat muizenkeuteltjens koopen.” —
 Of zeult u en de ouwelui weêr naar 't stadhuis,
 Met bruidlief, die al zoo rood ziet, en de bruidsuikers inkluis,
 Of, blijft gy, na dato, op 't Casino vernachten,
 Dan staat hy, na dato, aldáár zich weêr dood te wachten ;

En daar is nooit een beest
 In de Natuurlijke Historie geweest,
 Dat zich op uw zilveren bruiloftsfeest
 Zoo gruwelijk verveelt als de koetsier
 En dit dier.

Maar, zijn 't ballet en de bruiloft gedaan,
 En de gasten reeds lang weêr naar bed toe gegaan,
 Dan komt hy, voor zijn plezier, achteraan
 Nog wel eens hinkend by u aan.
 Naturalisten, die dit niet verstaan,
 Moeten Martinet maar eens opslaan.

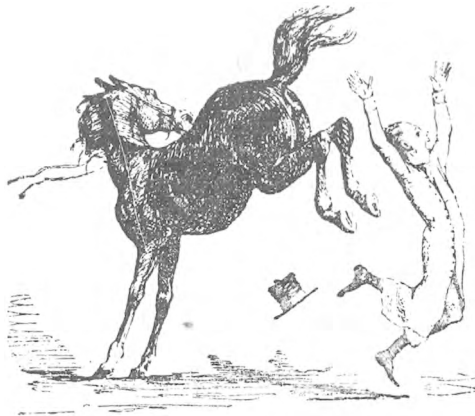
Zoolang als een paard zoo mooi galoppeert
 Wordt hy nu en dan op een harddravery getracteerd,
 En licht met een gouden zwiep, of een paar nieuwe sporen
 vereerd.

En op kermis eens in 't paardenspel geïnviteerd,
 Waar hy zijn eigen evenwel minder dan u amuseert;
 Of je neemt hem 's Zondags in de narrenslêe
 Of in 't speelwagentjen met de famielje mee.
 „Bles heeft door de week zoo braaf gewerkt,
 „Dat hy nu ook vry af krijgt;” doch zonder dat hy 't merkt.
 Als 't echter, helaas! uit is met draven en hollen,
 Dan loopt *Bles* al gaauw mank onder de knollen;
 De Kolonel van de platte schuttery
 Klimt er met zijn handen en voeten allebei
 Op parade nog wel eens over, doch hy valt doorgaans op zy.
 Maar kan blind Blesjen volstrekt niet meer loopen,
 Dan komt hem de Minister van Marine voor de trekschuit
 En dan zelfs laat hy in de vliet (kooopen,
 De schuit met Kaptein nog vaak in 't verschiet,
 Vooral als de lijn breekt, zonder dat hy 't ziet,
 En er dus, tot den passagier zijn verdriet,
 Een *non sequitur* „volgt” in 't riet,
 Zijn Excellentie weet natuurlijk niet,

Wat er in een schip, dat „van den wal” is, geschiedt.
Ligt Bles eindelijk finaal op de baar

Dan nog komt zijn paardenhaar
U te pas,

In uw paardenharen matras

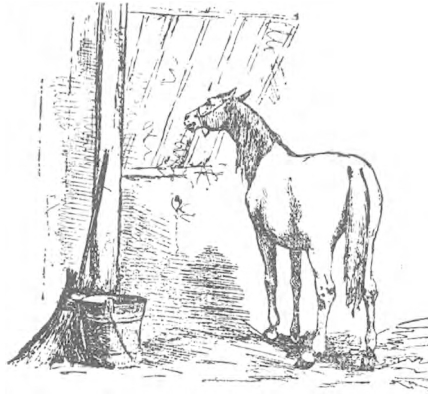
En, dineer je by een Kees,
Dan eet je zijn rookvleesch.

Waar vindt men nu schier
Onder de vernuftigen op alle vier
Zoo'n nuttig en aangenaam dier,
Dat zijn plicht doet met zooveel piezier?
En hoe komt het, dat hy zijn plicht
Zoo vlug en gehoorzaam verricht,
En dat nooit met een zuur gezicht?...
Omdat zijn grootjen hem nooit over 't paard heeft gelicht.

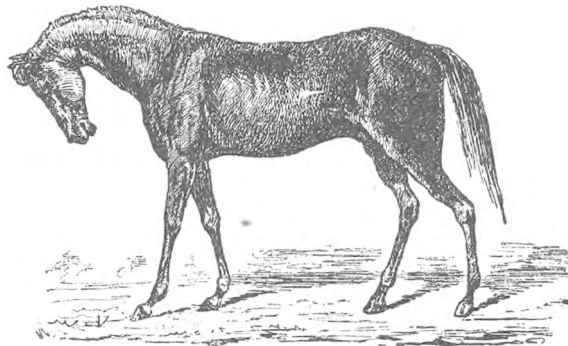
In een paard zijn gezin
Valt men zeldzaam over de min;
Want daar mag er nooit een in,
Integendeel; — Mevrouw zijn gemalin,
Als de baker met 't veulen,
't Vertrek in komt zeulen,
Zegt reeds in 't verschiet,
Eer zij 't borstjen nog ziet,
Tot het stamhouertjen, dat *Hitjen* hiet:
„Neem wat in mijn ³aders vliet,
„Konings kinderen hebben 't niet.” —
Want gemelde hit,
„Waar de jeugd voor een rid,”
Vervolgt Cuvier, „zoo graag op zit,
„Is eigenlijk *hun* oudste zoontje in 't gebit
„Net als het zakpistool
„*Ons* jong musket is in zijn kamizool.”

In dit ondermaansch gewemel
Zoekt ieder op aard een Hemel,
Doch meestal —
Helaas! — overal,
Behalve waar hy zoo iets vinden zal;

Een paard is in alle geval
 Nooit zoo mal:
 In plaats van op fokzaal of bal,
 Zoekt *hij* zijn Hemel *t'huis* bovenal,

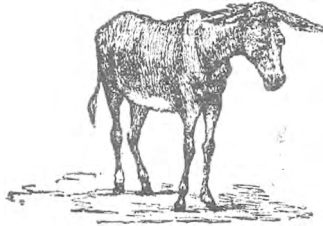

En vindt hem dan ook 's avonds op stal. —
 Jeugdlief, onthou dit vooral,
 Als de ondergeteekende er reeds geweest zijn zal.

DE EZEL.

Een ezel is een heer met een staart,
Dien hy van achteren draagt, als een paard.

Het verschil tusschen ezels en geleerde doctoren
Zit hem soms minder in 't hoofd dan wel in de ooren.

DE RUITER.

Een Ruiter is een mensch te paard,

Schoolm. 10

Omtrent drie voet hooger dan een mensch op aard,
 En die zich somtijds vasthoudt aan de manen en somtijds
 aan den staart.

DE KOEI.

Een koei is iemand met twee ooren,
 En aan weêrskanten een horen.
 Volgens den Hollandschen Naturalist Verboom
 Is zy de uitvindster van de aardbeien met room.
 Ook waren rundermest en rollenden
 Vóór de koe heur tijd nog onbekenden.
 En wat men van haar huid al niet maken kan
 Ga dat maar eens te Bennebroek vragen aan „den Geleerden
 Man,”
 Immers Dido in haar dagen sneed er nog een heele hoofdstad
 van.
 Als ik u voorts wilde optellen, wat voor zaken
 Men al niet van een koei haar horens, hairen en darmen
 kan maken,
 Ik geloof dat al je gezamentlijke leien er meê vol zouden raken;
 Maar mijn verhaal dient niet te uitermate gerekt.
 En van 't nut, dat men van heur staart en heur pooten trekt,
 Daar zou ik je tot overmorgen van kunnen vertellen.

Hoe zou men 't b.v. op 't schip zonder een *koevoet* stellen.
 In 't kort, het is al van ouds een spreekwoord geweest,
 Zelfs by den lompsten boer, die nooit in Martinet of Plinius
 leest,

Alles is even nuttig, wat er komt van dat edele beest.
 En wie zou dan, o jeugd uw en mijns gelijken niet verfoeien,
 Als men nagaat, hoe gemeen zij zich gedragen jegens de
 koeien.

Piet Agoras heeft het voor een duizend jaar of wat al gezeid:
 „O mensichdom, gij zijt een toonbeeld van ondankbaarheid:
 „Wanneer ouwe koeien soms in een sloot verdwalen,
 „Dan heet het hoogst onfatsoenlijk, ze daar uit te halen,
 „Zoodra een landman van een koei geen zoete melk meer
 hoopt,
 „Dan ziet men, hoe hij haar terstond aan den slager verkoopt,

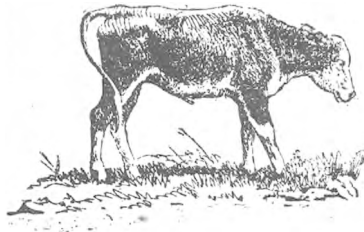
„Die haar onbarmhartig vermoordt en de huid afstroopt,
 „En daarna, wat nog het gemeenste is, in een *os* herdoopt.
 „Enfin, als een mensch gaat bedenken,
 „Wat die koeien hem, zelfs by testament nog schenken,

„En hoe schandelijk hy die weldaân vergeet,
 „Dan is hij immers niet waardig dat hy ooit meer biefstuk
 eet. . . .”

Als Piet Agoras zoo begon te redeneeren,
 Dan was er geen eind aan, en je hadt niet moeten probeeren,
 Om, zoo als ik nu doe, hem te interrompeeren;
 Maar nu hy dood is, raakt het hem niet aan zijn kouwe
 kleêren.

HET KALF.

Het kalf

Kent een natuurkundige maar half
 Daar er geen tijd is om het te bestudeeren,
 Zoo gauw is het uit de lange kleêren.

Intusschen weet men uit Plinius, dat dit dier
Gewoonlijk *pa!* zegt tegen een stier
En tegen een koe:

Moe!

En 't antwoord is dan gewoonlijk *boe!*
't Geen in het Chineesch zooveel wil zeggen als *how do you*
Voorts zegt hij *oom* tegen een os, (*do?*)
In 't Latijn genaamd *bos*.
Een koe mag men melken,
Maar een kalf zoû er onder verwelken.
Ook kuiert hij zelden met zijn ouwen heer
Gearmd een stal of een weiland op en neêr,

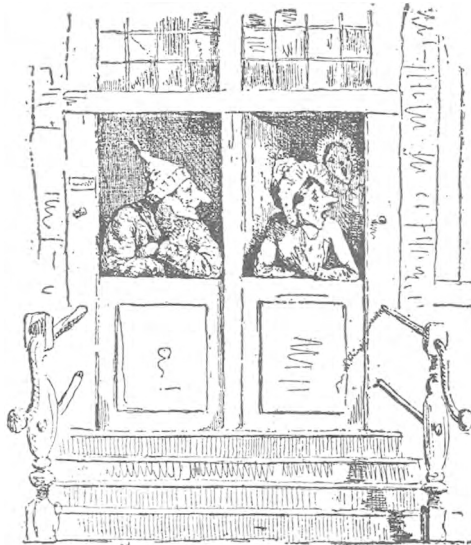

Zooals andere jongelieden,
Die aan hun voorzaat den arm op de wandeling bieden.

Van het kalf zijn lijf
Zijn ons 't meest bekend de karbonaden en de schijf,
Mitsgaders het nierstuk (waarmede, terwijl ik schrijf,

Een keeshond wegloopt voor zijn tijdverdrijf),
 En 't poulet,
 Voor iemand, die op soep zijn hart heeft gezet.
 Een slachter houdt kalfsvleesch op hoogen prijs,
 En zegt (want hij is zoo eigenwijs)
 „Wie er in een restaurant voor niet van wil schransen,
 „Moet maar wachten tot de kalveren op 't ijs dansen.”

HET SPEENVARKEN.

Iemand, die in de verte zijn schreeuwen hoort

Zegt: „dat is zeker weêr een afschuwelijke menschenmoord.”

Je moet het hooren om het te gelooven.

„Gelukkig,” zegt Buffon, „zijn de dooven.”

Want als men maar even op zijn eksteroog treedt,

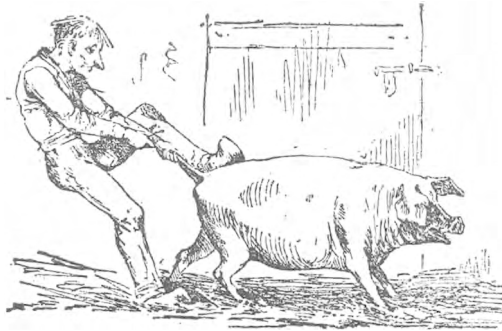
Dan gilt hy, alsof hy van geen uitscheien weet.

En als men hem van de borst durft tillen,

Dan maakt hy een lawaai, als ging men hem villen.

Onder 't wandelen loopt hy altijd verkeerd,

En om hem vooruit te doen gaan, trekt men hem bij zijn steert;

Voor al wanneer hy naar slachters verhuist

Want aan deze heeft hy natuurlijk een puist,

En als er één wat verkouen is, dan lacht hy in zijn vuist.

En de keukenmeid en 't braaien

Wenscht hy zonder omslag naar de haaien;

Want ofschoon men hem wel op dinees of soupeetjes ziet,

Is het voor zijn plezier voorzeker niet.

„Enfin,”

Zegt hy, „ik heb veel chagrijn;

„Want mijn papa is een compleet zwijn:

„En hoe kunnen dan zijn kinderen anders zijn": —

Zijn troost is, dat hy nooit geen verdriet
Van zijn eigen kinderen beleeft of ziet;
Want gelukkig heeft hy die niet.

Menig een blinde hond
 Is verdronken, omdat hij geen zwemmen verstond;
 Doch zoodra zy dit verstaan,
 Kan men ze gerust uit baaien laten gaan.

Honden zijn dol op kalfslever en beenen;
 Doch, volgens Esopus, loopt er zoo dikwijls een derde meê
 heenen.

Ook nuttigt een hond met plezier water en droog brood;
 Doch een pak slaag, daar heeft hy een broër aan dood.

Het opzetten is ook iets, daar hij niets om geeft,
 Als het maar niet begonnen wordt, terwijl hy nog leeft.

Ook blaffen honden niet langer, als ze eenmaal dood zijn;
 Anders zou het leven op een hondenkerkhof te groot zijn.

DE KAT.

Men wil zeggen, dat, o Batavier! uw stam
Van uit het strijdbaar volk der Katten oorsprong nam.

HELMERS Cadet.

Lavater,
In zijn physiologie van den kater,
Zegt dat hy terstond aan zijn manieren ziet,
Of hy mijnheer of mevrouw hiet:
En de dames onder de katten
Schijnen het even als Lavater te vatten.
Mijnheer zit op zijn uiterste gemak
In de goot tegen een hellend dak,

Alwaar mijnheer

Natuurlijk op mevrouw wacht, die ook klautert als een leër.
 En dan knijpt niet zelden onze jonker
 By die gelegenheid de kat in 't donker.

Maar, wat men schaars by verliefde winkeliers en andere
 menschen ziet,
 Ook zelfs om zijn liefde verzuimt een kat zijn affaire niet.
 En 't is aardig te zien, hoe gaauw onze jonggetrouwen
 verhuizen,

Als zy 't minste geritsel hooren van huisratten of muizen.
 Is echter dees nationale plicht

Eenmaal door hen naar behooren verricht,
 Dan gaan ze weêr terstond de pannen op, en dat wel zonder
 licht,

En het overige van de nachtelijke uren
 Brengen zy serenades aan al de bureu,
 En korten op die wijze den slapeloozen tijd
 Van menigee die aan podagra of kiespijn lijdt.
 Zoo weten die edele dieren, als Jenny Lind en
 Cecilia, hun muzykale gaven met philanthropie te verbinden.

Wanneer een kat ons by nacht op zijn concerten tracteert,
 Dan zou men haast vragen : „waar heeft het beest het zingen
 geleerd,

Daar hy over dag zich zoo zelden in den zang exerceert ?”
 Over dag neemt dit dier

Doorgaands op andere wijze zijn plezier :
 Dan wandelt hy, by voorbeeld, wanneer het niet nat is,
 (Want niemand die zoo bang voor vochtigheid als een kat is ;

Ofschoon er menige jeugdige kat of kater
 Om 't zwemmen te leeren als zuigeling gaat te water,)
 Dan wandelt hy, zeg ik, den moes- en bloemtuin eens om,
 Mitsgaders het bleekveld, het kippenhok en de eenden-
 kom,

Om zich te verzekeren, dat er nergens eenige *sordes*
 Of vuiligheid liggen, en dat alles behoorlijk in orde is.

Terwijl zy met den brievebesteller, of slagersmof staat te praten,
Een bord met room of gebakken vischjes, of een saucijsje
a l'abandon heeft gelaten :
En, opdat Mevrouw het verzuim niet merke of er zich over
beklaag,
Ja misschien, na veel gekakels over een weer, in een driftige
vlaag,
Aan de meid de dienst opzegt met Mei, of haar zelfs *stante*
pede de deur uitjaag,

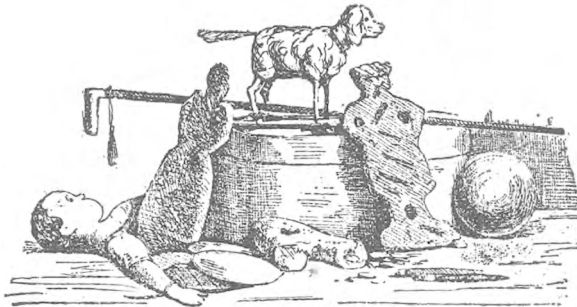
Haast zich onze kat om de onbewaakte kliekjes te bergen,
en wel in zijn maag.

Terecht betoont ge u, o lieve jeugd! geheel verbaasd en
In bewondering over zulk een zucht tot orde, gemultipliceerd
met liefde tot den naasten,
Waardoor dit edele dier zich boven zoo velen zijner natuur-
genooten onderscheidt.

Let voorts nog, o kinderen! op de byzondere faciliteit
Waarmede een kat zich, als 't regent of er sneeuw in den
tuin leit,
Enfin, als hy niet uit mag, zich in huis, met de geringste
zaken,

B.v. een afgerafeld end touw, een bal, ja een gescheurde
Staats-Courant weet te vermaken :

Of wel het gezelschap veramuseert met menige grap
(B.v. hoe knap krapt een kat de krullen van de trap),
En een baas is ook in het spinnen,
(Voorheen zulk een geliefde occupatie by moeders van huis-
gezinnen)

Terwijl gy, o jeugd! schoon nog door St. Nicolaas zoo
rijkelijk bedeed.

Liever dan dat gy er op betamelijke wijze stilletjes meê speelt,
 Het huis op stelten brengt, of aan mamaas boezelaar hangt
 en haar benevens uw eigen verveelt.

Nog behoort onder de qualiteiten, die een kat verciëren
 Boven vele andere menschen en dieren,
 Speciaal gelet te worden op zijn beschaafde manieren,
 Waarom hy vooral wordt verestimeerd en hooggeschat,
 Ja, dikwijls tot groot avancement geraakt, als b.v. de
 Gelaarsde Kat.

Ook ruikt hy altijd vooraf ('t geen al byzonder aardig,
 Ja, volgens Plinius en Richelieu, als hoogst merkwaardig
 Te beschouwen is) of men visite te wachten heeft op 't salet;
 Want dan maakt hij altijd vooruit zijn toilet,
 Wascht zijn neus, zet zijn knevels op en kamt zijn hairen
 net.

En dat alles, eer nog Mevrouw haar huismuts af- en haar
 valsche krullen heeft opgezet.

Maar, o jeugd! indien gy nu komt te vragen:
 „Waarin schept eigenlijk een kat het meeste behagen?”

Ik antwoord : dat schrandere dier zijn liefde en zijn lust
 Is, als hy, heel gemakkelijk, en zich zijner waarde bewust,
 Het aardsche gewoel vergetende, op een canapé kussen rust,
 Waar hy dan zoo op zijn eigen over 't ondermaansche ligt
 te mediteeren,
 Met zijn oogen dicht, opdat hem geen distracties zouden
 geneeren.

Ja, woont hy soms bij een boer in of gepensioneerden
 soldaat,

Of by een verloopen domenee op zwart zaad :
Enfin, in een huis waar geen canapé of *easy-chair* staat,
 Geen nood : onze wijsgeerige maat
 Weet dadelijk op alle dingen raad
 En contenteert zich desnoods met op Domenees oude huisjas
 te liggen, of op de warme plaat,
 Welke laatste hy dan ook zelden, voor dat die koud wordt,
 weêr verlaat.

Zoo weet onze maat in de moeilijkste levens-oogenblikken,
 Zich met wijs overleg naar de omstandigheden te schikken.

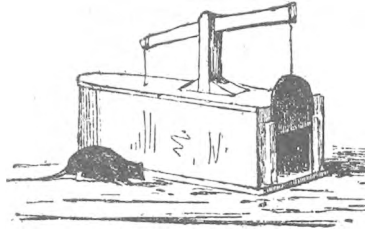
Heeft het een kat naar zijn zin,
 Dan neemt zijn gespin

Terstond een begin ;
 Maar gaat men hem plagen,
 Dan zal hy juist niet byzonder klagen,
 Ja, er zich veeltijds kalm onder gedragen :
 Alleen zijn rug
 Wordt dan zoo rond als een ronde brug.
 Niemand denke daarom : „hij is maar een sul ;”
 Want als hy eens begint, is hy niet mak en dan wordt het
 wel 'reis „katjens-spul ;”
 Ook rekent men het onder de onvoorzichtigste zaken
 Om een slapende kat wakker te maken,
 Of een die dol is, zonder handschoenen aan te raken.

Een kat zijn ééinig gebrek
 Bestaat, volgens Martinet, in een ongeneeslijken trek
 Naar zoetemelk en naar spek ;
 Maar vooral in den haat, dien hij voedt
 Tegen 't zwarte gebroed.
 Daarom heeft terecht
 Lacépède gezegd :
 „'t Paradijs van een rat is
 „Een huis waar geen kat is,
 „Of de kat uit de stad is ;

Want om een val

„Geeft een rat niemendal;
„Maar van zoo'n levend graf
„Loopt hy weg op een draf.”

Iemand, die op de grammaire niet zoo byzonder gevat is
Zal niet licht raden, dat *poes* de vocatief van *kat* is.

DE AAP.

Een aap,
Schoon kleiner dan een schaap,

Is echter een veel verstandiger knaap,
En zou zich zoo gemakkelijk niet laten scheren,
Als een schaap doet, in zijn wollen kleeren.

Een aap is zeer amusant,
Vooral in zijn geboorteland,
En heeft in zijn jeugd veel grappiger manieren
Dan de meeste jongelui onder de dieren.
Het klimmen en klautren doet hy net zoo vlug als een kat,
En hy rijdt te paard op een hond, als iemand die er les in
heeft gehad.

Van amandelen houdt hij veel en van nooten,

En wat een ander met zijn handen zou doen, doet hy met
zijn pooten.

Daar is altijd groot dispuut geweest
Of een aap eigenlijk een mensch is of een beest;
En dat verwondert ons ook niet,
Daar men zooveel apen onder de menschen ziet.

DE VOGELS.

Een fiksche vogel
Gaat byna zoo gaauw als een kogel;
Doch in zijn kooi
Vliegt hij nooit zoo ver of zoo mooi.

Zijn jassen en japonnen, *enfin* al zijn kleêren,
Noemt een vogel: „mijn veêren;”
En een kanarie heeft heel veel
Van een jonge juffrouw in 't geel.
Om een vogel aan 't spit te kunnen hangen,
Moet men hem maar eerst zien te krijgen of te vangen.

Vogels zitten dikwijls op hun uiterste gemak
 Met hun eene been op een hoogen, dunnen tak,
 't Geen onder vette koeien en dieren van dien aart

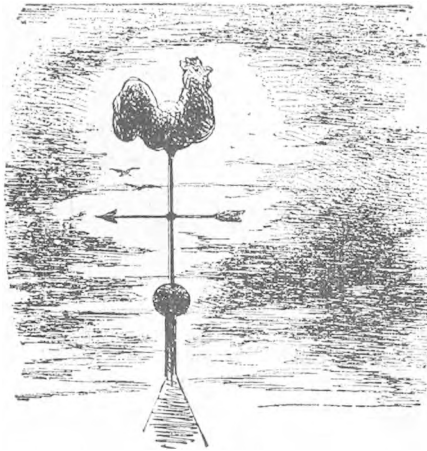

De grootste verwondering en afgunst baart.

Op zwart zaad
 Is een vogel ontzachelijk kwaad,
 En hy zou een vinkebaan,
 Als hy naar zijn gemoed te werk ging, wel aan duigen willen
 slaan.
 Doch onder zijn grootste ongelukken
 Rekent hij den handel in broekjens en krukken.
 Een vogel vliegt somtijds dag en nacht;
 Doch hy wordt er ook vroeg voor opgebracht.

DE HAAN.

Wy zijn het eens met Linnaeus, dat er geen beesten bestaan,

Die meer van kippen houden dan een haan,
 En het blijkt uit de Natuurlijke Geschiedenis,
 Dat dit eigenlijk de oorsprong van onze hoendereien is.
 Een haan is vervolgens een van die dieren,
 Die de natuur met hun vederen versieren,
 En hij draagt zijn staart
 Net als een geëngliseerd paard.
 Zijn gezang of gekraai
 Is mede byzonder fraai,
 En hy is altijd een beest
 Met een goede memorie geweest;
 Want hy knipt, als hy kraait, zijn oogen toe,

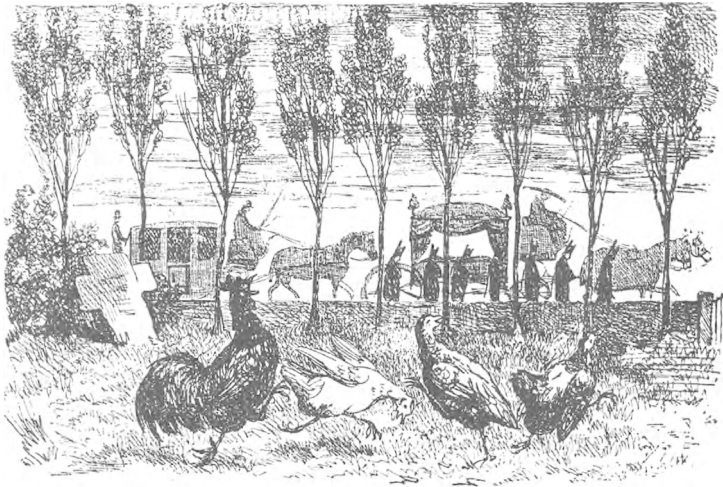
Of hy zeggen wou: „Je ziet, hoop ik, dat ik 't uit mijn
hoofd doe?”

Doch volgens Martinet en Buffon,
Is dit een bloot *dit-on*. —

Het is een vaste gewoonte bij de haan
Om met de kippetjes naar bed te gaan;
Doch hy is altijd weêr 't eerst op de baan,
En met het ochtendkrieken staat sinjeur
Reeds, met zijn sporen aan, voor de deur
En neemt een morgenslokjen
Uit het kommetjen, onder zijn stokjen.
Of hy geeft wellicht
Aan 't jongste zoontjen van zijn nicht
In 't kraaien een weinig onderricht,
En leert hem schrijven in 't groot,
Eerst een schrapjen, en dan een hanepoot,
Mitsgaders andere manieren
Die een jeugdigen haan van goede famielje vercier.

Als een haan hierover begint door te slaan,
 Dan heeft hy morgen ochtend nog niet gedaan.
 „Doch,” zegt Cuvier, „zoo insecten en wormpjes dit hoorden,
 „Zouden zy Mijnheer al aardig kunnen antwoorden.”
 Hoe dit zij, een haan zijn grootste plezier,
 Is nog altijd de begrafenis van een poelier.

Weerhanen en snaphanen gelijk men ziet,
 Schrijven hun naam net als hy ; maar famielje is het niet.

DE NACHTEGAAL.

Daar school een nachtegaal in 't groen
 Het was in de Mei!
 En hy zong zoo zoet in 't looffestoen,
 Het was in de Mei!
 En hy gaf zijn zoetelief een zoen
 Net als ik of jy zou doen,
 Zes maal, zes maal, zesmaal doen,
 Het was in de Mei!

Een bloedverwant van Patertjen langs den kant.

„Ons gekweel”
 — Zegt een voormalig Philomeel —
 „Is onder de dieren ons bescheiden deel:
 „Net als 't loeien
 „Onder oude voorzangers en koeien:
 „En een concert vocaal

„— Dat zeggen wy allemaal —
 „Op een tak, is voor een nachtegaal
 „Wellicht een smakelijker onthaal
 „En niet minder amicaal
 „Dan zelfs 't stroopen voor aal.
 „Want” — vervolgt hij — „de muzikwareld is mijn paradijs,
 „Waar ik geboren word, gestorven en grijs
 „Net als baanvegers op 't veldijs.”

Hy speelt dan ook, naar den eisch,
 Al van kindsbeen af in 't lover,
 Op zijn muzikale schaatsen beentjen over,
 En raakt nooit van de wijs.
 In 't kort, 't is zijn element;
 Want voor de zangschool of 't conservatorie
 Spendeert de kleine vent

— Voor zoover my is bekend —
 In 't jaar, wil ik wedden, geen cent.
 — „Ik heb,” zegt hy, „jandorie!
 „De geheele muziek al in mijn memorie
 „Net als Romulus de Romeinsche historie.
 „Om je moeilijkst ut- re- miboek
 „Geef ik net zooveel als een vlugge snoek
 „Om een schepnetjen van gescheurd neteldoek.

„Ik weet het veel beter dan jy ;
 „Want het is juist mijn liefhebbery :
 „Daarom vraagt zoo vaak de melody,
 „Wanneer zy my tegenkomt, aan my :
„Ben ik dat of Gij ?

Een jong Philomeel

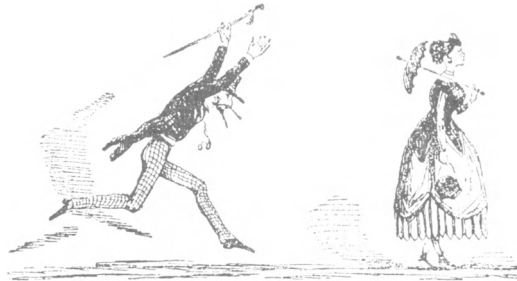
Draagt het Haarlemsch orgel dan ook flink in zijn keel,
 Mitsgaders de kasten en pijpen, doch zonder 't klavier ;
 „Want daar staan mijn handen niet na,” zegt dit schrander
 dier ;
 En toch speelt hy, zonder handen, heel wat knapper,
 Dan een doofgeboren orgeltrapper,
 Ofschoon hy, met zijn exteroogen, menigmaal
 Zijn laars niet aan kan krijgen, voor 't pedaal.
 Als je 't ook niet wist,

Dan zei je : „Is dat het halve zoontjen niet van den orgelist.”

Maar geen orgelist, dat ik weet, heeft het hem nog na gedaan,
 Of de man moet byzonder vroeg zijn opgestaan.
 Treft de jeugd echter zoo'n baasjen aan,
 Kom aan!
 Hy maak zich bekend,
 Ik doe mijnheer op 't moment
 By deze, met vermaak, een paar laarzen present.
 Brachthuizer sluit ik uit,
 Dat was geen orgelist, dat was een luit.

Vanwege *l'amour* heeft Rossignol
 Zijn kleinen krullebol
 Natuurlijk zoo vol,
 Als van *a* en *b mol*,
 Geen nachtegaaltjen gaat er over straat, met een parasol,

Of mijnheer is dadelijk op hol,
 En op neepjens-kappies is hy dol.
 Maar — dat moet ik zeggen — Philomeel
 Zet toch altijd zijn beste beentjen voor bij zijn vrijster,
 Voor dat vogeltjen zingt hy waarlijk als een lijster.
 Want hij houdt van zijn bruid in zijn ziel veel,
 Al ziet ook 't meisjen by ongeluk scheel,
 „Dat merk ik 's avonds toch niet,” zegt hy, „in 't priëel.”

Wie hieruit evenwel afleidt, dat onze kwinkeleerende

Leander

Voor Herootjes alleen tiereliert, en nooit voor een ander,
 Doe mijn complimenten maar terstond aan zoo'n naturalist,
 En zeg hem, „dat hy, uit mijn naam, zijn eigen vergist,
 „En dat ik waarlijk dacht, o jeugd! dat hy 't beter wist,
 „Daar Professor hem *scilicet* verwart met een ander *verliefden*
 „Die jammert op zijn dorre ranck (tortel,
 „Van een beroofden boom zijn wortel
 „Haar leven lanck!”

Een Hollandsche nachtegaal verhuist by zijn' dood,
 Volgens de Fabelleer, met zijn ziel naar een sloot

En wordt aldaar als kikker vergood;
 Of hy er echter nog eieren blijft leggen,
 Dat zou ik u niet durven zeggen.

Met zijn maatgeluid
 Is het echter uit.

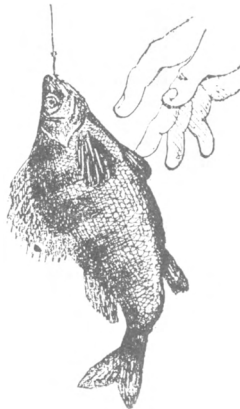
't Is niet langer die zoete guit
 Met zijn mooie fluit
 Vol melodius getuit;

Daar is thands in zijn stem iets, dat me stuit,
 iets... *enfin*, 't heeft heel veel
 Van een driftig Aanspreker, met een graat in zijn keel;
 Want, na zijn metempsychosis,
 Zingt hy net als een schor mensch dat boos is.

DE VISCH.

Lucius enescet nam cetera quid moror ! 1)
 SCALIGER
 Zaliger.

—
o Pescator dell' onda,
Fidelin.
 Idyllen van een Poieraar.

't Latijn zegt, dat het *piscis*
 En Siegenbeek dat het *visch* is.
 Doch het zal wel hetzelfde zijn
 In 't Hollandsch en in 't Latijn

1) Dat is: Pas jy maar op de snoeken,
 De anderen zijn niet waard, dat wy ze zoeken.

Hoe dit zij,
 — Voegt de Natuurlijke historie er by —
 Wij kunnen nooit weten,
 O jeugd! wat wy eten,
 Of het Roomsche visch
 Of visch uit Dordrecht is.

Met recht hebben Plinius en Martinet beweerd,

Dat visch by voorkeur in den Waterstaat verkeert,
 Want hy heeft voor zijn geboorte al zwemmen geleerd,
 Waarmede de Amsterdamsche Baaischool natuurlijk railleert.
 Grootmoeder zegt licht: „'t is voor 't kind verkeerd,”
 Doch, als *zijn* kinderen 't niet kennen,
 Zegt de visch, dat het *zijn* kinderen niet bennen.
 Een eend denkt er ook zoo over; „doch ik,” zeggen de hennen,
 „Wil er de mijne zoo jong niet aan wennen.”

Wie, die nu besliss'
 Of katvisch

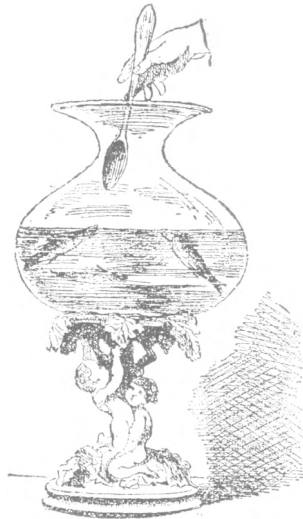
Dan wel de groote de lekkerste is.
 Hoe beeldschoon is b.v. hombaars te Lis,
 En groene haring in de duisternis!
 En hoe uitstekend fraai
 Zijn aan den anderen kant zaagvisch en haai!
 Doch de hengelaar is met deze wel eens verlegen.

Omdat zy by 't naar huis gaan zoo zwaar in zijn bunnetjen
 wegen.

Een vischjen in 't water
 Heeft een leventjen als een Pater ;

Maar 't moet niet koken,
 Of zy zouden beiden een leelijke pijp rooken,
 En riepen zeker „brand!”
 In plaats van „Patertjen langs den kant,”
 — „Om de dood niet aan de kook,
 „Of wy bennen 't ook,
 „En wy zijn een lijk!”
 Roepen zy te gelijk.
 Maar anders, in 't water te leven,
 Of in de wetering rond te zweven,
 Wordt hem met de pap reeds ingegeven,

En in plas of vliet
 Weet een visch van geen verdriet,
 Hij duikelt en schiet
 En schuilt er in 't riet,

Of zwemt eer men 't ziet
 Zoo snel als een spriet
 Naar zijn beminde Griet,
 Als deze haar weërmin hem biedt —
 Maar in den ketel doet hy dit niet.
 Schoon vlug in de vaart,
 Is hy over 't vuur zeer bedaard
 En zit er met zijn kop onder zijn staart.
 Op 't diné heeft hy 't ook niet naar zijn zin;
 Althands hij verroert er geen vin
 En ziet zelfs zoo nijdig als een spin.

Al regent het in de vliet
 En op straat, dat het giet,
 Zoodat men zelfs geen huisbreker tweemaal schellen liet,
 En alsof men op iemand de brandspuit afstak,

Of wel van langs het dak
 Per abuis den regenbak
 Tot iemands verdriet,
 Terwijl de paraplui hem ontschiet,
 Op zijn tronie nederloopen liet,
 Tot hy vergeet of hy zijn neus of zijn bochel voor zich ziet,
 En of hy nog: „o mensch!” of „o natte vaatdoek!” hiet,
 Zóó regent het niet,
 Dat men een visch met zijn paraplui op ziet.
 Cuvier vroeg, naar men zegt, menigmaal
 De reden hiervan aan bot of aal;
 Maar hy kreeg geen antwoord van aal of van bot
 Dan de wedervraag: „Cuvier, ben je zot?” —
 Ja, baars en paling, stokvisch en braassem
 Zy riepen allen uit éénen aassem:
 „Cuvier, ben je dol?
 „Of raakt, met permissie, je hoofd op hol?
 „Wel mijn goede man,” zei Schol,
 „Ik geef om den groensten parasol
 „Geen rooien duit, *sur ma parol*,
 „Of hebben wy met zwemmen onze handen niet vol?
 „Doch zoo weinig ben ik een menschenhater,
 „Dat ik hem integendeel een jaar of drie toewensch onder
 „Dan zou hij immers voor zijn fatsoen (water,
 „Zoo'n dwaze uitgaaf voor een paraplui niet meer doen.”

Een visch is zeer gek op zijn staart,
 Daar hy dan ook beelderig vlug meê vaart,
 En die nooit verhaart,
 Zooals staarten op aard.
 Wat by naturalisten veel verwondering baart,
 En zelfs nog door geen kapper naar eisch werd verklaard.
 „Ja: 't is hetzelfde geval met hun baard,”
 Zegt Buffon, „ofschoon zij dien nimmer laten scheeren. —”
 Weshalve zy ook weinig by den barbier verteeren.

Als katvisch een hengel aanschouwt,
 Dan wordt zijn bloed doorgaands dadelijk koud.
 Maar als zijn oom (die de leepste van alle visch,
 Ofschoon voor zijn bureu in den omgang wat lastig, is)
 Ik meen, als een snoek
 Een hengelaar ziet of een hoek,
 Dan wordt hy zoo boos en zoo bleek als een doek.
 En ofschoon de hengelaar hem ook bespeurt,

Hy heeft hem daarom nog niet naar huis gebeurd.
 Hy heeft, het is waar, wel eens aan;
 Doch de snoek rekent op 't mis-slaan,
 En als de ander zich verbeeldt dat hy slaat,
 Dan poetst snoekie-maat
 Gemeenlijk stilletjens de plaat;
 Maar steekt nog eerst op zijn dooie gemak
 Het aas met den hoek en den halven draad in zijn zak.
 En dan roept hy nog, als hy gaat,
 Heel hatelijk tot den hengelaar: „adi, kameraad!”
 En in 't omkijken: „dag Jaap, adi!
 „Pas op de graten, jongen! *bon appétit.*

„Als jy vandaag je hart op snoek hebt gezet,
 „Dan visch je min of meer achter 't net.
 „Ik ben nu en dan, naar uw verlangen,
 „Quasi wel eens aan 't aas blijven hangen,
 „Maar dat was spiering om kabeljauw te vangen.
 „En zoo jy te Leiden in 't hengelen bent gepromoveerd,
 „Dan heb je naar ik meen, al byzonder weinig gestudeerd,
 „En je piepa zijn geld op een slordige wijze verteerd.
 „Enfin! ik wensch je goeje morgen.” En al den tijd,
 Dien nu Snoek met dees dialoog of alleenspraak verslijt,
 Staat Jaap, met een mond zoo deftig als een geit,

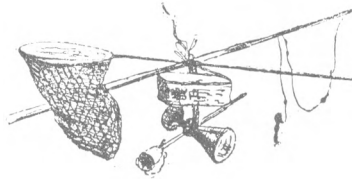
Nog even geduldig te wachten of de snoek nog bijt.
 Alzoo heeft de visch het land
 Aan een hengelaar, die onverdrongen blijft aan den kant.

Doch valt deze uit zijn boot

In de sloot,
 Pierdood,
 Of. by abuis,
 Als jeugdig drenkeling van de sluis,
 Dan zegt hy aanstonds: „Welkom thuis,
 „Hengelaar! hier is je pet; je boordjen zie ik niet: herleef:
 „Ons motto is: *vergeet en vergeef*,
 „Net als de snoek aan zijn neef,
 „Terwijl hy hem intusschen opat, schreef,
 „Ik ontvang u hier, als landgenoot,
 „In mijn waterschoot:
 „En by klein en groot
 „Wordt gy alras op een slokjen genood,
 „Ofschoon wel is waar van uw leven ontbloot.”
 — Iets wat waarlijk voor den mensch een les is,
 Die wel eens niet thuis geeft aan zijn vriend, die op de flesch is.
 En hem dan nog eer een bokking,
 Dan een glaasjen cordiaal of parfait amour gaf van Wijnand
 Fokkink.
 Ook leert men hieruit, dat wie nog reutelt van „stom als een
 visch,”

Alleen maar toont, dat in de Natuurlijke Geschiedenis,
Hy juist zoo bedreven als een snoek op zolder is.
Om een schepnetjen geeft een visch geen duit.

Misschien denkt hy wel: „'t is dan toch al verbruid.”
Ook springt hy er nu en dan wel weêr uit.

Maar een zegen,

Die zoo'n heele wetering komt leêgen,

Daar heeft hy natuurlijk machtig veel tegen.

„Noem je dit *zegen*,” zegt hy; „heb je geen abuis?

„Of is 't als *lucas a non lucendo* en meen je soms *kruis*?

„Al zwem ik in dien zegen op mijn kop,

„Daar zit, jandorie, geen uit- of wegzwemmen op. . . .

„Die gemeene dweil en de vasten

„(Wanneer zich zoo geheele gezinnen alleen op visch vergas-

„Zijn eigenlijk onze twee grootste overlasten, (ten,

„Die 't ons zouden bakken, als wy er niet op pasten; —

„Maar dit laatste doen wy in den verboden tijd;

„Den genoegelijkste, dien men met zijn famielje slijt,

„Wanneer een visch een leventjen als een Sultan leeft,

„En een hemel in 't water heeft,

„En, was dat niet gaauw gedaan,

„Dan kon je al spoedig in den Oceaen

„Heel gemakkelijk over onze hoofden gaan;

„Want het is met ons louter *amour* en inclinatie,

„Net als met den Keizer van de Fransche natie.” —

En ziedaar, waarom visch

Zoo dikwijls de bruigom is.

In 't algemeen kan men zeggen: zy houën
 Allemaal heel veel van trouwen,
 Net als jongeheeren en juffrouwen,
 Zonder dat het hen, als deze zoo vaak, komt te rouwen.
 „Maar om 't consent van de wederkeerige ouwe lui,”
 Zegt Benjamin Buffon, „geven zy den brui.”
 Ik meen zijn zoon George te Dyon.
 „Daarom *trouve-t-on*,
 Zeit George, „onder den *poisson*
 „Zoo zelden een *liaison*
 „*Politique* of uit *speculation*,
 „Zoo weinig een *mariage de raison*.”

Er zwemt nooit geen tong langs den Briel
 Of hy neuriet: „*poisson d'Avril*,”
 Als of hy zeggen wou: „o geuzenziel,

„Heugt het je nog, hoe het Alva beviel,
 „Toen jy hem zoo wakker den bril van zijn neus
 „Wist weg te kapen ? zeg, heugt het je nog, o Geus ?” —

De Natuurlijke Geschiedenis
 Erkent gemeenlijk twee soorten van visch,
 Namelijk, degeen die opgegeten, en die nog voorhanden is
 Net als twee soorten van negers,
 De heuschelijke en de schoorsteenvegers.

DE SLANG.

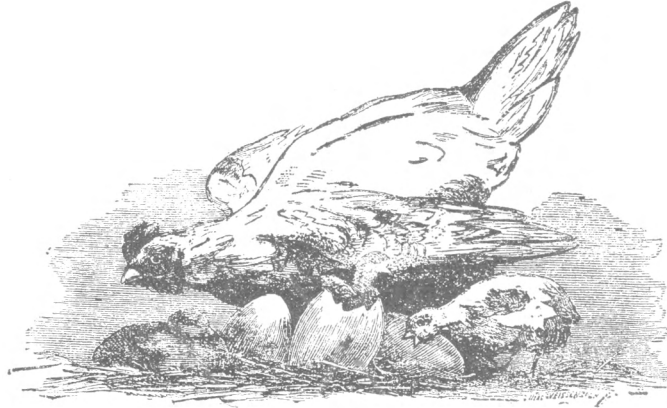
Een slang
 Is niet heel dik, maar naar proportie te lang ;
 Schoon sommige slangen, die van Amerika komen,

Bijna zoo dik zijn als eikeboomen ;
 En menige Leydsche diender maakt een mensch niet half zoo
 Als zulk een Amerikaansche slang. (bang

Over het geheel wordt een slang zelden geprezen
 Of het moet zijn by het Brandspuitwezen.
 Voorts zou hy, naar wij in Mosheim en Vtringa lezen,
 Vry gunstig in de muziekale wereld zijn bekend,
 Ofschoon aldaar meer onder zijn Franschen naam van
 „serpent.”

EIEREN.

Ofschoon men natuurlijk voor eieren eer naar een hen zou
 gaan,
 Krijgt men echter geen goede eieren zonder een haan.

Eerste les in de Geographie.

Geographie is eigenlijk de kennis der aarde,
En voor de jeugd van ontzachelijke waarde;
Want Amerika
Is b.v. zeer verschillend van Afrika;

Ofschoon vele Afrikanen
 Zich als slaven begeven naar de Amerikanen.
 Zoo b.v. is Asia een heel oud heer,
 En Europa is ook zoo jeugdig niet meer,
 En de twee eerstgenoemde zijn kinderen,
 Die de oude lui nog wel eens vrij wat konden hinderen.
 Ik maak u vervolgens attent
 Op 't onderscheid tusschen een zee en een continent;
 En kinderen uit den boerenstand mogen wel observeren,
 Dat men voor als nog geen boerenwagentjens op zee kan
 probeeren,
 Ten zij men er eenig ander voorwerp onder zet,
 Als b.v. een koopvaardyschip of een stoompakket.
 Ook zou ik niemand durven aanraaien
 Om uit zwemmen te gaan met de haaïen;

Doch in het uit poieren gaan met een Leyenaar
 Ziet de Geographie geen gevaar;
 Vooral zoo zijn boot
 Op 't droog zit in een sloot. —

Voorts zijn er tenminste nog twee Polen,

En verschillende mijnen voor goud en kolen,
 En hier en daar een vulkaan,
 Die iemand, die 't niet zien kan, verstomd doet staan,
 En de groote zandwoestijn
 Waar geen ordentelijk reiziger op zijn gemak kan zijn,

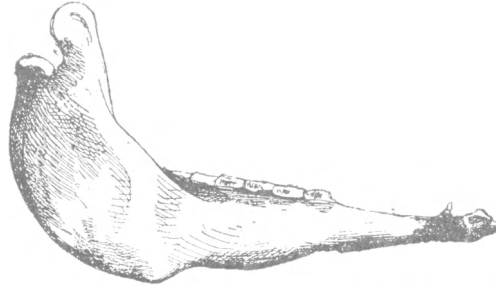

Behalve kameelen en enkele boomen,
 Die er van hun vroegste jeugd reeds gewend zijn te komen.
 Dewijl ik by deze eerste les van uw geduld niet te veel wil
 vergen.
 Zal ik nu nog maar alleen gewach maken van de bergen,
 Die her- en derwaarts verspreid zijn over onze ondermaansche
 aard,
 Ofschoon de ontmoeting van een her-berg doorgaands het
 meeste genoegen baart.
 Ik zeg, ontmoeting : doch dit is maar by manier van spreken ;
 Want dat een berg zou wandelen is my nimmer gebleken,
 Of hy moest het hinkende doen, dat ging misschien nog goed,
 Want volgens Van Wijk Roelantszoon en Cuvier heeft een
 berg toch altijd een voet ;
 Maar anders blijft het by 't geen de geologen van ouds
 beweerden.
 Dat Mahomed wel naar den berg, maar deze niet omgekeerd
 naar Mahomed kan avanceeren.

Naast een berg vindt men in den regel een vallei of dal,
 Dat er het omgekeerde van is, en daarom doorgaands ook
 lager wezen zal.

Zoo'n dal heeft in 't algemeen vrij wat meer waarde
 Dan zijn buurman de berg; ja de dalen zijn eigenlijk 't vette
 der aarde

En een berg is inderdaad,
 Zegt Le Luc, niet veel meer dan de graat; --
 Ofschoon de man, met dit zeggen, toch zijn onkunde ver-
 raadt;
 Want welke liefhebber van visch heeft immer in zijn leven
 Een graat gezien, die als Samsons ezelskinnebakken, water
 kon geven?

Wat een berg alle dag doet: — ja, Le Franc van Berkhey
 beweert met eenigen schijn,
 Dat daarin de oorsprong van al de rivieren gelegen zou zijn,
 Die sedert den tijd van Adam — en altijd van boven naar
 beneden — liepen.
 Doch ik heb nu geen tijd meer om my verder in zoet water
 te verdiepen,
 Ik verlang veel meer naar een glaasjen rood in de kroeg.

't Uur is verstreken ; en ik zeg dus : voor van daag genoeg,
 Onthou nu wel wat ik je geleerd heb, als je er soms iemand
 naar vroeg.

BESPIEGELINGEN.

Proeve van Dichterlijke waarnemingen.

't Is een onwederlegbre waarheid
T. J. KERKHOVEN.

Een onwederlegbre waarheid
Is het, dat, by middagklaarheid,
De avond zelden duister spreidt;
Daar-en-tegen biedt het duister
Ons zeer zelden zonneluister;
Dit is zelfs een duidelijkheid.

Zoo kan men, op den dag van morgen,
Niet meer voor dien van gisteren zorgen,
En ook niet fluiten als men eet;
En, waar geen bel is, ook niet bellen;
En in persoon geen brief bestellen,
Als men 't adres des briefs niet weet.

Zoo ziet men zelden ijzer drijven,
 Of in koud water gloeiend blijven,
 En evenmin een veldkonijn
 Een hokkeling naar binnen slikken;
 Of 't beestjen (zal 't niet daadlijk stikken)
 Moet grooter dan een koebeest zijn.

Zoo kan men haast voor zeker zeggen,
 Dat, wie zelf eieren kan leggen,
 Geen haan of kippen heeft van doen;
 Tenzij zijn kiesche dischgenooten
 Zijn huisbak onbeleefd verstooten
 En 't ei verkiezen van het hoen.

Zoo ziet men eer een zwerm van muggen,
 Dan kemels met gebulte ruggen
 In zwermen vliegen om de kaars:
 Zoo worden, aan den rand der slooten,

De reigers, met hun lange pooten,
 Zeer zelden opgeslokt door baars.

Zoo is de zevende verdieping
 Vrij van verzakking en van zwieping,
 Als men maar één verdieping heeft:
 Zoo zal een eerlijk man zijn kiezen
 Nooit op zijn derde jaar verliezen,
 Als hy maar dertien weken leeft.

Zoo zou ik byna durven zweren,
 Dat kinders in de lange kleëren
 Meest korter zijn dan hun japon :

Zoo slaat men aan een rieten hengel

Veeleer een worm aan dan een Engel;
 Gesteld, dat m' Englen krijgen kon.

Zoo schenkt men zelden worst uit kruiken,
 Of witten wijn uit palingfuiken,
 Of rooden uit een leêge flesch:
 Zoo snuift men zelden uit zijn schoenen,

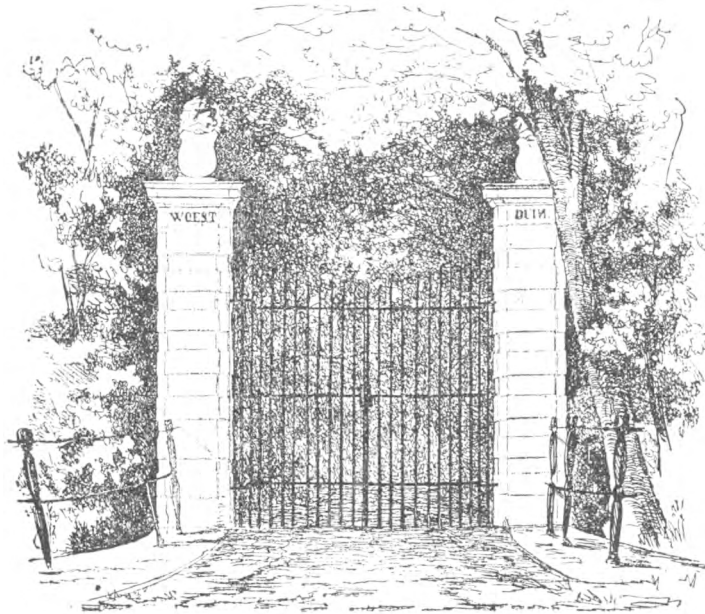

En snijdt geen messen met kapoenen,
 Maar meest kapoenen met een mes.

Zoo ziet men aan de onzichtbre transen
 Geen morgen-avond-weërschijn glansen,
 Geen regenachtig ijsgareel:
 Zoo zal de toon der boschkoralen
 Geen brieschend strijdros achterhalen
 By 't schel geluid van Philomeel.

Laat vrij de hel dan zinloos woeden,
 De hemel in de pekelfloeden

Zich storten van der Alpen kruin;
Ons lacht de gouden zonneregen
In 't druivennat der perzik tegen
En voert, langs ongenaakbre wegen,
Ons naar 't gewest van smart en zegen,
Naar 't ontoegankelijk „Woestduin.”

De Morgenstond.

Eenvoudig geschetst, voor de Jeugd, door hun Grootvader.

Hoe plezierig is de schoone dageraad,
Als men 's morgens zeer vroeg opstaat.

Alles ziet er dan zoo overheerlijk uit,
Dat men het aardrijk zou verwarren met een fraai gekleede
bruid,

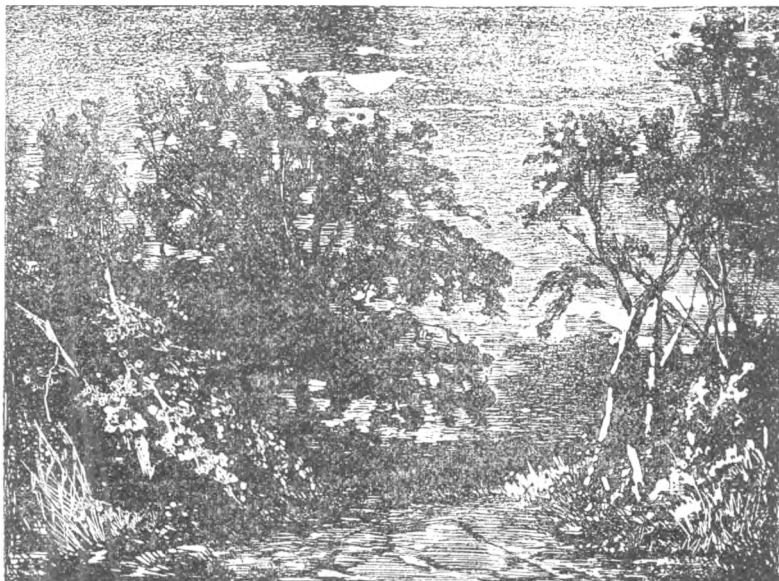
En de zon schijnt zoo natuurlijk achter de boomen,
Alsof er een nieuwe kaarsemakerswinkel in de buurt waar
gekomen.

Doch merkt gy thands wel, hoe in 't groen gebladert
 Het gevogelte des Hemels zich reeds vergadert,
 En de nachtegale, oudtijds genoemd Philomeelen,
 Voor hun natuurgenoeten op de dwarsfluit staan te spelen,
 Terwijl de overige gevederde pluimgedierten in 't groen
 Elkander liefdesverklaringen doen ?
 En beklagt gy in uw hart niet die luie knapen,
 Die den morgen op hun leger verslapen :

(Ik meen hier natuurlijk geen *legerscharen*,
 Als die van Prins Maurits of wijlen Z. M. Willem II waren,
 Maar *legers* van veeren, zee gras of varen) :
 Want 's morgens is toch waarachtig
 De dageraad al byzonder prachtig.
 De dageraad vertoont ons verscheiden soorten van water,
 Van de murmelende beek af tot aan de sluis of katerakt,
 met *deszelfs* geklater,
 Mitsgaders slooten en vijvers, en zelfs gantsche rivieren,
 Vol van veelsoortige hombaars en andere lekkere dieren.
 Of, zoo men 's morgens eens naar 't zeestrand wil gaan,

Ziet men daar, in eigen persoon, den grooten Oceaan,
 Met *deszelfs* opeengestapelde golven,
 Waarin, naar men beweert, meer dan één Oostinjevaarder
 ligt bedolven.
 Of zijt gy integendeel meer gesteld op wilde beesten en
 hout
 Dan noodigt u de dageraad naar een door de maan beschenen
 woud,

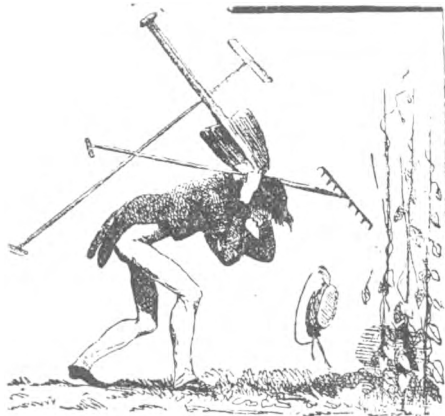
Waar 's morgens bloeddorstige tijgers en ontaarde leeuwinnen
Derzelver middagmaal met een ontbijt van verslonden
 reizigers beginnen ;
 Terwijl vernuftige papegaaien en apen niet schroomen

Het edel menschenpaar na te doen in de boomen.
 Hy, die dit alles zonder aandoening ziet,
 Verdient den naam van fatsoenlijk man toch niet.
 Of wilt gy soms liever eens naar de boerderij toe? — koom!
 En sla 's morgens met my acht op de melk en den room,
 Mitsgaders op die kalf-, vare- en andere koeien,
 Die respectievelijk 't melkuur zitten tegen te loeien;

En op dien keeshond, die bedelaars en dieven verjaagt,
 En die 's zomers zeer door de vliegen wordt geplaagd;
 Terwijl de noeste huismoeder, zelfs vóór den ontbijt,
 Zeer dikke boterhammen, die zij *stikken* noemt, snijdt,
 Of, gesteld dat zij een zuigeling heeft,
 Aan Z.Ed. de moederborst of een lepel pap geeft.
 Wie 's morgens by dit alles nog ongeroerd kan blijven,
 Moest onder zijn hart maar liever *straatsteen* schrijven:
 Doch wilt gy van hier nog naar elders heen? Welaan!
 Laat ons dan terstond naar den moestuin gaan:
 Hier treft u het tuingereedschap wellicht
 en ziet gy, over de heining, de vaart,
 Voorheen met een volksschuit in zich, getrokken door een
 heer te paard;

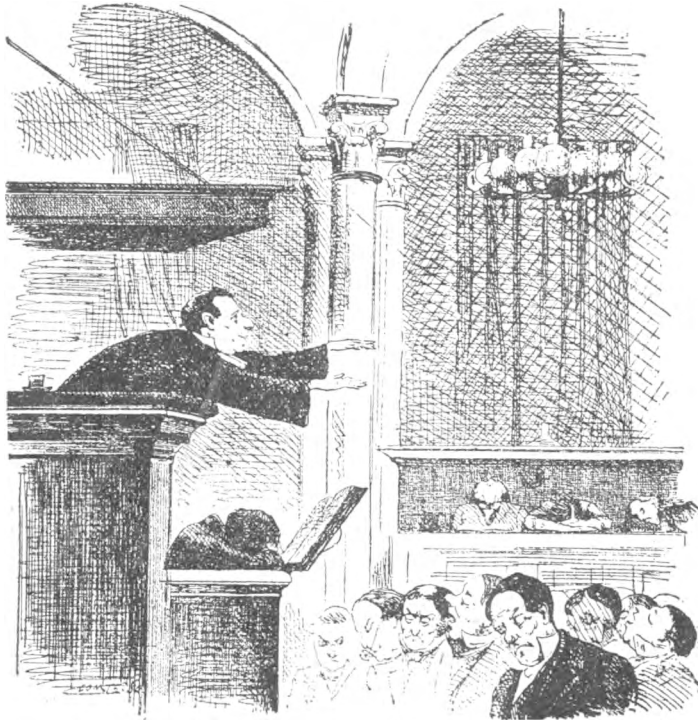
Doch thands, nu de spoorweg in Europa de overhand heeft
 verkregen,
 Verschijnt een trekschuit zeer zeldzaam op onze groote wegen.
 Aan deze zij der haag vindt gij echter mispelen, koolzaad,
 brambozen,
 Winterperen, jonge kropslaê, zuring en abrikozen,
 Gekomfijte zuurkool, kievits-eieren, knapkersen, mits-
 gaders radijs,
 Roomsche boonen, verse artischokken (dagelijks verwacht
 uit Parijs),

De geestige ajuinen en al de producten van een aardsch
 Paradijs,

Terwijl, heeft men er Italiaansche populieren,
Dezelve natuurlijk den hof nog meer versieren,
 En gelijk een jong botanist terstond zal beseffen,
Derzelver kruin boven de lagere boomen verheffen.
Enfin, allerlei soort van keurige groenten en fruit
 Kijkt blozend hier 't gebladerte uit,
 Die, gelijk van zelf spreekt, niet wel kunnen blozen.

Mijn hemel! wanneer men dit alles nu toch nagaat,
 En by gelegenheid voor dag en daauw eens opstaat,
 Is er dan 's morgens iets fraaiers te vinden dan de dageraad?
 Iets, zoo veel vroeger dan 's avonds laat?
 En toch iets, zelden of nooit zoo donker
 Als de nacht is, niettegenstaande het stergeflonker?
 Voeg hierby nu de vroegpreëk en 't hanegekraai,

En dan is de morgenstond toch al byzonder fraai; —
 Of, is er verder nog iets ter aanbeveling noodig,
 Dan is dat *iets* voorzeker ten eenemale overbodig.

De Avondstond.

Wat is toch, wanneer het donker wordt, de avondstond
verrukkend!

Voor al wanneer men overdag heeft moeten zeggen: „wat
is het drukkend!”

En dan drinkt men met veel plezier
Een scharretjen met een glaasje bier.

Ook weet ik niet, hoe er menschen kunnen zijn,
Die iets hebben tegen den maneschijn
Of die over de staartstarren
Zoo bijster kunnen harrewarren,
Zonder dat zy schijnen te weten,
Dat het niet anders zijn dan komeeten.

Wat by avond hoogst opmerkelijk is inderdaad,
Ja onbegrijpelijk voor wie geen Natuurkunde verstaat,
Is, dat dan altijd de zon in 't Westen ondergaat,

Ja zelfs zonder dat zy 't een enkelen avond overslaat,
 En evenmin valt aan een onkundige de verklaring licht,
 Dat, als hij haar naloopt, zy hem altijd schijnt vlak in 't
 gezicht,

En zijn schaduw hem dan ook volgt op den voet,
 Maar hem vooruitloopt, zoodra hy het tegenovergestelde doet.
 Doch wie zulke physische verschijnsels wil expliceeren,
 Dient eerst nog een jaar of wat in het vak te studeeren.

Doch wenden wy liever onze blikken naar deze statelijke
 abeelen.

Dat zijn kinderen, die daar onder spelen.
 Aan hun schoolboek, benevens hun lei en hun spons,
 Hebben zy in dit bekoorlijk avonduur natuurlijk renons;
 Terwijl andere menschen
 Mekaêr fatsoenlijk „goeden avond” en „hoe vaar je?”
 wenschen;

En andere weêr zich vermaken met stoeien,
 Of met op den kant van een weiland te luisteren naar het
 loeien

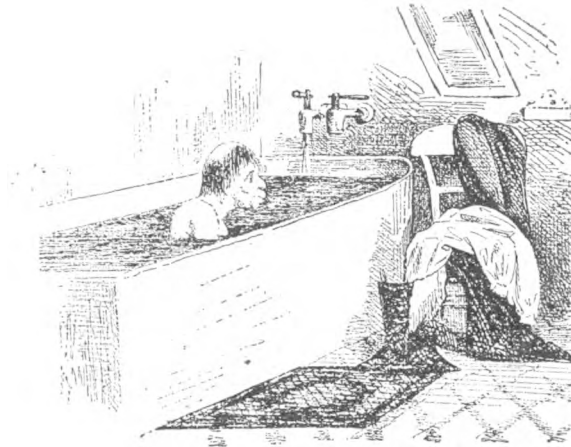

De man is blind ; ofschoon er dat in 't donker minder toe doe.
Die by dat fraaie geluid zich niet voelt opgewekt, meê te
zingen,
Of voor 't minst een polka of galop, of touwtjen te springen,
Van dien kan men zeggen, zonder dat men zich vergis,
Dat hy een mislukte kweekeling van het Instituut der Doof-
stommen is ;
Of wel, dat hy, in plaats van met een hart te zijn geboren,
Hy een kei in zijn borst draagt, en dat nog wel een bevroren.
Doch hier komt voor de variatie een onweder aan.

Menige schoorsteen kan nu gerust zeggen: „'t is met my
gedaan.”

Terwijl in de verte, van achter de wolfgordijnen,
Van tijd tot tijd de blixem begint te verschijnen;
Ofschoon 't zoo donker is in 't verschiet,
Dat men bovengenoemde zelfs meermalen niet ziet.
En er ontstaat zulk een vervaarlijk rommelen van den donder,
Dat men een honderd ton turf meent te hooren, rollende
van den zolder naar onder,
Geaccompagneerd met zoo'n ongemakkelijke regenvlaag,
Dat ik menschen, die zonder parapluï zijn, beklaag.
De halve populatie is onmiddellijk druipnat;
De andere helft heeft kou gevat;
De rest neemt terstond een warm bad:

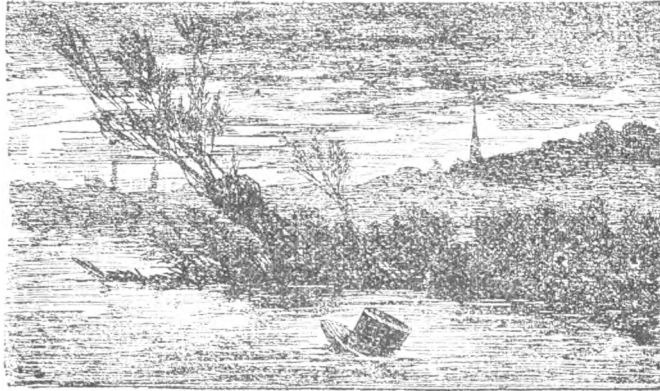
Van 't overige gedeelte heb ik geen tijding gehad.

De terugkomst van den Zomer.

Zoo is het warme weêr in 't eind terug gekeerd
En ziet men lieden, wier gezondheid was bezeerd
Door kou, zich in den gloed der zonnestralen koestren,
Niet langer in hun huis geklemd als Texelsche oestren.
De Zomer nadert en de Winter schuurt zijn piek;
't Was tijd waarachtig; want hy maakt het menschdom ziek.

Nu kan men in zijn hemd of zomerbroek weêr loopen
En aan een crediteur zijn duffelsch buis verkoopen:
Nu mag de mensch weêr met zijn hond uit zwemmen gaan,

Of zich verdrinken, zoo zy 't zwemmen niet verstaan,
 Nu ziet men 't vlooienvolk weêr blij zijn huwlijk vieren
 En 't menschedom plagen met hun angels, vreesbre dieren,
 Zich nestlend in ons hair of tusschen hals en kraag
 Of in de kniebocht of in 't kuiltjen van de maag
 En iemand stekend, dat hy tureluursch en gek wordt,
 Zijn lichaam zwelt en rood als versch geschilderd spek wordt;
 Waarop hy 't springend vee met duim en vinger knipt,
 Tenzij 't gezegde vee hem juist by tijds ontslipt. —

Nu hoort men dikwijls: „kom! 't heeft eindelijk uitgeregend,
 „Ik heb geen parapluï te dragen: dat 's gezegend.”

Zoo spreekt men en gaat uit in 't zonnig middaguur
 Doch komt weêr thuis, doorweekt gelijk een kinderluur,
 Nu ziet men doorgaans twee uit wand'len gaande minnen,
 Elk met een telg bezeuld, al 't mooglijke verzinnen
 Met dot en rinkelbel, om 't schreeuwend min-verdriet
 Den mond te stoppen in de warmte: 't baat haar niet;
 Hoe meer ze tobben met die ongespeende leeuwen,

Hoe meer heur zooggebroed de buurt by een zal schreeuwen.
 Nu legt men 's avonds vaak 't flanellen borstkleed af
 En staat verwonderd, dat men 's morgens ligt in 't graf,
 Ja menig Vader gaat uit wand'len met zijn kind'ren,
 Die op zijn toonen staan, zijn exteroogen hind'ren,
 De panden scheuren van zijn stofjas, en, als dol,
 Zijn vest bezoedlen met hun vuilen krullebol.

Doch d'oorsprong van hun zijn blijft in zijn lot gelaten.
 Zijn 't niet zijn kinderen, zijn na- of achterzaten?
 Is 't niet zijn eigen bloed, dat op hun wangen bloost?
 En is hun moeder niet de moeder van zijn kroost?
 „Een kinderlooze alleen heeft recht, zich soms te belgen,
 „Als op een wand'ling hy geplaagd wordt van zijn telgen.”
 Zoo spreekt de vader-filosoof, daar de oudste zoon
 Inmiddels mislijk wordt, als 't rooken niet gewoon,
 En 't jonger broederpaar, by 't vogelnest-verstooren,
 Op 't minst twee derden van zijn broeken heeft verloren. —

Zoo brengt de zomerdag genietingen ons aan,
 Waardoor het menschlijk hart op 't zoetst wordt aangedaan.

Waterteug.

Voor den armen broeder.

Gebroken armstoel: is armoede een misdaad?

Fluweelen Rijkleed: is zy geene?

Ouderwetsche- kleederdracht- en huisraad-samenspraken,
nopens het mijn en het dijn der hedendaagsche mensche-
lijkheid. — Onuitgegeven.

La seule charité vraiment charitable c'est l'égoïsme.

Champagne, in 't overvloeïend glas,
Gegoten of het spoeling was,

Komt in *uw* woning niet te pas,
Noch bruigomstreelend hypocras,
Noch kievitsei uit lentegras,
Noch hartverkwikkende ananas,
Noch flageolet, viool of bas,

Ofschoon 't uw gouden bruiloft was; 1)
 Geen uurwerk in uw gordeltasch,
 Geen steenspeld in uw bonte das,
 Geen zijden voering in uw jas,
 Geen bedgordijnen in de kou,
 Geen dekens voor uw kranke vrouw,
 Noch by haar doodbed 's nachts een kaars:
 Geen rouwband in uw diepen rouw,
 Noch troostrijk slokjen curaçao:
 Geen opgekrulde waterbaars,
 Vol hom, gelijk mijn overhemd.
 Of dikke kuit, gelijk mijn laars,
 (Voor 't maal van mijn maitres bestemd
 En drommels lekker, duur en schaarsch).
 Voor u het *water*; — doch de baars
 Voor d'egnaar van gezegde laars. —

1) De moderne Philantropen verwarren doorgaans *was* met *waar*.
 Noot van den Schoolmeester.

BRIEVEN.

Eerste brief van Mina.

Een lief kind van zestien jaren
Heeft in Londen u ontmoet,
Dichter met uw grijze haren,
Dichter met uw jeugdig bloed!
Dichter met gelakte laerzen!
Gloei een ander voor uw vaerzen,
Uw persoon is 't, die van gloed
Wilhelmina branden doet,

Ze is begeerig, ze is begeerig
 — Ach! wees gy het wederkeerig —
 Naar een schuldloos *rendez-vous*.
 Kom dus, lieve dichter, wilje,
 Morgen vroeg in Piccadilje,
 Morgen vroeg naar Mina toe,
 In het koffyhuis *de Koe*.

Ach! in onze schoone sexte,
 Waarde dichter, is 't het gekste,
 Dat men 't zoo niet zeggen mag,
 Als m' een heer niet kan vergeten,
 Dien men 's middags na den eten
 Op een morgenwand'ling zag:
 Dat men 't nooit durft avoueeren
 Als de zinnen laboreeren
 Onder liefdes tooverslag,
 Als men dorst zijn hartjen zetten
 Op een heer met epauletten

En een krijgsblik vol ontzach,
 Op een jong Oostinjevaarder
 Of zijn broër, nog veel vermaarder,

Zeilende onder Hollands vlag,
Op een dichter, vlug en olijk,
Altijd geestig, altijd vrolijk,

Jeugdigst op zijn ouden dag,
Met een rijmlarij vol zoetheid,
Met een hart vol warmte en goedheid,
En zoo stemmig van gedrag!
Zoo gy thands mijn hart kost hooren
Bonzen: „'k zit hier in een toren,”
Dacht gy, „waar een klok in staat,
Welke klok juist twalef slaat.”
Zoo gy thands mij kost zien blozen,
O! gy dacht dan niet aan rozen
(Bloemengeur is my te laf);

Maar gy dacht dan aan de kreeft, en
Hoe die zwart ziet als zy leeft, en
Rood ziet als zy zinkt in 't graf.

Toen ik, in de lange kleeren,
Nog naar school ging als een kind,
Zat reeds Amor m' in de veêren,
Werdt gy reeds door my bemind.
Toen ik naderhand uit naaien
Of somtijds uit manglen ging,
Deed UE. my 't hoofd reeds draaien,
Veel geächte jongeling!

'k Heb naar u, op Amstels grachten,
 Met mijn paerschen omslagdoek,
 Dikwijls uren staan te wachten
 Aan een sluis of op een hoek.
 Dikwijls vroeg uw trouwe Mina
 Aan den jongen van Doctrina
 Of van Felix Meritis,
 Of aan dien van Bellevue,
 „Zeg my, jongenheer! kan uwe
 „Zeggen, of mijnheer 'er is?”
 En ook thands nog is zy smoorlyk,
 Ofschoon gy reeds min bekoorlijk
 Beide in hair zigt en gelaat,
 En in 's Waerelds expositie
 Heeft haar hart geen zier ambitie,
 Omdat gy niet met haar gaat.
 Daarom kunnen schuiftrompetten
 Wilhelmina niet verzetten,
 Noch de Hollandsche servetten:
 Daarom is zy van den draad:
 Daarom gaat zy de omslagdoeken
 Van het Oosten niet bezoeken,
 Noch de Bosscher monsterkoeken,
 Noch het kostlijk koorgewaad
 Van den Kerkelijken Staat,
 Noch de snuif der Portugeezen,
 Noch het lakwerk der Chineezen,
 Noch de kaailui van d'Euphraat,
 Noch Calcuttaas elephanten,
 Noch het puik van Brussels kanten,
 Noch den prins der diamanten,
 Die den grootsten bluf hier slaat,
 Zelfs by vollen dageraad,
 Noch die keur van Malachieten,
 Die de Czaar der Muscovieten

Ons voor 't eerst hier kijken laat,

Noch de Oostinjsche parkieten,
 Noch het Saxisch porselein,
 Noch al 't moois van 't Zollverein,
 Noch de groote springfontein :
 Daarom is met al haar fouten,
 Die hier stroomen, wenden, woelen,
 Bij tienduizenden krioelen,
 D'expositie, beste maat,
 Haar een huis, dat ledig staat,
 Omdat gij niet met haar gaat ;
 Daarom, schoon zy jong en bol is,
 Maar op u, Mijnheer, zoo dol is,
 Valt zy levend van de graat.
 Ach ! beklag dus haar positie
 En hoor gunstig haar petitie,
 Die zij thands te schrijven staat.
 Ze is begeerig, ze is begeerig

— Ach! wees gy het wederkeurig —
 Naar een schuldloos *rendez-vous*.
 Kom dus, lieve dichter, wilje,
 Morgen vroeg in Piccadilje,
 Morgen vroeg naar Mina toe,
 In het koffyhuis *de Koe*.

Tweede Brief van Mina.

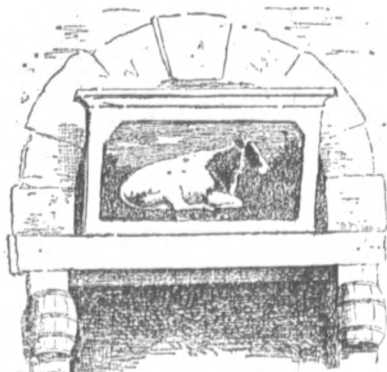
Om deze liefde treurt.
VONDEL.

Zijt gy op my vertoornd
En als een stier gehoornd,
En slaat gij geenszins VIII
Op mijne jammerk! VIII?
Het was in 1 en 5-tig, ach!

Dat Mina 't laatst u zag

Te Londen in „de Koei”

Zag zy, in Amors boei,
 Nog naauwlijks zestien jaar,
 U, Cannibaal! aldaar.
 Niet, dat gy my toen opat; neê,
 Maar wel mijn zielevreê.

Neen, op 't Criestal-pelijs
 In 's aardrijks schatkist grijs,
 Daar zag ik veel te veel
 Van u, o Philomeel!
 Voor Wilhelminaas zielerust,
 Sints toen vaarwel gekust.

Omdat gy sedert Een-
 En vijftig, heel gemeen,
 Geen taal of teeken geeft
 Of gy nog leeft, of sneeft;
 Daar toch geen schepsel ligt in 't graf
 Of 't zond bericht vooraf.

Wat is voor my op aard'
 Priëel of bloemengard,
 Een hof, van ruikers vol,
 O snoode krullebol!
 Mijn neus, o Karel, *que j'adoor*,

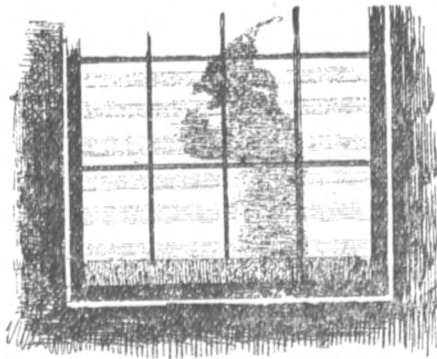
Leent aan geen ruikers 't oor.

Ik minde u reeds als kind,
 Toen ik van honger blind.
 De moederborst ontving,
 Of op den leiband hing,

En, zoo die leiband plotsling brak,
Mijn neus in 't aardrijk stak.

Of is 't u onbekend,
Hoe gy mijn afgod bent,
Dien ik veradoreer,
En hoe, WelEedle Heer!
Ik — immers voor zoover ik weet —
Nooit met een ander vreed.

Hoe 'k 's avonds op de gracht
Soms uren op u wacht,
En slechts uw schim zie staan.

Voor 't raam met nachtgoed aan,
Of door 't gordijn uw neus aanschouw,
Een neus, my zoo ontrouw!

Of hoe ik, minziek Turk!
In een besneeuwde jurk
Vaak 's Winters op den Dam
Mijn jamren klagen kwam.

Aan die victiem op 't monument
O Turk, u wel bekend.

Wen 's nachts in vleuglendorch
De meeuw schalmeit in 't bosch
En ik 't gevederd choor
Mijn aandacht leen en 't oor,
Dan zucht ik tevens op mijn spreij:

„Zoo klonk eens zijn schalmei!”

Wat heb ik u gedaan,
O kallekoensche haan!
Dat gy zoo nijdig ben,
O blaauwbaard, op uw hen,
En zoo'n gramstorig aangezicht
Met sporen tot haar richt?

Heeft men u soms vermoord,
Of in uw vet gesmoord,

Of u verempaleerd,

Of anderszins bezeerd,
Dat gy onlangs in uw portret
Dat grimmig wezen zet?

Een zegen is 't voor my,
Dat ik zoo schuldloos zij,
Van top tot teen zoo pluis,
Ja, net zoo maagdelijk kuisch
Als toen ik in de luren lag
En 't eerst uw oog my zag.

Ja, de onschuld, jongeling!
Is eerst een heerlijk ding
En was mijn hoofdsieraad

Van 's levens dageraad.
 Verleiding — schoon 'k er niet op snoef —
 Vond Mina waterproef.

Geen forsche lijfstaffier;
 Geen dienaar, Soudenier,
 Geen Generaal van Geen
 Vraagt Minaas vesting, neen;
 Haar Citadel eischt geen Chassé :

Zij zeit eenvoudig: neê.

Mijn onschuld is berucht;
 Daar ik de fuik ontvlucht,
 Die my Cupido biedt
 Met pieren in de vliet,
 Een maagd op Amors pieren zot,
 Vangt doorgaands niets als bot.

Wanneer ik soms de maan
 Aan 's Hemels trans zie staan,

Dan denk ik: „Mina, gy
 „Bent ruim zoo gaaf als zy.
 „Daar u met dien *en die mignon*
 „Toch nooit iets slechts begon.”

Wat, jongling! mijne ziel
 In u het meest beviel,
 Was niet uw huisjas-hair;
 Het was uw lier, Tartaar!
 'k Zag in uw kruin een valen knol,
 Doch in uw brein Apol.

Het zonlicht *reist* en daalt;
 Doch in mijn boezem straalt
 Het levenslicht der min,
 Dat end heeft noch begin,
 Van ucht- noch avondscheemring weet,
 O grijze lierpoeet!

De zee met haar gedruisch
 En buldrend golfgebruisch
 Is 't kabblen van een vliet,
 Die langs de biezen schiet,
 Is 't ruischen van d'Eoolsche snaar,
 Bij Minaas hartmisbaar.

O ziel met angst vervuld,
 Als varkenworst met zult!
 O ongelukkig kind,
 Dat zoon Tartaar bemint!
 — Ik deel my zelf dees toespraak meê:
 't Is een apostrophé. —

Mijn hart met wee bevracht,
 Wenscht thans u goede nacht,
 Ofschoon bewust hiervan,
 Dat ik niet rusten kan.
 Het bed, waarop de wanhoop slaapt,
 Gedooft naauw dat men gaapt.

En, hoe verstokt gy bleeft,
 Die nimmer aan haar schreeft,
 Die toch, zoo lang zy leeft
 Hoogachtend de eer steeds heeft,
 Om, Totes Tuwes, in de hoop, u weêr te zien,
 Te zijn, (get.) Uw Willemien.

Voor kopy konform :

DE SCHOOLMEESTER.

Eerste Brief van den Schoolmeester.

Naauw trapt ge een ezel op zijn teen
Of 't graauwtjen schreeuwt de buurt hyeen
Maar streelt gy hem de Midas-huid,
Terstond heeft al zijn razen uit.
*Uit mijn onuitgegeven gedichten.
63ste druk. blz. 114a.*

AAN EEN VRIEND.

Wat aangename geur van zoetheid

Spredt zich in uw geschrift ten toon!
Wat treffend en oorspronkelijk schoon,

Waarvan de bron in 't rein gemoed leit,
 Lacht m' in uw brieven vriendlijk aan
 En doet mij opgetogen staan,
 Als ik u vlucht mag gadeslaan!
 Wat keur van uitgezochte woorden,
 Gedachten vol van klem en zin,
 Vindt mijn verrukte ziel daarin!
 Wat onnavolg'bre harpakkoorden:
 Hetzij ge, op Messiaanschen trant, 1)
 De dichterlijke luite spant,
 Of, onbesmet in toon en maat,
 De kracht van 't rijmwoord gelden laat,
 Hetzij ge op lager wieken drijft

1) *Messiaansche vaerzen* werden, in mijn jeugd, naar zekeren mijn-
 heer *Mes* of *Mesz*, die er een bol in was, de zoodanige genoemd,
 die maar in schijn rijmen, als *ketent* en *reket*, *koestaart* en *ploeg-*
zwaard, *grijsaard* en *nijlpaard*. Een voorbeeld leveren de volgende,
 uit een gedicht, op de promotie van twee mijner vrienden vervaardigd:

Berst los, bezielt u, Messianen!
 Bij 't plengen van den eerewijn.
 Verheft den roem van groote namen,
 In 't onnavolgbaar kreupelrijm.
 Zij wijd en zijd de lof vernomen
 Van 's onnavolgbre zonen,
 Dees dag met eeuwige eer omkranst:
 En by den blijden klank der kelken
 Moog my, Apol, uw dichtvuur helpen:
 Het was my nooit zoo nut als thands.

 Ach! thands verdeelt zich beider loopbaan,
 Want de oudste zal, als Proponent,
 Fiks naar een Predikantsplaats doorslaan,
 Zijn teeder lief in d' arm geklemd:
 En d' ander, die niet minder leep is,
 Brengt offers op 't altaar van Themis.

En in poëtisch proza schrijft,
't Is al, — o puik der puikpoëten!
O dichter! als er weinig zijn! —
't Is alles uitgezocht en fijn:

't Is snoeperij, 't is ambrozijn,
Die Goôn op hun verjaardag eten:
't Is nektar in een aardsch pokaal:
Ja, 't is verkleede hemeltaal.

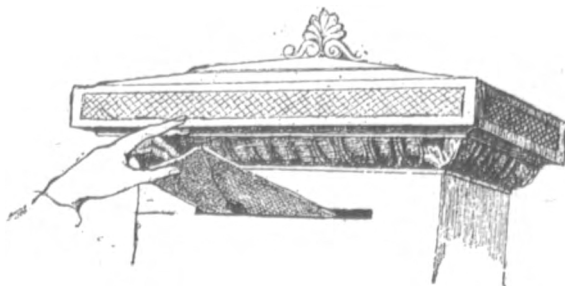
Hoe heb ik schier in alle straten

Mijn achtbaar hoofd half gek gezocht,
Waar die bankier toch wonen mocht,
Die mij 't beloofd getal dukaten,
Waar 't meer dan eens my aan ontbrak,
Zou storten in den leêgen zak.
Eer ik, na vruchtloos hersenbreken,
En min gelukkig dan Gil Blas,

Begreep, dat (alles wel bekeken)
 Die assignatie op uw kas
 Er eentje van papaatjen was.

Zoo kunt gy, schalk, aan groot en klein,
 Een knol, voor een citroen verkoopen:
 Zoo laat gy zelfs het kloekste brein,
 Wanneer 't u lust, aan 't lijntje loopen:
 Zoo hebt gy, door uw fijn vernuft,
 Ook my '(is 't mogelijk!) overbluft.
 Hoe zou 't my hart en ziel verrukken,
 Zoo ik mijn plan mocht zien gelukken
 Om al uw brieven te doen drukken
 En 't honorarium aan my
 Werd afgestaan voor uw copy.
 'k Ging dan terstond van mijn renten leven,
 En kocht van mijn fameus fortuin
 Een burcht of lustslot op het duin,
 Alwaar ik theevisites geven
 En u gestadig zoû omzweven,
 En van mijn wierook u voorzien,
 Of mocht ik soms uw zijde ontvliên,
 't Zou enkel zijn om de interventie
 Mijnheer, van uw correspondentie.

Tweede Brief van den Schoolmeester.

AAN EEN BEER.

Het hart is goed; doch 't hoofd is zwak,
En drommels zwaar het daaglijksch pak,
Wel driemaal zwaarder dan mijn tas,
Dien kalen, lichten, leêgen zak,
Waar nooit een zilvervloot in stak,
Die nooit fameus als spaarpot was.
Bedenk dit eens op uw gemak.
En raak niet in een booze luim,
Als ik het schrijven soms verzuim,

En 't zenden van het lieve geld
 Wat al te lang werd uitgesteld,
 Omdat ik „ik en weet niet wat”
 In 't hoofd, doch niets in 't beursken had:
 Ai! lieve vriend! heb dus geduld
 Met al mijn traagheid en mijn schuld.
 Verbeeldingsvuur is uitgedoofd,
 Het warlend brein is moêgesloofd,
 Het matte lijf is krank geplaagd,
 Het hijgend hert is afgejaagd.
 Zie dus meêwarig als weleer
 En vriendlijk op den balling neêr.
 Aanvaard zijn schuldbelijdenis
 En schenk hem uw vergiffenis. —

Vergeven, is, vooral naderhand, steeds plezierig,
 En beter dan een pak slaag, ofschoon minder zwierig.

Derde Brief van den Schoolmeester.

AAN

Londen, 17 October 1834.

Laat nu de boetpsalm vrolijk door Egyptenland klinken
En Israël in de woestijn een glaasje extra drinken.

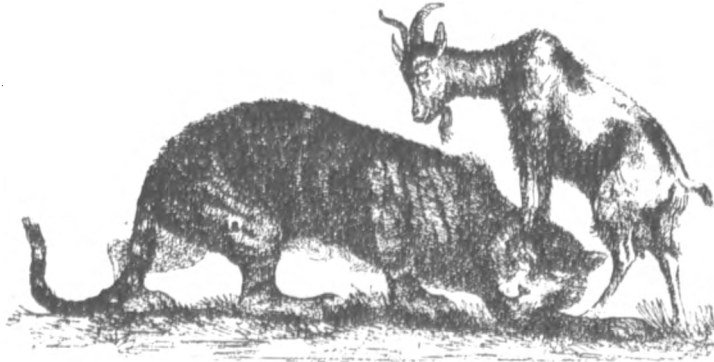
I. v. L. *De Commissie van Landbouw*
in Gosen. Treurspel.

Laat d'Elephant nu vrolijk zingen,
En 't hupplend rendier in de wei
Van vreugd op 't hoofd des drijvers springen
En tooi zich 't zwijn in feestlivrei :

Knip nu van 't strijdros hobbelpaarden
En ducatonen van de oorlogszwaarden :

Laat de adelaar het wollig lam
 Van blijdschap met zijn vleuglen dekken,
 En, onder minzaam trekkebekken,
 De wond van 't blaetend zeekalf lekken,
 Nu 'k tijding van mijn vriend bekwam.
 Laat bijt-wolf vredepalmen rapen
 En vlechten in der lamren huid.
 De tijger naast de leb-aal slapen
 En wurmpjes zoeken voor zijn buit;

Laat nu te Lis de feestwijn vloeien,
 En 't baarsjen in den schotel stoeien,
 En 't rookend wildbraad onder 't mes
 Het land van A. B. C. bevrijden:
 Laat heel de schepping zich verblijden
 En zij.....'s trouwe vriendschap de dichtstof voor
 mijn zangeres.

Vierde Brief van den Schoolmeester.

Fragment uit een brief over de hitte in Maart.

Een philanthroop heeft onlangs te Maastricht
Een acoustic Hospitaal voor dove kolen gesticht ;

En wat gy van 't weêr uit Holland my bericht
Geloof ik heel licht :
Want hier leit de Maas ook niet dicht.
Het is zelfs benaauwd ; koû vatten wordt byna een plicht.
Van daag b.v. is het zeer warm en fraai,

En men hoort veel klachten onder de kooplui in baai.
 De hertog van Wellington gaat 's morgens al uit zwemmen
 als een haai.

Nu moet ik er by zeggen, hy is byzonder taai.
 In de boomen is het reeds niets dan gekwinkeler en gekraai
 En in den vijver een continueel geflodder en gedraai.
 Ik ken vinken, die hun nest reeds maken, o.a. een ouden
 papegaai
 En gisteren hoorde ik twee vogels tegen mekaêr zeggen:
 „ik braai,”
 Doch ik moet er bijvoegen: het was niet in de natuur,
 Dat zij dit zeiden; maar in de keuken voor 't vuur.
 Hopende dat ik spoedig u hier in welstand by my vinde,
 Verblijf ik uw oprechte vriend,
 Mijnheer en Mevrouw V. D. L.

Vijfde Brief van den Schoolmeester.

(Fragment.)

Ik schrijf u met een treurend hart:

Mijn maag, thands in een strik verward,
Die al de slimmigheid der art-
senykunst en aptekers tart,
Is krank, en gansch en al bezeerd.
Het stuivers-broodtjen, onverteerd,
Roept luid: „'t is alles hier verkeerd!”
Terwijl 't kadet, het stuivers-kind,
Zich even onverteerbaar vindt.

De haas, de vlugge runderhaas,
Zegt: „deze krankte is my de baas.”
Citroenvla, taart en konfituur!

Uw zoetheid walgt my in dit uur.

Zelfs 't glinst'rend klontje, op 't theesalet,
 My 't hart geheel aan 't draaien zet.
 Weg lekkerny uit Oost en West! —
 't Ontbeerend vasten voegt my best.
 O Vee, in overvloed gemest!
 Uw rundvleesch is my thands een pest,
 Uw kalfsschijf ben ik walgens moê,
 Weg met het vleeschprodukt der koe:
 Weg met de lamsbout en de nier,
 Den zweezrik, 't borstjen, weg van hier!
 'k Hoû van uw lekkerheid geen zier
 En haat thans ieder zoogbaar dier.

Zesde Brief van den Schoolmeester.

Gelijk een Grootvorstin haar zonen,
Op 't vorstlijk ledikant geteeld,
Gestadig en verd. . . verveelt,
Wanneer zy, om hun vlijt te loonen,
Voor hen op 't draagbaar orgel speelt,

Of iets uit Plato mededeelt:
Gelijk een ouderling zijn kind'ren

— Wier dartel woelen en gedruisch
 Een molen maken van zijn huis
 En in zijn ambtsberoep hem hind'ren —
 Naar zee zendt in een haringbuis:
 Gelijk een jas, met lange mouwen
 En met een halskraag als een vlag,
 Wel aan een klepper, zeer verkouën,
 Maar geenszins aan de bloem der vrouwen,
 Vooral op haar geboortedag
 Van zestien jaren, passen mag:
 Gelijk een man zijn zomersokken
 In 't herfstsizoen op 't aardrijk spreidt,
 En in zijn vrouws flanellen rokken
 Op 't bed den wintermorgen beidt:
 Gelijk een zuigling in de luren
 't Geheim der toekomst slecht bevat,
 Schoon 't met zoo velerlei figuren
 Het linnen om zich heen bespat,

Alsof reeds van zijn jeugdigste uren
 De Gelder hem had beet gehad:
 Gelijk de telg der ezelinne

Het blanke vocht der moederspeen,
 Doch d'ezelstommigheid meteen,
 Naar binnen slokt der malle minne :
 Gelijk een talrijk huisgezin
 Met dertien kind'ren, vlug en wakker,
 Meer brood eet dan een zieke bakker,
 Of zelfs een doode bakkerin :
 Gelijk een logge plank, beschilderd

Door d'ademtocht van 's kunstnaars ziel
 Met woeste zee en veege kiel,
 Het menschlijk brein vaak heeft verwilderd,
 Wanneer ze op menschen-hersens viel :
 Gelijk met kramppijn in de zijden
 En met een steenpuist in de pap,
 Geen manke drost in 't baantjen-glijden
 Of wel in 't sierlijk schaatsenrijden,
 Met beentjens-over, voor de grap,

Zich oefent op een steilen trap:
 Gelijk een koets, vol eedle zielen,
 Door 't wisslend reisvermaak bekoord,
 Met twee span paarden en vier wielen,
 Op 's Heeren weg of aan de poort
 Eer dan op iemands winterhielen
 Of exteroogen t'huis behoort:
 Gelijk een scheele zieketrooster
 Zich doorgaands hoogst bespotlijk maakt,
 Wanneer hij in een nonnenklooster

Verliefd wordt en aan 't vrijen raakt:

Gelijk een vogel in zijn veëren
 Zich beter dan aan 't spit bevindt:
 Gelijk een bruid, voor 't respireeren,
 Het wand'len boven 't worgen mint:
 Gelijk een hooge rechterschouder
 Den linkerschouder lager maakt:
 Gelijk men wel door jaren ouder,
 Maar nooit door jaren jonger raakt:
 Gelijk op dertig February
 Geen mensch ooit port drinkt of canary,
 Dan om een laffe bluf te slaan:
 Gelijk een Turksche kemeldrijver,
 De zandwoestijnen ingegaan,
 Zoo hij geen Hollandsch mocht verstaan,
 Uw laatste werk, o vruchtbre schrijver,
 Nooit uit verveeling op zal slaan:
 Gelijk nog wel eens aan een vijver,
 — Maar schaars, uit militairen yver
 En met een schutterspakje aan —

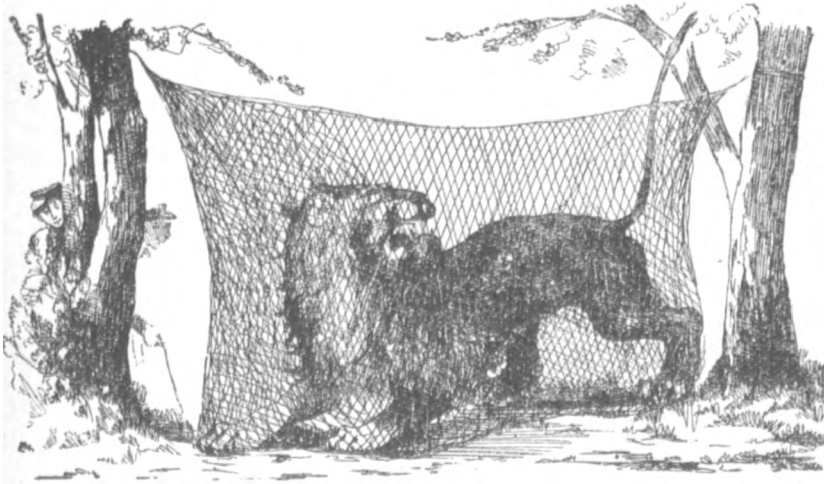
Een reiger blijft op schildwacht staan :
Gelijk in Holland eens Oranje
Een slingersteen van centnaars vracht
Sloeg naar den kop van 't machtig Spanje
En 't reuzenhoofd aan 't duizlen bracht :
Gelijk de vruchten onzer lenden
(Mijn beurs gevoelt dit, op mijn woord)
Ons *dierder* zijn dan onbekenden,
Van wie men nimmer heeft gehoord :
Zoo zeker zal ik u — om te enden —
't Belofde lied voor „Holland” zenden.

**FABELS
EN
VERTELLINGEN.**

De Leeuw en de Rat.

Een Fabel.

Een bejaarde leeuw zat geweldig in het naauw ;

Want hy had juist de jicht, en de jager was hem te gaauw :
Hy was dus in een net geloopen, door vernuftige mannen.

Schoolm. 17

Een week te voren, ten behoeve van ZEd. gespannen.

Dit ziet een bejaarde rat,

Die, door grijze ervaring op alles gevat,

By zijn eigen dacht: „het kan my nooit hinderen:

„Helpt het my niet, het helpt misschien mijn toekomstige
kinderen,

„Zoo ik vandaag den leeuw uit zijn lastige positie bevrijd,

„Doet hy mijn famielje licht een wederdienst op een
anderen tijd.”

Zoo denkend slaat hy aar 't krabbelen en bijten met tanden
en klauwen,

Tot hy eindelijk een fameus gat in het net weet te knaauwen.

En naauwelijks zijn de mazen aan alle kanten kapot,

Of de leeuw kamt zijn manen en zegt: „je bent waarachtig
een knappe rot:

„Ga gerust naar huis: ik zal je zoo licht niet vergeten.

Al stonden er nou twintig gebraaïen rotten op schotel,
ik zou er geen een van eten,

„Uit pure dankbaarheid jegens u, en tot vorstelijk onder-
pand

„Van hetgeen ik zeg, aanvaard mijn klauw of rechter-
hand.” —

Maar ons rotjen, als een man van verstand,

Sprak: „een man zijn woord, Sire! was altijd voldoende in
ons land;

„Doch, zoo UEd. er niets op tegen hebt, plaats dan liever
ons verdrag in de krant;

„Want daar de diensten van de kleinen door de grooten
zoo gaauw worden vergeten,

„En de kleinen nog op den koop toe door de grooten worden
gebeten,

„Is het beter, dat mijn natuurgenooten uw besluit uit de
papieren weten.”

De leeuw toont hierop terstond zijn erkenenis,

Door 't passeeren van een notariëe's schuldbekentenis,

De moraal dezer fabel leert ons, of ik heb het mis,
Dat niets, voor iemand, die het doen kan, onmogelijk is ;
En dat, zoo men onder zwaarigheden moet zwoegen,

Men zich maar onmiddellijk tot een ratjen heeft te vervoegen.

Of zoo men dankbaarheid wil in onze 19e eeuw,

Men maar dadelijk belet moet vragen by een leeuw.

Men hoort my niet zeggen: gaat naar de menschen,
Want wie dit doet, dien zou ik een beter gebruik van zijn
tijd toewenschen.

De fatsoenlijke Keeshond.

Een Fabel.

Mirabile dictu !
'k Wed, lezer ! dit begin verschrikt u.

DE KEES SPREEKT :

Dag en nacht
En met mijn staart bevracht,
Dikwijls zonder dat iemand mijn ontbijt my bracht,
Of, behalve ik, er aan dacht,
Zit ik op de wacht,
En waak, met mijn ooren overend, op deez' werf,
Tot bescherming van huis en erf.
Bedelaars en dieven, en anderen van mijn naamgenooten,
Bijt ik terstond in de kuiteloze pooten,
Eer zy zich tweemaal aan de kleine steentjens stooten.
En trouwens, als ik maar kef
Of mijn neus boven mijn tanden verhef,
Zijn zy al weg eer ik 't beseef.
Maar komt 's nachts een fatsoenlijk man

Met een oranjelintjen an
 — En die een levertjen betalen kan —
 Om de jonge juffrouw, net als Don Juan,
 In een cales of sharaban,
 Dan hou ik me maar doof en ik weet er niet van;
 Want ik denk altijd: tegen mijn meerderen te bassen,
 Dat ware als blafte ik tegen den maan, en 't zou my niet
 passen.

Leer hieruit, o jeugd, hoe gelukkig het is inderdaad,
 Dat een Kees in den Raad,
 Op 's Lands werf of op straat,
 In Pensionaris-, Ministers- of bedelaarsgewaad,
 Zijn eigen meester nog eer dan de Oranjelui verraadt,
 Als men maar altijd met gebrad,
 Een pens, of een lever in de hand staat.

De Kaasmaker.

Een Fabel.

Een dorp'ling, op zijn paard gezeten,

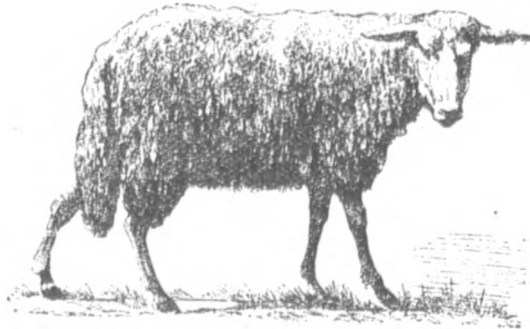
Ging naar de Gouwsche kaasmarkt toe.
Hy had in lang geen kaas gegeten
En voelde zich dus blij te moe;
Want op hetgeen hy niet bezit,
Is mensch en dorp'ling 't meest verhit.
Het was een zoete zomermorgen:
't Was niet in slachtmaand, doch in Mei.

„De lui, die u die kaas bezorgen,
 „O Mensch! die leevranciers zijn wy.”
 Dus sprak, op 't zien van onze twee,
 Vertrouwlijk tot mekaêr het vee.

„'t Is waar daar is een kaas in 't leven,
 „Die hoofdkaas wordt door u genoemd;
 „Doch dees wordt u door 't vee gegeven
 Wanneer 't tot sterven werd gedoemd.
 „Zij wordt door 't varken u gebracht,
 „Nadat het varken is geslacht.”

„Ja, trotsche mensch, dit moet gy weten
 „Gy, die de kaas snijdt op uw paard,
 „Gy kunt geen klein Edammertje eten
 „Of 't is u door de koe gebaard.
 „De melk, die tot de kaas behoort,
 „Brengt *onze* schoone sexe voort.”

Maar zie, daar treedt in volle pracht
 Een schaap te voorschijn met zijn vacht,

En spreekt: „o Ossen! wordt gy dol?

„O koeien! krijgt gy 't in uw bol?
 „O kalfskop! raakt uw brein op hol?
 „Of zijt gy blinder dan een mol,
 „En houdt ge u, of gy zoudt vergeten
 „De schapenkaas, die menschen eten?
 „Het keurig lammerenprodukt
 „Dat na den disch de maag verrukt?
 „Kwansuis of gy 't niet hadt geweten?
 „Wij toch, zoo wel als gy, o vee!
 „Doen aan de kaasnegotie meê.”

— „Jandorie!” zegt hierop een ram,
 Die om te luistren naderkwam,
 „Ik dacht voorwaar niet, juffrouw Lam,
 „Dat gy zoo dapper wist te spreken
 „En lansen met den vijand breken.
 „Kom, volg my naar het echtaltaar
 „En worden wy terstond een paar.”

De dorpeling gaf hier den zwiep
 Aan 't ros, dat dit gezwets ontliep.

De Wolf en het Lam.

Een Fabel.

(La Fontaine nagevolgd.)

„Zeg eens, krullebol,” sprak een wolf tot een lam by een beek :
„Waarom sta je daar zoo te drinken alsof geen mensch er
naar keek ?
„’t Wordt hoog tijd, dat ik eens kennis met je maak en je
wat nader spreek,
„En dat zal heel wat anders zijn, dan met rammetjens te
vrijen.
„Wou jy nu hier het water bederven ; dat zal ik niet lijen.”

„Maar, Mijnheer!” sprak het lam; „hoe heb ik het nu?
 „Hoe zou ik u 't water bederven, ik sta immers veel lager dan
 U.”

De wolf kon die aanmerking, of dat slechte Hollandsch niet
 velen;

Want wolven zijn altijd gesteld op krakkeelen;

En zei: „als je daarop durft staan,

„Je hebt het vroeger al zoo dikwijls gedaan.

„Ik laat me door zoo'n kleuter als jy bent, niet verlakken.

„Je hebt het my zes maanden geleden nog eens gebakken.”

„Ik verklaar u,” zei 't lam, „op mijn woord van eer,
 „Dat ik toen nog als ongespeende zuigeling in de wieg lag,
 Mijnheer.”

„Wel, lammetjen!” sprak de wolf, en kwam al nader en
 nader:
 „Was jy 't niet, dan was het je schoondochter of je vader.”

„Ik heb nooit geen vader of geen schoondochter gehad,”
 Sprak het lam, dat al beefde als een koortsig blad,
 En by deze gelegenheid zijn heelen stamboom vergat.

„Hou je me voor de mal?” zei de wolf; „ik zal je verleeren,
 „Fatsoenlijke lui op zoo'n manier te mystificeeren.”

Hierop verslond hij met huid en haar
 Het geheele lam, of 't een Engelsche oester waar,
 En bracht de rest naar huis om er zijn kindertjens op te
 trakteen.

Het lam had hieraan natuurlijk het land:
 Doch voor den wolf was het een kolfjen naar zijn hand.

Schapen en kinderen! leert hieruit, dat, zelfs by stille
beken,
Een wandelende wolf maar liefst moet worden ontweken,
Of je moest door uw ouders eerst voorzien zijn geweest
Van een sterke kindermeid, die een partuur is voor zulk een
beest.

De Vlooi, de Makelaar en de Reus.

Een Fabel.

Als je pas uit de Amstelstad kwam,
Dan zei je : „Wat is 't hier toch klein in Edam
Maar kwam je weêr van Buiksloot,
Dan zei je : „dat Edam is je wat groot.”

„Wat is het van nacht ongemeen drukkend weêr,

„Ik zweet me dood, op mijn woord van eer!
„Het loopt langs mijn wangen als schoenesmeer;
„En wat trekken die vlooiën hier ongemanierd van leer:
„Mijn gansche tabernakel doet me van 't krabbelen zeer.
„Wel foei! dit is voor de eerste keer,
„Dat ik van mijn leven boven een bakkery logeer;
„Maar, by leven en welzijn, doe ik het nooit weêr.”

Dus sprak een Makelaar in teer,
 Een gezet, oud Heer,
 Vijf voet groot ongeveer,
 En liep het slaapvertrek rusteloos op en neêr,
 In zijn nachtgoed, net als een witte beer.

„Wat een berg
 „Van redelijk vleesch en merg!”
 Zei intusschen, zonder erg,
 En in 't voorbijgaan, een nijvre vlooi, één van die sociale
 huisvlooiën,

Die 's zomers in de warme plooiën
 Van een mensch zijn gewaad,
 Of van zijn hals, of wel op zijn gelaat,
 Zijn huisselijk geluk komen voltooiën,
 En zijn sponde met slaapbollen strooiën,
 Ja, aldaar inderdaad
 — Als men er aan denkt wordt men immers kwaad —
 Terwijl 't weerglas op negen en negentig staat,
 Tot zijn verdriet, onder 't laken,
 Allerlei bokkesprongen maken
 Om zijn bloed te schaken.
 „Een berg? —
 „Je meent zeker een dwerg?”
 Roept hierop een Philistijn van een Reus,
 Met een neus

Zoo fameus
 Groot, dat er heus
 — En ik geef je de keus —
 Onder al de tabakswinkels binnen de stad
 Geen één is, die op zijn visites het had.
 Want naauwlijks komt hy aan de toonbank eens snuiven,
 Of 't begint, de gansche buurt door, geweldig te stuiven,
 En de schoonmaaksters — die trouwens geen van allen
 Op heur mondtjen zijn gevallen —
 Roepen onder 't niezen allemaal:
 „Is dat die lange klaplooper weêr van een snuiflikker,
 „Die leelijke sladood van een Franschen vogelverschrikker,
 „Met zijn kalen knikker,
 „Die hier al dat stof maakt in 't portaal?
 „Och, geef je neusdoek eens eventjes, Aa!
 „Dat niezen, meidlief, maakt me sikker.

De Mop en de Kees.

Een Fabel.

Wie t onderst uit de kan"begeert,
Heeft soms aan 't lid zijn neus bezeerd.
ESCARBOUCLE.
Heu stirpem invisam!

Een mooie Mop,
Zoo vlug als een barbier in galop,
Pas uit den dop,
Met een beeld, een knop
Van een neus, — „net natte drop,”
Zei de hondendoctor: „en een tong als aalbessensop.” —
Enfin, een wassen pop
Van een jongen Mop,
Lag voor de deur, in een geel envelop,
Met zijn nieuwen staart onder den arm, en zijne ooren op,
En zoo deftig als een Aartsbisschop,
Maar zonder kraag om zijn krop,
In de zon een pamphlet te lezen
(Door wijlen den Inspecteur-Generaal
Van 't „viervoetig” Hospitaal),

Dat, naar ik hoor, zeer fraai moet wezen,
 En zelfs in 't „redeloos” Handelsblad werd geprezen:
 „Over de leverziekte” namelijk „onder de Keezen,”

„En hoe die kwaal,

„Voor den „vernuftigen” mensch zelfs fataal,

„Helaas! maar al te menigmaal

„Onder dit „onvernuftig vee”

(Volgens Gravé) 1),

„Die bleeke keffers, uit happige eigenbaat,

„Hyeensche hebzucht en galzieke overmaat

„Van duivelen-wangunst ontstaat,”

Toen, of het toeval 't woû,

Een oude sjouw,

Van een stoffel

Zonder wenkbraauw,

Met een oog als bezweken kabiljaauw,

Zijn hiel door zijn ééne mouw,

En zijn elleboog door zijn andre pantoffel. . . .

— Wat doet zoo iemand in de kou? —

Enfin, een Kees zoo verwaand als een paauw,

Mank aan alle vier, maar anders vrij gauw,

Met zijn staart in zijn rokzak, en een lever in zijn bek,

(Hoogst waarschijnlijk ontvreemd onder 't gesprek

Aan d'een of d'anderen slager in lamsvleesch of spek;

Want in 't kapen zijn Keezen alles behalve gek)

Aan komt klauteren over 't gegrendeld hek,

Net *vis-à-vis* Mop,

— Met zijn staart thands op —

En in 't passant „*boujour!*” zegt: „gaat het je nog altijd
 gelukkig

„In Holland, Geeltjen? want fortuin is zoo nukkig?”

1) Deze was, in de dagen toen onze Schoolmeester nog een
 schoolknaap was, een akteur van het Haagsch tooneel, beroemd
 wegens zijn letterlijke overzettingen van Fransche en Hoog-
 duitsche tooneelstukken. N. v. d. U.

„Ja, perfect, manke sneeuwbal, maar met jouw gaat het
krukkig.”

Waarop Kees grimmig doorklimt; doch naauw'lijks in den top
Van gemeld tuinhek, in d'effen vliet

— Daar Mop intusschen aan 't blaffen schiet —
Zijn eigen met een tweeden lever in den mond ziet,
En terstond — en wat Kees deê het niet? —

Twee levers voor één verkiest;
Doch — daar Mop nu verbaasd zijn oogen wrijft en niest —
Zijn equilibrium en de heuselijke lever verliest,
En, ofschoon hy braaf „help!” riep in zijn verdriet.
Of volgens Siegenbeek zelfs „hullep!”, het hielp hem niet.

„Keesjenlief viel in 't watertjen diep,” 1)
 Waar hy natuurlijk tegen de lamp aanliep,
 En dadelijk als drenkeling ontsliep,
 Terwijl Mop in zijn eigen blaft: „Kijk!
 „De Inspecteur heeft gelijk.”

Moraal.

Waar ik een gesneuveld Minister,

Ik hield van zulke fabels een register,
 En ik schreef: *Cui bono?*
 Aan Pio Nono.

1) Een oud straatdeuntjen, uit den tijd van Kaatjen Mossel.
 N. v. d. S.

De Hond.

Een Fabel.

Een hond, Hektor geheeten, had by nacht
Over een mand keukenbeschuiten de wacht.
Met strikt bevel
Om het stelen der beschuit, zoowel
Geheel als gedeeltelijk, te beletten;
Waarom zou men hem toch anders op schildwacht zetten?
Hektor begreep dit ook zeer goed,
Beter dan menig ontvanger of eerste minister doet,
En hy had, op zijn best, een kwartier of zoo te schilderen
gestaan,
Of daar komt, in 't verschiet, by het licht der maan,
Een jonge Kees met de hondeziekte aan,
En regelrecht (dat 's zoo klaar als een klontjen)
Op de beschuitmand af van ons waakzaam hondtjen.

„*Qui vive!*” blaft Hektor met een stem als een sergeant-
 majoor ;
 „Of versta je altemet geen Fransch, en ben je doof aan dat
 oor,
 „Dan vertaal ik 't in : *wie daar* ; . . . in allen geval je komt
 er niet door.”

Doch Keezen, verhit op roof,
 Zijn gewoonlijk Oostindisch doof :
 „Jawel, sla maar door, krullebol,” zegt deze, en met hair en
 huid

Verdonkeremaant hy de mand beschuit.

Om het kort te maken,
 Het loopt op bakkeleien uit en Keesjen krijgt laken,
 Slaat aan 't janken en andere muziek
 En schuurt op drie pooten zijn piek;
 Doch, terwijl Hektor no. 1 dus op doet dansen,
 Zit no. 2 reeds by de mand te schransen. . . .

En Hektor staat verstomd, met zijn handen op zijn rug :
 Want daar komen bovendien twee manke Moppen op de
 Mede rechtstreeks aan op het snoeperijtjen, brug,
 Beide natuurlijk met een keezen-appetijtjen,
 En steken het delikaat gebak
 Dadelijk in hun mond bij gebrek van een zak.

„Weet je wat,” zegt Hektor, „plaatpoetsen zit niet in mijn
aart,
„Want ik heb een oudste dochter, die als waker op een
beurtman vaart.
„Maar één tegen vier is geen partuur,
„En daar is geen hond in de gansche natuur,
„Noch in de Vereenigde Nederlanden,
„Die een mand levensmiddelen beschermt tegen zooveel
keezentanden
„Doch ik heb nog één middeltjen in petto,

„Als menheer de Italiaan zei met zijn stilletto

„Om de beschuit, die het korfjen versiert,
 „Te verdedigen tegen dit *ongediert*;
 („Want aan zulk janhagel den naam van dieren te schen-
 ken,
 „Zou mijn gevoel, als hond van eer, te veel krenken.)
 „Het best van allen
 „Is, zelf op het proviand maar aan te vallen.” —
 Zoo gezegd, zoo gedaan:
 En in eigen persoon tast nu Hektor het spijskorfjen aan,
 En eer iemand, die in 't hoofd verstoppt is, zijn neus kan
 snuiten,
 Is het lot reeds beslist van de mand beschuiten;
 Terwijl Mopjens, Kardoezen en Keezen inkluis
 Op een pruikmakers drafjen afpoeieren naar huis. —

Moraal.

Dees Fabel leert ons, zoowel als de Geschiedenis,
 Dat de vraatzucht van Keezen onverzaadbaar is,
 En dat zij er nooit een been in zien,
 Om zich met het eigendom te verrijken van andere liën.
 Doch ten tweede doet de Fabel ons duidelijk aanschouwen,

Hoe men somtijds den wil voor de daad moet houën,
En hoe men, als men zijn best doet, en niet kan slagen,
Zich maar als bovengemelde hond moet gedragen.
„Je meent natuurlijk Hektor?” zegt hier iemand terstond:
„Mijnheer, U neemt my het woord uit den mond!” —

LYRISCHE POËZY.

Barend de Schutter.

Krijgsromance uit den ouden tijd, verhaald door een Vader
aan zijn zoon Jasper.

Ziet gy dien heldenstoet, mijn zoon!
Die langs de straten wandelt,
En dien een dankbaar volk om 't zeerst
Met consideratie behandelt?

En ziet gy dien Tamboer-Majoor,
Met een muts op, zoo hoog als een trommel?
Tamboers en Pijpers staan onder hem,
En zij vreezen hem als den drommel.

En hoort gy 't daavrend tromgedruisch
Wel dier muzykale dapperen?
En 't vleugelfladderend handgeklap,
Dat 's Lands vaandel maakt in 't wapperen?
Ziet gy die schaar aan deur en raam

En hellend dak vergaderd ?

Die tranen stort of haar neusdoek zwaait,
Naarmate de legerspits nadert ?

En merkt gy wel, wat menige spruit
Reeds verzocht heeft aan een van zijn ouders?
Men ziet toch byna geen vader hier,
Die geen kinderen torscht op zijn schouders.¹⁾

Ziet gy dien officier, mijn telg !
Die, ginds te paard gezeten,
Door ieder, die hem hier omringt,
„O Overste !” wordt geheeten ?

Hy draagt vergeefs geen kriegsrapier,
Mitsgaders twee pistolen,
Waar hy den dood op 't lijf meê jaagt

¹⁾ Wanneer in den ouden tyd de schuttery voorbytrok, werden jonge kinderen doorgaands door hun voorgeslacht op de schouders genomen, opdat zy beter mochten zien. N. v. d. S.

Aan Belgen, mijn zoon, en Spanjolen.

En ziet gy d'anderen officier,
Die, met twee epauletten,
De legermacht, aan hem toevertrouwd,
In beweging weet te zetten ?

Dit is een heldenpaar, mijn kind !

Verschrikbaar koen in 't strijden ;
Doch die zich in den vrede thands
Met ons en mamalief verblijden.

Dit is Kapitein en Kolonel,
De hoogste en hachlijkste ampten,
Waarvoor, in heilig vuur ontgloeid,
Met elkaer twee schutters ooit kampten.

Doch merkt gy, hoe die krijgsgoôn nu
 Hun ziedend bloed bedwingen,
 En er haast nog makker uitzien dan
 Een bejaard paar ouderlingen ?

Zy groeten ieder zeer beleefd,
 Affabel, mijn zoon, voor hun minderen :
 Ginds komt zelfs den Kolonel zijn vrouw

Met de baker aan en de kinderen.

Zijn kroost werpt hy een handkus toe,
 Zijn gade een blik vol vrede ;
 Doch den zuigling neemt hij *en passant*
 Onder-de-man op 't slagveld mede.

Met slagveld meen ik een stuk lands,
 Door vaderlandslievende Heeren,
 Aan de Stadsschuttery per maand verhuurd
 Om te schieten en te exerceeren.

Met Schuttery meen 'k een armee,
 Gedoscht in lakensche rokken,
 Met een witte broek aan by mooi weêr 1),
 Doch een blaauwe, als de lucht is betrokken.

Met Schutter meen 'k een ambachtsman,
 Of wel een dier groote heeren,
 Die nimmer naar de parade gaan,
 Of zy laten vooraf zich scheren.

Een Schutter geeft met vreugd zijn tijd,
 Dien hy missen kan van zijn zaken,

1) In den ouden tijd bestond de groote tenue van een schutter des zomers voornamelijk uit een oude witte broek. N. v. d. S.

Om zich tot oirbaar van het land
Familiair met de krijgskunst te maken.

Hy weet behendig, waardste spruit!
Zijn snaphaan af te schieten
Op 's vijands bataillon carré,
Zonder iemand zijn bloed te vergieten.

Voor zwaard noch vuur is hy beducht:
Hy eet, om zoo te spreken,
De kogels, die een ander mensch,
Zijn beenen of lendenen breken.

Men vraagt hem daarom vaak in 't vuur:
„Is mijnheer soms een Salamander?”
Doch „*simplex veri sigillum*,” zegt hy:
„Neen, vijand! Ik ben Plattelander.”

Doch 'k zal, mijn kind, onder 't huiswaarts gaan,
Van een Schutter iets fraais u verhalen!
Ter uitspanning zoudt gy het op uw school
In 't Russisch kunnen vertalen.

't Gewaagt van 't roekeloost wapenfeit,
Te lang om hier te vermelden,
Doch 't geen den krijgsglans overtreft
Van de fabelachtigste helden.

Achilles, Cromwell, Melpomeen,
Benevens de Thermopielen,
Hebben hier zooveel een hand water by
Als A°. 30 de Belgen in kielen.

Gy moet dan weten, dierbre telg!
Dat eens, op een Woensdag-morgen

Een Schutter op het oorlogsveld
Voor 's Lands welzijn stond te zorgen.

Want hy was op de wacht, mijn spruit!
Of liever, op de *patrouille*.
Patrouille is 's nachts de ronde te doen
Tot schrik van 's Lands vijanden, voel je?

Daar stond hy in zijn schilderhuis

Te rooken, dit puik der soldaten.
Hy had met vreugd, in 's Lands veegen nood
Zijn affaire en zijn huisgoën verlaten:

Met vreugd zijn winkel en zijn vak
Aan zijn weduw opgedragen,
En snikte: „*armis toga* zeg je maar,
Als een klant soms naar me mocht vragen.”

Daar stond hy nu met zijn stoppelbaard
En knevels als een borstel,
En riep: „kom, vijand! val me maar aan,
„Om te zien hoe ik voor 't vaderland worstel.”

En fluks komt dravend op hem af
Een Heer te paard gezeten,
Een mensch met een dikke rijbroek aan,
Doch totaal in den krijgsdienst versleten.

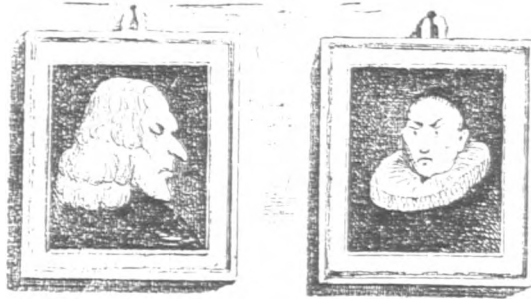
— „*Qui vive!*” roept de vijand uit:
„*Rendez-vous, ventrebleu vieille vache!*” —
„Rendez-vous met je grootmoeder, weergaësche Kees!”
Roept de Schutter, met een stem als Lablache.

„Al hoort UEd. onder 't paardevolk,
„En ik onder de voetsoldaten,
„Ik geef om UE. en uw merrie geen duit,
„Die keurhengst zal hier u niet baten.”

— „*Parbleu caniversta meneer!*
„*Qui vive! vous pas comprendre.*” —
— „'k Versta je perfekt; as je my niet verstaat,
„Zoo zend me terstond maar een andre.

„Of hoort gy 't onverbasterd bloed

„Van mijn nooit verwonnen vaderen,

„Reeds toen ik u zag aan 't zingen geraakt,
„Thans niet borlend my koken in de aderen?

„Of ziet ge, uitheemsche bloodaart! ginds
„Niet, bleek aan de avondkinmen,
„Van 't onvergeetbaar voorgeslacht
„De gewijde Chineesche schimmen?

„Zij roepen: „Barend! jongelief!
„„Gedraag je, meneer, als een Schutter;
„„Laat geen vreemdeling toe waar 's Lands wiegjen eens
„„Of hy kaapt er 's Lands brood en 's Lands *butter*.””

De vijand had in 't interim
Volstrekt geen snuif genomen;
Doch zoodra het niezen hem beving,
Sprak de Schutter: „wel moog 't u bekomen!”

Doch thands vervolgt hy: „'t voorgeslacht,
„Beroemd als menschen van jaren,
„Zegt hier duidelijk: wie wiegjen of bakermat vraagt,

„Dien pak je terstond by de hairen.
„Wat let me daarom, onverlaat!
„U op de ziel te spelen,
„Zoo je op dit dierbaar plekjen grond
„Nog langer konfusie komt teelen?
„'k Ben toch volsteekt voor u niet bang,
„Mijnheer de garde champetter!
„Wat let my, mosjeu! dat ik terstond
„Hier op 't oorlogsveld u verpletter.
„Van kindsbeen af leerde ik reeds sta pal!”

„Zoo u daarom thands wilt wachten,
 „Wie 't eerst van ons twee uit den weg zal gaan,
 „Dan moeten wy hier maar vernachten.”

De vijand, sprakeloos op deez' taal,
 Met zijn paard in mijmring gedompeld,
 Roept luid: „*Je me rends, tout perdu fors l'honneur:*
 „*Je me rends sapristi*, overrompeld.

„Wat baat hier borstplaat, wat helmet?
 „Wat snaphaan met twee loopen?
 „*Je mors plutôt* vrijwillig in 't zand,
 „Dan mijn leven zoo duur te verkoopen.

„Doch neen: laat naar uw *beau pays*
 „Me als krijgsgevangen verzenden:
 „*S'il est vrai* dat nooit geen mensch daar sterft, 1)
 „Zal ik gaarne mijn daagjens daar enden.”

Gelukkig was 't voor het Vaderland,
 Dat ze aldus tot een schikking het brachten,

Daar de vijand met zijn bloeddorstig korps
 Onzen Schutter reeds op stond te wachten:

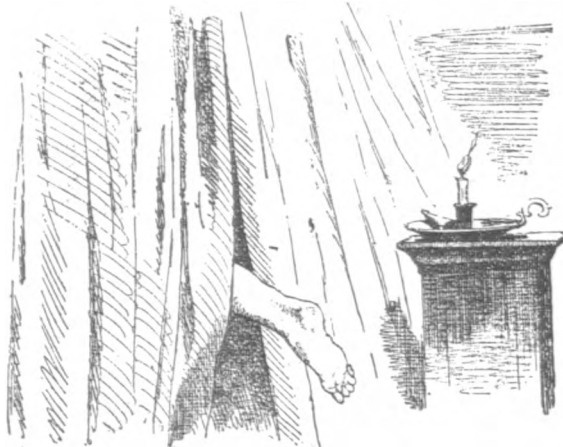
1) In den ouden tijd werden *gezonde* krijgsgevangenen natuurlijk
 zeer oud; 't geen licht dit dwaalbegrip heeft kunnen doen ontstaan.

En, eens de grenzen gepasseerd,
 Wat ijslijk bloedvergieten!
 Wanneer had zoo'n korps ooit *basta* gezeid!
 Wie kan, Jasper! een pijl hierop schieten?

Ons erf, mijn kind! ware eerst verwoest:
 Wy vervolgens vermoord als slaven:
 Onze zusters verkocht, onze nichtjens geveild,
 En wy eindelijk levend begraven.

Mijn zoon! indien men de Schutters uit
 Dit oogpunt nu maar wil beschouwen,
 Dan blijkt het terstond, hoe veilig men hun
 's Lands defensie kan toevertrouwen.

Ja, wakkere Schutters! zoolang als gy
 Onze grenzen verdedigt en kusten,
 Zeggen wy, als wy 's nachts naar bed toe gaan,
 Maar aan 't Vaderland: „*wel te rusten.*”

De Profundis.

Wat doolt ge alleen door 't boschjen,
En krijt uw oogjens uit?...
Lief kind! waar is uw blosjen?
My dacht, gy waart de bruid?...
....Wat ziet ze er aaklig uit!
Haar kaakjens ingezonken,
Geen leven in haar lonken,
Geen roosjens om haar mond,
Haar lijfjen gantsch geslonken,
En slechts haar keursjen rond!

Daar zit ze in 't doodsch vertrekjen,
 By 't uitgeteerde vuur,
 In 't koortsig morgenuur,
 Met bleek en bibb'rend bekjen,
 Op 't slaap'loos ledikant. . . .
 Getuige van haar schand,
 Haar hand om 't lieve nekjen,
 En over 't smartlijk plekjen
 Haar andere lieve hand.

„Reeds meer dan dertig weken
 „En nog, en nog alleen! . . .
 „De rest is ras verstreken.
 „Mijn God! waar moet dit heen?
 „Geen moeder in die stonde,
 „Waar reeds mijn hart voor beeft,
 „Geen moeder by mijn sponde,
 „Geen vader, die de zonde
 „Van 't schuldig kind vergeeft!

— „O! dat ik nog in 't wiegjen lag,
 En 't lief gelaat dier moeder zag,
 „Die als een traan my blonk in 't oog,
 „Zich knielend by mijn wiegjen boog,
 „En kuste en streelde, en koosde en zong,
 „Tot weêr de slaap haar kind bevong:
 „O! dat ik nog in 't wiegjen lag
 „En 't lief gelaat dier moeder zag!

„De moederlijke stem is zoet,
 „Vooral daar zy 't uit liefde doet,
 „Wanneer zy voor haar schreiend kind

„Het sussend wiegelied begint. —
 „O stil geluid, vol melody!
 „Ach, lieve moeder, kom tot my!

„Ach! dat ik nog mijn vader had,
 „Die daag'lijks naast mijn wiegjen bad.
 „En toen hem 't kind bevatten kon,
 „Zijn eerste les met God begon....

„O duiz'lend brein!...o wiegeklank..
 „Kom moeder, kom, uw kind is krank....
 „Ach! dat ik nog een vader had,
 „Een moederlief, die voor my bad!....”

— Nu zinkt ze snikkend neder
 In 't sprakeloos gebed. —

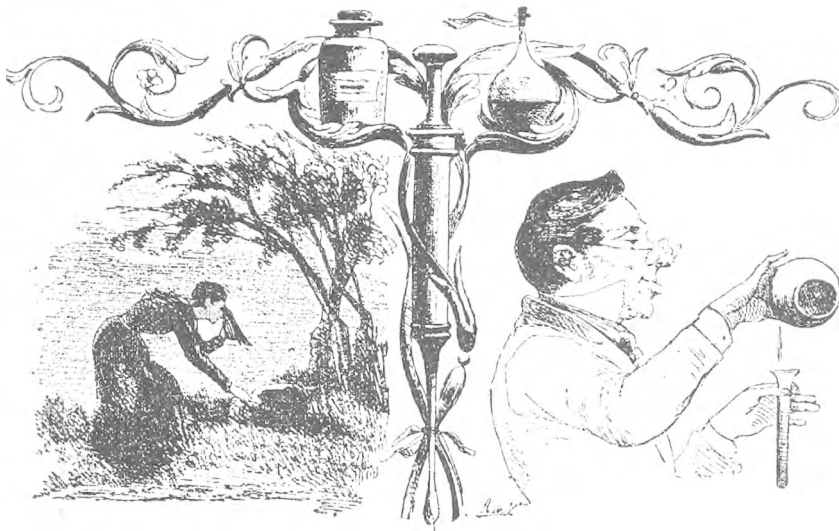
Doch, van omhoog wordt teeder
Op 't biddend kind gelet!....
De rust der ziel keert weder,
De vlaswiek is gered! —

En toen nu 't uur der smarte,
Arm schaapjen, voor u sloeg,
En toen uw krimpens harte
Van God ontferming vroeg....
Toen zaagt gy, in die stonde,
Een moeder, die uw sponde
Hulpvaardig nadertrad,
Een vader, die uw zonde
Vergaf, en voor u bad!

Voorheen en Thands.

Look here, upon this picture and on this.

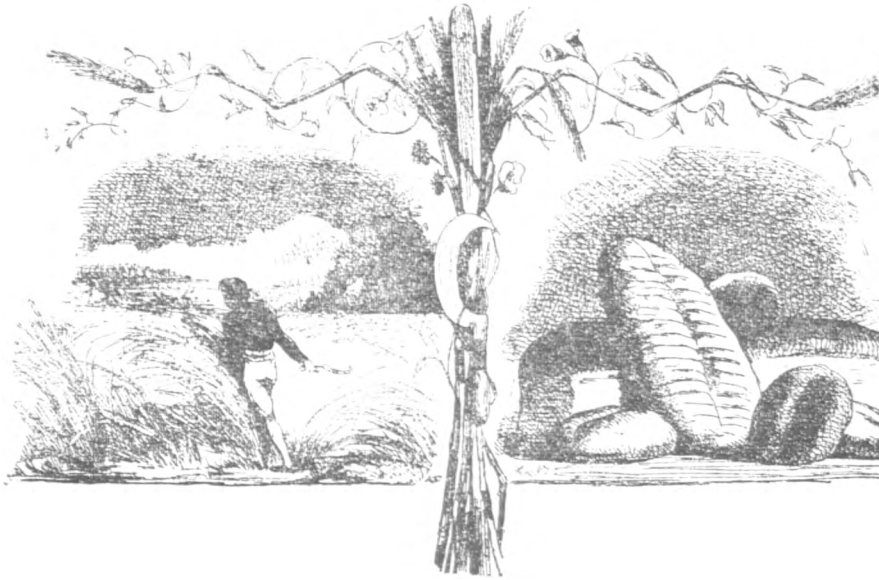

Hoe minzaam speelt in 't herfstsizoen
Door 't ruischend woud het licht der maan.
Hier zag ik Olga sidd'rend staan.
Zacht lei ze 't korfje neer in 't groen
En snikte en vlood.... Haar argloos wicht
Is thands apteker te Maastricht.

De torenspits, met mosch omkleed

Die 't nesteken van 't vooglenpaar
 (Zacht bruiloftsbed, zoet echtaltaar)
 Een stille wijkplaats vinden deed,
 Helaas! die spits is naar de maan
 En 't vooglenpaar heeft broekjens aan.

Eens zag ik hier het rijpend graan,
 Dat menig hart met hoop vervult,
 Als heilbode op den akker staan,
 Door 't zonnelicht in goud gehuld.
 Die gulden oogst, dat golvend geel

Is thands bij bakkers en werd meel.

De pelgrim, die hier 't matte lijf,

Gebogen op den wilgestaf,
 En zat van 's waerelds laf bedrijf,
 Verpoosde op 't vochtig zooden graf,
 Die pelgrim, 't leven walgens moê,
 Ging naar de markt en kocht een koe.

De wees, die nooit den liefdelach,
 Den warmen gloed van 't moederoog,
 Zijn treurig pad bestralen zag,
 Die, als hy hong'rend herwaarts toog,
 Slechts dorre stopp'len vond voor brood,

Vaart thands als beurtman op Buiksloot.

Het koozend paar, vol zoeten kout,
 En zoeter hoop, wien 't heidegras,
 't Verholen hoekje in 't kreupelhout

Een keurlijk minpriëltjen was,
Is sedert jaren man en vrouw,
En bakt thands pijpen in Ter Goû.

Eens zag ik hier een maagdelijn,
Zoo lieflijk als de dageraad,
Zoo fraai als weinig maagden zijn,
Zoo lokkend met haar lief gepraat.
Dat aardig kind, vol zoet bescheid,
Is thands een grijze keukenmeid.

Ook ik zat eenmaal in dit woud,
By 't lieve zilverlicht der maan,
Naast bloempjes, zestien jaren oud,
Als of ik nooit weêr op zoû staan.
Thands zit ik met een dikke buik
En met een slaapmuts op mijn pruik.

Uitboezeming.

Toen mijne oudste zuigelingen begonnen te loopen.

(Vondel herdacht.)

O kindekens, wier lieve tred
Het hart ons in verrukking zet,
Wanneer gy huppelt langs de vloer
En dwaalt als scheepjens zonder roer,
En, dart'lend, zonder dat gy 't weet
Of wilt, op 't ouderlijke kleed
In onschuld treedt,
Wie weet,
Of ge eenmaal al te met,
O smart!
Uw voet niet zet
Op 't ouderhart!

Aan de Poëzie.

(Fragment.)

Steel nog eens het hart my binnen,
Lieve zucht tot rijmlary!
Dat m' uw komst een heilbô zij.

Stil mijn zorg en streel mijn zinnen,
Lieve kunst,
Verleen me uw gunst.

'k Wil van hoogheid niet gewagen;
't Needrigst is my hoog genoeg.
Wat ook andren van u vragen,
Niets zoo klein als 't geen ik vroeg.
Laat my onder bloemen spelen,
Die in stille schaduw staan;
Doe my 't needrigst liedje kweelen;
't Needrigst lied staat best my aan.
Lieve kunst
O schenk m' uw gunst, enz.

MENGELPOËZY.

Afgeluisterde Tweespraak,
of **Dialogo**
TUSSCHEN TWEE BEROEMDE HONDEN.

FIDEL.

Ben jy dat, Van Rijn, met je nieuwen staart?

VAN RIJN 1).

Wel neen; 't is dezelfde als alle dag; maar ik heb juist
verhaard,

FIDEL.

Je ziet er toch schraaltjens uit; heb je voor schulden vast-
gezetten,

Of misschien wel te veel lever gegeten?

Je neus is droog;

En je hebt iets van een gesneuvelden kabbeljauw in 't oog.

VAN RIJN.

Ik heb geen lever gegeten sedert April,
Toen de Leydsche diender my opsloot in de hal.

1) Zie de noot op blz. 106.

FIDEL.

Je moogt zeggen wat je wil,
 Wel benje niet, en als ik jou was ik gebruikte een pil
 In plaats van een been. Neem hierin een voorbeeld aan de
 menschen,
 Die, als zy ziek zijn, naar den Apteker en niet naar den
 Slachter wenschen.

VAN RIJN.

Ik ben zoo gezond als een zoutevisch en verre van ziek;
 Alleen gevoel ik my wat lusteloos en cyniek —
 Wat meer of minder lekkers kan my geen oortjen scheelen;
 Maar ik heb er gruwelijk het land aan, my te verveelen.
 Mijn moeder en ik, gelijk u voorzeker is bekend,
 Zijn thands ingekwartierd by een jeugdigen proponent,
 Die, by gebrek aan 't geëerde publiek, dat hem voor als nog
 schijnt te ontbreken,
 Ons elken dag vergast op zijn aandoenlijke preêken

En als wy dan in slaap vallen by 't begin van 't sermoen,
 Dan schopt hy ons wakker en zeit, dat wy 't met opzet
 doen,
 Alleen om een slecht voorbeeld te geven aan zijn toekomstige
 hoorders,
 En hy dwingt ons naar zijn witten das te kijken en zijn
 twee dito vadermoorders,
 En te luisteren, tot dat hy aan 't slot van zijn preek is geraakt,
 Wat my bijster het land opjaagt en mijn moeder misselijk
 maakt.

FIDEL.

Dat 's waar ook, denkt je moeder niet haast in de kraam te
 leggen ?

VAN RIJN.

Ja, en mijn zuster ook, tegen Maart.

FIDEL.

Dat wou ik al zeggen.
 En ziet zy er op haar ouwen dag niet min of meer tegen op ?

VAN RIJN.

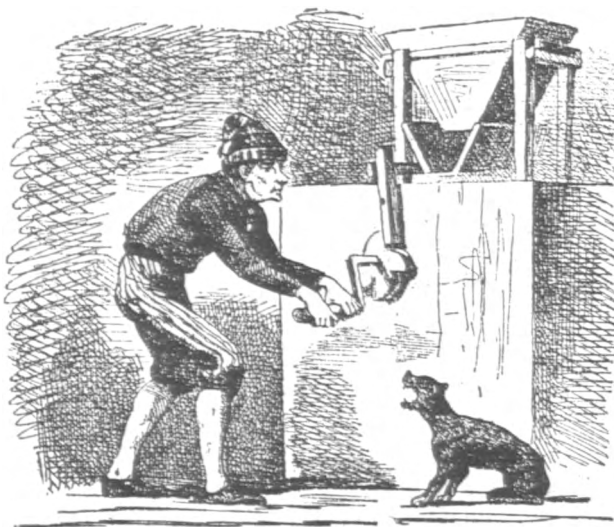
Dat doet zy ; vooral sedert het crepeeren van Maartjen Mop.
 Dat was een bitter sterfgeval en 't heeft ons allen zeer
 gespeten.

FIDEL.

Wel denkje dat het my niet heugt ? Ik heb immers nog op
 't begrafenismaal aangezeten,
 En mede van die smakelijke varkenspootjens gegeten.
 Wat zal ik zeggen ? Wy zijn allen sterfelijk ; maar 't was
 altijd mijn leer,
 Men moet zich niet toegeven aan al dat gelamenteer.
 Vertel my liever eens, hoe vaart je nicht, het smousjen van
 den bakker ?

VAN RIJN.

Heel wel, maar 't kind wordt 's morgens al te vroeg wakker
Met builen.

FIDEL.

Je meent, builen om brood?

VAN RIJN.

Ja, ofschoon het zich nu en dan ook wel andere builen stoot.
Je zou 't schaap niet meer kennen. In plaats van geel
Is 't wit.

FIDEL.

Hoe dat?

VAN RIJN.

Wel ja, van 't stoeien in 't meel,
Net als alle kinderen.

FIDEL.

Wel! dat is heel netjens
 Voor menschen, die op 't ontbijt houden van warme
 cadetjens.

VAN RIJN.

Ja, maar 't is goed, dat men niet altijd weet
 Wat men eet.
 Hoeveel kinderen heb jy nou?

FIDEL.

Ik heb er Goddank elf.

VAN RIJN.

Elf! wat zeg je?

FIDEL.

Ja, en mooie Keezen, al zeg ik het zelf.
 Den oudsten durft geen hondenslager aan,
 En de twee jongsten zijn als cadet naar zee gegaan,
 Zonder tractement, 't eerste jaar op de beenen;
 Doch zy krijgen lever en pens als het tweede is versche-
 nen.

Enfin, 't is altijd een begin;

Want je begrijpt, met een talrijk gezin,
Stuurje ze zoo goed als het valt de waereld in.

VAN RIJN.

Zijn ze niet een weinig van 't hondtjen gebeten ?

FIDEL.

Dat mag wel zoo ; maar ik zou wel eens willen weten
Wat Kees het niet is. Intusschen, wie heeft je dat gezeid ?

VAN RIJN.

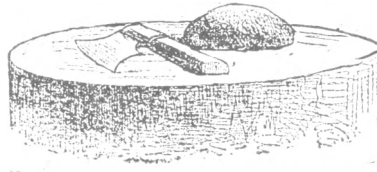
Gezeid is het my ; maar 'k weet niet meer by welke gelegen-
heid,
En of het de hond van de Witt was of van de Groot :
Ik zou 't je niet kunnen zeggen, al sloegje me dood.
En ik wil er mijn hoofd ook maar niet langer meê breken.
Laat ons dus liever over iets anders spreken ;
Heb je vandaag de papieren gezien ?

FIDEL.

Neen, ik ga nooit naar de hal.

VAN RIJN.

Well dan kan ik je iets vertellen, dat je verbazen zal.
Ik raapte gisteren een ouwe krant op, waar een bal
Kalfsgehakt in had gezeten : een manke poedel nam het meê,
Maar ik had liever gehakt gelezen dan Enschedé.

(Het vervolg ontbreekt.)

De dankbare Zoon.

Ik ben een zeer gelukkig kind,
Wanneer men dit bedenkt:
Mijn vader is mijn beste vrind,
Die my schier alles schenkt:
Zijn afgedragen zomervest,
Zijn oude broeken, en de rest;

Maar dat weet Moeders naaister best.

Hoe lekker smaakt die boterham,
Met dat Sint Nikolaas,
Dat mijn mama my brengen kwam
In plaats van Leidsche kaas.
En och ? hoe menig arme man
Zijn zoontjen proeft daar nimmer van ;
Daar de ouwe 't niet betalen kan !
En daarom noopt my dankbaarheid,
Reeds op het pad der deugd
(Gelijk mijn vader dikwerf zeit)

Te wand'len in mijn jeugd:
 Altijd den rechten weg te gaan,
 En, met mijn Zondags buisjen aan,

Nooit ergens tegen aan te staan.

Wanneer Papa uit wand'len gaat,
 Neemt hy ons dikwijls meê
 En reciteert soms over straat
 't Sanscritiesch *a, b, c*.
 En, als ik 't hem dan nazeg, ik,
 Dan lees ik in zijn vaderblik:
 „Ik ben ontzachlijk in mijn schik.”
 En daarom is mijn vast besluit,

O dierbaar ouderpaar —
 Dat ik, ofschoon uw jongste gult,
 Uw meekrapkleurig hair
 Nooit grijs doe worden voor den tijd,
 Noch dat ik door gebrek aan vlijt
 Het vaderhart u openrijt.
 Integendeel door mijn gedrag
 Hoop ik al meer en meer,
 — Als ik het zoo 'reis noemen mag, —
 Te strekken tot uw eer.
 Zoo moogt gij eenmaal, ouwe liën!
 Nog in uw jongsten telg misschien
 Uw evenbeeld gespiegeld zien.
 Verleden week zag ik een zoon,
 Die zijne grootmama
 Behand'len dorst met smaad en hoon,
 De moeder van zijn pa!
 Hij zei: haar man, die ouwe paai,
 Sprak naamlijk als een schorre kraai. . . .
 — Dat stond dien jongen heer niet fraai.

Vélocipède.

A.

Vindje d'er ook een been in om eens een blufjen te slaan
En in 't Haagsche bosch of in de Plantagie eens uit toeren
te gaan.
En de voetgangers verstomd te doen staan?

B.

Daar heb ik volstrekt niets tegen : het staat my zelfs byzonder
aan ;
Maar het moet zijn met de trekschuit of diligence ;
Want ik hou om den dood niet van onnutte dépense.

A.

Neen, het kost je geen cent
En 't is heel plezierig, als je eerst de manier maar kent.

B.

Hoe meen je dat?

A.

Ik meen een *vélocipède* op twee wielen.
Je stuurt met je handschoenen en je duwt met je hielen
En je zweet als een koetspaard; want 't gaat ongemakkelijk
gouw.

B.

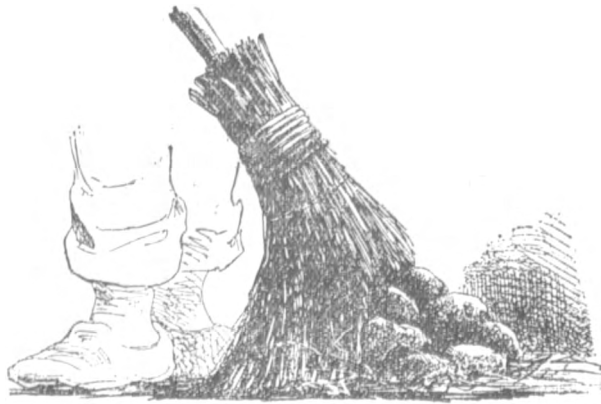
Dat 's mogelijk; maar ik kan toch niet zeggen, dat ik er
veel van hou.
En als ik toch met mijn beenen werken moet,
Ga ik wat my betreft liever heelemaal te voet.

A.

Ja! dat 's waar, „knippen is ook goed.”

Staaltjens van Ijdelheid.

Nos poma Natamus.

Zoo hopen dwaze paardevijgen,
Die, daar ze in 't stinkend stalvocht staan,
In hun vermeet'len drekhoop-waan
Hun afkomst onbeschaamd verzwijgen
En zweeren, dat ze uit zwemmen gaan,
Door al dat gaad'loos bluffen slaan
Tot hooger glorie nog te stijgen,
Een eeretytel te verkrijgen,
En, recht men 's Landsheers bruiloft aan,
Als app'len op 't dessert te staan.

Zoo waant zich vaak 't bezopen veulen
Der ezelin een jeugdig paard,

En, zoo het de ooren en den staart
Slechts weg kan steken of verheulen,
Den hoogen prijs van 't strijdros waard.

Zoo laat een boer zijn nagels groeien,
En smeert zijn wenkbrauw met een kurk,
En steekt zich in een wijde jurk,
En draagt een staart, gelijk zijn koeien,
En kapt zich als een burgerwees,
En laat zich in zijn schaatsen schoeien,
En huurt, voor draak, een Leidschen Kees
Om naar 't Museum heen te roeien,
Waar hy zich aandient als Chinees.

Baanvegers-Lied.

Leg reis aan! leg reis aan!
't Leven is een gladde baan.
Bittere borrels of melk en saffraan!
— Vegertjen, bind my mijn schaatsjens eens aan. —

'k Heb het voor grootere lui wel gedaan,
 Leg reis aan!
 Bittere borrels of melk en saffraan !

— Vegertjenlief, hoe leg ik het aan ?
 Vegertjen, 'k ben hier voor 't eerst op de baan. —
 Wil je niet zitten, dan moet je maar staan,
 Net als je 't daaglijks in 't leven ziet gaan.
 Leg reis aan !
 Bittere borrels of melk en saffraan.
 't Leven is een gladde baan.
 Bitter en zoet uit een zelfde kraan.
 Leg reis aan ! leg reis aan !

Het Dak.

Het nestjen schuilt op 't dak
 En 't wiegjen schuilt er onder ;
 En beiden door Gods oog bewaakt,
 Is dit geen liefdrijk wonder !

Op het ontvangen van Nieuwen Haring.

O Haring, met uw pekelsmaakjen,
O hartverkneutrend zeeziek snaakjen,
Hoe dorstig, hoe gelukkig maakje
De maag, die van uw lekkers houdt.
Gy zijt een fraai en snoeprig vischjen,
In 't keurlijk pieterceli-dischjen,
Een malsche beet voor jong en oud.
Geef andren spekstruif, of pastijtjens,
Of Fransche lever-lekkernijtjens,
Geef andren haas- of hertebout,
Of wel dootruffeld zwijnepootjen,
My is uw lieflijk middelmoottjen
Het fijnst banket en zoet uw zout.

Advertentie

van den Schoolmeester.

O Neêrland! stuur toch, blij te moê,
Uw kroost naar mijn collézie toe,
De beste school die ooit bestond
Op ons gezellig waereldrond.
Men leert hier aan de lieve jeugd
Het Engelsch, 't cijfren en de deugd:
Men zingt er en men leest er:
En elk diner, 't is geen bedrog,
Vindt gy als t'huis, ja beter nog,
Voor al dat van den meester:
En ieder bed, net als by ons,
Van zwanenhair en paardedons:

Nog leert men elk zijn plichten hier
Als mensch, vooral eerst als scholier;
Terwijl Mosjeu de jonkheid graag
Met zachtheid leidt en niet met slaag:

Hy geeft dien wilden gasten,
Opdat hy hun kolijken spaar,
En 't geld in zijne beurs bewaar,
Geen andere straf dan „vasten.”

Toast aan Holland,

ter eer van vijf Hollanders, die, aan mijne tafel gezeten,
alle vier in dezelfde wieg en bakermat waren
gewonnen en geboren.

Wat land is grooter ooit geweest
Dat 't onze in 't schoon verleden,
Eer nog een helsche Keezen-geest
Oranje er had vertreden?
Eer nog een Fransche rakker kwam
Die Hollandsch hart uit Holland nam.

O! mocht ik eens Oranjes geest
 By allen zien herleven,
 En iedereen, ja mensch en beest,
 Oranje hulde geven.
 En mensch en beest op d'achtsten Maart 1)
 Te voet zien wand'len of te paard,
 Het lieve lint aan borst of staart.

1) De verjaardag van Prins Willem den Vde (*Prinsjensdag*)

's Levens Schouwtooneel.

Het voetstuk is *couleur de rose*,
 Dan komt er, wandelaar, een pauze,
 En 't nastuk is *tout autre chose*,
 Besteed de pauze, o wand'laar, wel,
 Het spaart na dato veel gekwel.

De Vriendschap.

Een Toast.

De hand des tijds slaat zware builen
En stort, behalve de eerezuilen,
't Gevlochten wiegjen zelfs in puin.
De sausbaars en champagnewijnen,
De truffels, die op uw festijnen
In keurige *pâtés* verschijnen,
Men ziet hen sneller nog verdwijnen
Dan burchtkasteelen van arduin.
De bliksem velt den trotschen ceder:
Het oud paleis stort krakend neder;
Doch in het nieuwe zit gy weder,
Ja maklijker dan in een ceder.

Ten zy gy soms een lokvink zijt; —
Maar, lokvink in het beukenlover,
Of op 't Casino harteroover,
't Is spoedig met u beiden over,
Geen zuigpomp werkt gelijk de tijd.
Maar vriendschap, boven tijd verheven,
Vindt op geen pomp haar naam geschreven
Zij weet van sukkelen, noch beven,
Van borstkwaal, noch verkreukt gelaat,
Gy ziet haar, als uw ceders sneven,
Met Haarlems hakhout weêr herleven:
Haar avondstond is dageraad.

Nog een Toast aan de Vriendschap.

Hoe zoet is 't, waar de vriendschap woont
Waar haai en haring zich vertoont
Op amicalen voet,
De snoek de vorens respecteert
En familiair met hen verkeert
Gelijk m' op aarde doet.
O laten wy, in onzen kring,
Als menschen van verstand,
Dan met elkaër en onderling
Ons hechten in een vriendschapsband
Tot nut van 't vaderland.

Wekkers.

In 't onbekende Zuiën,
Waar men onder anderen van klokken en pendules niet
weet, mitsgaders van 't beieren, kleppen en luien,
Weten de horologiemakers natuurlijk met hun leëgen tijd
geen raad,

En nemen daarom dienst als wekkers ten nutte van den
 Staat :
 En als je dan 's morgens eens heel vroeg klaar wilt zijn,
 gewasschen en geschoren
 Dan wekken ze je gewoonlijk 's avonds te voren.

Het Ijs.

Het maagdelijk ijs is minder glad,
 O jeugdlief, dan uw levenspad.

Bericht.

Ik heb een familiegeheim u mede te deelen :
Dat namelijk mijn vrouw bevallen is van twee filomeelen
Van kinderen, die beiden liggen te zingen in den wieg,
Als ongespeende Jenny Lindtjens, zoo ik my niet bedrieg.
Het is reeds de tweede keer, dat my dit overkomt,
En de buurt staat er deze reis van verstomd ;
Doch de drie vorige tweelingen
Waren de broërs van deze en derhalve jongelingen.
De een ging met een cargo kachels naar Java :
En de ander verslikte zich op den Vezuvius aan gestolde lava.

Voor- en Nageslacht.

VOORGESLACHT.

Ruige borst en breede schouders,
Leeuwenhart en aadlaars oog :
Rijzig kroost van reuzenouders

Vorstlijk zaad, in adel hoog :
 Vol van bouw en moed en kracht,
 Onvergeetbaar voorgeslacht.

NAGESLACHT.

Bleeke kindren, kranke moeders,
 Neven met een breukband aan,
 Scheele zusters, bochelbroeders,
 Vaders, die uit kuchen gaan,
 Ramlend vee, met kwik bevracht,
 Machtloos, mislijk nageslacht.

Puntichten.

OP WEESKIND.

O welgestelde rijkaart, beschouw toch den arme als uw broeder.
Hier woont een behoeftig weeskind by zijn vader en moeder,

ANDER.

Dees vlijtige weesjongen doet boodschappen en draagt
 vrachtjens op zijn schouders,
 Om een stukjen broods te verdienen voor zijn behoeftige
 ouders.

OP BEVANGEN ZIEKETROOSTER, DIE VAN LEYDEN
 NAAR DEN HAAG MOEST.

Daar ik een nat zeil heb zoo ben ik bang,
 Dat de weg eer te breed zal zijn dan te lang.

OP BOCHEL.

„Ieder heeft zijn gebreken,”
 Zei een bochel, toen hy zijn eigen van achteren had bekeken.

OP DRONKAART.

Een dronkaart, van wien men niet leest
 Dat hy zijn neus tegen zijn achterhoofd heeft willen breken
 Of zijn pijp aan een emmer water ontsteken,
 Is in veler opinie nooit recht dronken geweest.

OP DOOD PAARD.

V. Waarom wil een dood paard niet meer loopen?
 A. Omdat men anders zooveel doode paarden voor levendige
 zou verkoopen.

OP NATTE HONDENEUS.

Waarom is een hond
 Toch zoo gezond? —
 Die er niet op gevat is,
 Zegt: „omdat zijn neus zoo nat is.”
 Doch iemand, die logica leert,
 Zegt terstond: „’t is juist omgekeerd.”

OP BLINDEMAN.

V. Wat is de reden, dat een Blindeman niet ziet?
 A. Iemand die zien kan is de ware Blindeman niet.

OP VERGEVINGSGEZINDHEID.

Ik wil, zei Jan, nu ik verhuis uit dit leven,
Heel garen aan Piet alles vergeven
Wat hy jegens my heeft misdreven.
Maar zoo hy te met exteroogen op mocht doen,
Dan wensch ik hem alle daag een wandeling in een naauwen
schoen.

Grafschriften.

OP KAREL I.

Daar men my van mijn hoofd heeft ontbloot
Zoo vind' ik mijn kist toch wel wat al te groot.

OP POOT.

Hier ligt Poot :
Hy is dood.

OP BILDERDIJK.

Geen Graftchrift zoo rijk
Als uw naam, Bilderdijk !

OP LEYDSCHEN HELD.

Wy waren drie broërs ; doch daar ik gesneuveld ben in 't beleg
van Leien,
Zoo zijn we nu nog maar met ons beien.

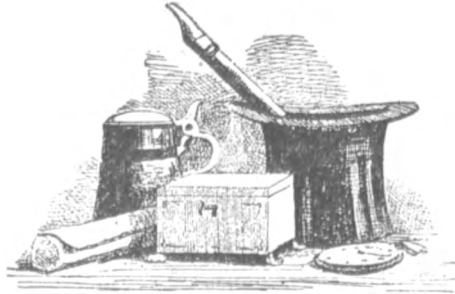
OP TOONEELDIRECTEUR.

Wandelaar, hier ligt Jan G. . . . ,
Die wel wou, dat hy 't mis had en dat UEd. het was.

OP N. N.

Dat Heertjen dat hier leit,
Dat is zijn leven kwijt.

OP JEUGDIG FLUITER.

In dit kleine kistjen
Leit een jong fluitistjen.

OP AANSPREKER.

Deze Bidder had heel veel verstand van zijn zaken ;
Maar zijn eigen dood heeft hy toch niet bekend kunnen maken.

OP KLEËREMAKER.

Hier ligt een kleëremaker met kastanjebruin hair in de kist.
Dat zou je niet makkelijk raaien als je 't niet wist.

OP WEKKER.

Hoe langer hoe gekker !
Hier slaapt Jan de wekker.

OP MATROOS.

Ik lig hier als een varken in mijn kist, potverblommen !
Ik heb al veel beleefd ; maar zoo iets is my nog nooit over-
komen.

OP GÉNEREUSEN JOOD.

Die my hier weêr uithelpt 't zij door geweld of list,
Krijgt / 2.50 vrij geld, benevens het hout van de kist.

OP NAARSTIGE JUFFER.

Men kan alle dingen zoo maar van te voren niet weten,
Anders had ik nou in mijn eenzaamheid mijn breiwerk niet
vergeten.

OP IEMAND ZONDER NEUS.

Ik kan toch meer zeggen, dan de meeste lijken,
Dat je my namelijk nooit op mijn neus hebt zien kijken.

ANDER.

Men heeft my nog nooit met reden kunnen verwijten,
Dat ik er plezier in had, zakdoeken te verslijten.

NOG EEN ANDER.

Dit verwijt durf ik gerust van my afschuiven,
 Dat ik veel geld zou verknoeid hebben met snuiven

OP EENOOG.

Gy hebt minder van my gezien dan ik van U.
 O wandelaar, vat gy dit nu ?

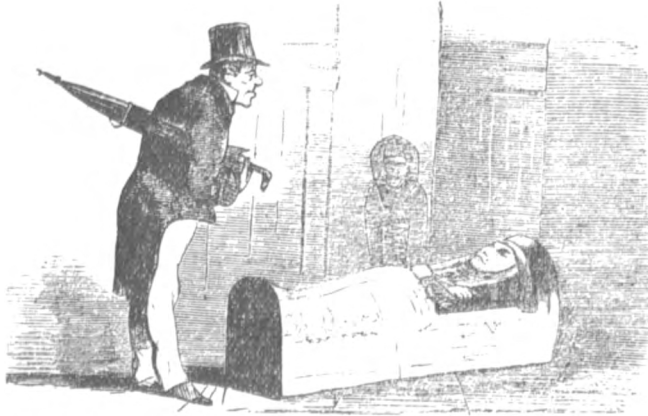
OP STOMME.

Ik heb nimmer den gulden regel gebroken :
 „'t Is beter gezwogen dan onwaarheid gesproken.”

OP IEMAND VERMOEID.

Wandelaar, om u de waarheid te zeggen,
 UEd. kunt zoo moei van 't loopen niet zijn als ik van 't leggen.

OP IEMAND BELEEFD.

UEd. hebt u moi geloopt, wandelaar, en ik heb my moi
 gelegen.
 Zullen we malkaêr eens aflossen, of hebt UEd. er ook iets
 tegen ?

OP IEMAND ONTEVREDEN.

Zeg, wandelaar, zeg,
 Je moet niet denken, dat ik voor mijn plezier hier leg.

OP ZUIGELING.

Hier ligt een kind, dat zich doodgezogen heeft ;
 Gy begrijpt het solaas van de min, die nog leeft.

IK OF GY ?

Zoo gy, als ik moet, hier moest blijven,
 Gy zoudt mijn grafschrift thands niet schrijven.
 Was ik, als gy zijt, hier gebleven,
 Ik had uw grafschrift niet geschreven.

OP KERKHOF.

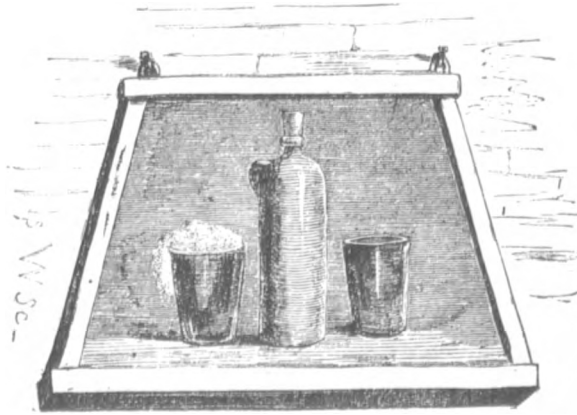
Waar kan men zich een beter school practiseeren
 Dan deze, om aan de menschen het zwijgen te leeren ?

OP JODENKERKHOF.

Hier liggen er twintig van de natie,
 Te voren vol lawaai, thands zonder conversatie.

Opschriften op uithangborden.

Alle menschen hebben geen verstand van bier ;
Doch die er verstand van hebben, die komen hier

ANDER.

<i>Aan de eene zijde.</i>	<i>Aan de andere zijde.</i>
Wandlaar met een leêge zak,	Wandlaar met een volle tas,
Ga maar voorby op uw gemak.	Kom eens in en drink een glas.

ANDER.

Wandlaar, ik zit my hier toch in 't buffet te verveelen.
Zullen wy eens zamen een glaasjen drinken, en voor 't gelag
een smousjasjen spelen ?

ANDER.

Jeugdig reiziger, mijn vrouw en ik zijn van daag van huis,
Doch mijn twee jongste dochters zijn t'huis.

ANDER.

Zeg, reiziger, watertandt u 't verhemelte niet,
Als je hier mijn gebraden sousijsjens ziet ?

ANDER.

In den geänglizeerden ossestaart
Vindt men logeerkamers te voet en te paard.

ANDER.

In den vergulden kalfslever
Verkoopt men koek en jenever.
Voor contant geld is 't hier 't paradijs der lekkerbekken ;
Maar wie crediet wil hebben, mag, voor hy verarriveert,
weêr vertrekken.

INHOUD.

	Bladz.
Iets over den Schrijver en zijn Dichttrant, door Mr.	
J. VAN LENNEP	V
Concept-Voorrede	XXII

EPISCHE POEZY.

Proeve van Dichterlijke Vlucht	3
De Schipbreuk	16
De Boterham en de Goudzoeker	28
<i>Sic Transit</i>	45

DRAMATISCHE POEZY.

De Koffijveiling	53
Altijd in de Contramine	81

DIDAKTISCHE POEZY.

	Bladz.
Kort begrip der Romeinsche Historie	93
Natuurlijke Historie voor de Jeugd	105
Inleiding	105
De Leeuw	107
De Olifant	109
Het Paard	115
De Ezel	121
De Ruiter	121
De Koei.....	122
Het Kalf	124
Het Speenvarken	126
De Hond	129
De Kat	131
De Aap	139
De Vogels	141
De Haan	143
De Nachtegaal	148
De Visch	153
De Slang	164
Eieren	165
Eerste les in de Geographie	166

BESPIEGELINGEN.

Proeve van Dichterlijke Waarnemingen	173
De Morgenstond	178
De Avondstond	184
De Terugkomst van den Zomer	188
Waterteug voor den Armen Broeder	192

BRIEVEN.

Eerste Brief van Mina	197
Tweede Brief van Mina	204

Bladz.

Eerste brief van den Schoolmeester	213
Tweede brief van den Schoolmeester	217
Derde brief van den Schoolmeester	219
Vierde brief van den Schoolmeester	221
Vijfde brief van den Schoolmeester	223
Zesde brief van den Schoolmeester	225

FABELS EN VERTELLINGEN.

De Leeuw en de Rat	233
De Fatsoenlijke Keeshond	237
De Kaasmaker	239
De Wolf en het Lam	242
De Vlooi, de Makelaar en de Reus	245
De Mop en de Kees	249
De Hond	253

LYRISCHE POEZY.

Barend de Schutter	261
<i>De Profundis</i>	273
Voorheen en Thands	277
Uitboezeming toen mijn oudste Zuigelingen begonnen te loopen	281
Aan de Poëzy	282

MENGELPOEZY.

Afgeluisterde Tweespraak, of Dialoog, tusschen twee beroemde Honden	287
De dankbare Zoon	293
Vélocipède	296
Staalijens van Ydelheid	298
Baanvegerslied	300
Het Dak	301

	Bladz.
Op het ontvangen van Nieuwen Haring	302
Advertentie van den Schoolmeester	303
Toast aan Holland	305
's Levens Schouwtooneel	306
De Vriendschap, (twee toasten)	307
Wekkers	310
Het Ijs	311
Bericht	312
Voor- en Nageslacht	313
Puntgedichten.	
Op Weeskind	315
Op Bevangen Zieketrooster	316
Op Bochel	316
Op Dronkaart	317
Op Dood Paard	317
Op Natte Hondeneus	318
Op Blindeman	318
Op Vergeevingsgezindheid	319
Grafschriften.	
Op Karel I	320
Op Poot	321
Op Bilderdijk	321
Op Leydschen Held	321
Op Tooneeldirecteur	321
Op N. N.	321
Op Jeugdig Fluitcr	322
Op Aanspreker	322
Op Kleêremaker	322
Op Wckcr	322
Op Matroos	323
Op gèncreusen Jood	323
Op naorstige Juffer	323
Op Iemand zonder Neus	323
Op Eenoog	324

	Bladz.
Op Stomme	324
Op Iemand vermoeid	324
Op Iemand beleefd	325
Op Iemand ontevreden	325
Op Zuigeling	325
Ik of gy ?	326
Op Kerkhof	326
Op Jodenkerkhof	326
Opschriften op uithangborden	327

